

Bryssel den 12 juli 2023
(OR. en)

11456/23

**Interinstitutionellt ärende:
2021/0203 (COD)**

**CODEC 1277
ENER 429
ENV 806
TRANS 296
ECOFIN 729
RECH 335
CLIMA 336
IND 364
COMPET 725
CONSOM 262
PE 80**

INFORMERANDE NOT

från: Rådets generalsekretariat
till: Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet

Ärende: Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV om
energieffektivitet (omarbetning)
– Resultatet av Europaparlamentets första behandling
(Strasbourg den 10–13 juli 2023)

I. INLEDNING

I enlighet med bestämmelserna i artikel 294 i EUF-fördraget och den gemensamma förklaringen om praktiska bestämmelser för medbeslutandeförfarandet¹ har informella kontakter ägt rum mellan rådet, Europaparlamentet och kommissionen i syfte att nå en överenskommelse i detta ärende vid första behandlingen.

¹ EUT C 145, 30.6.2007, s. 5.

I detta sammanhang lade ordföranden för utskottet för industrifrågor, forskning och energi (ITRE), Cristian-Silviu BUȘOI (EPP, RO), som företrädare för ITRE-utskottet fram ett kompromissändringsförslag (ändringsförslag 28) till det ovannämnda förslaget till direktiv, som Niels FUGLSANG (S&D, DK) hade utarbetat ett förslag till betänkande om. En överenskommelse om detta ändringsförslag hade nåtts vid de ovannämnda informella kontakterna. Inga andra ändringsförslag lades fram.

II. OMRÖSTNING

Vid omröstningen i plenum den 11 juli 2023 antogs kompromissändringsförslaget (ändringsförslag 28) till det ovannämnda förslaget till direktiv. Det ändrade kommissionsförslaget utgör parlamentets ståndpunkt vid första behandlingen, vilken återges i lagstiftningsresolutionen i bilagan².

Parlamentets ståndpunkt motsvarar det som institutionerna tidigare kommit överens om. Rådet bör därför kunna godkänna parlamentets ståndpunkt.

Akten kommer då att vara antagen i den lydelse som motsvarar parlamentets ståndpunkt.

² Den version av parlamentets ståndpunkt som finns i lagstiftningsresolutionen har markerats för att ange de ändringar som har gjorts genom ändringsförslagen till kommissionens förslag. Tilläggen till kommissionens text markeras med *fetstil och kursivering*. Symbolen ”■” anger struken text.

P9_TA(2023)0263**Energieffektivitet (omarbetning)**

Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 11 juli 2023 om förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om energieffektivitet (omarbetning) (COM(2021)0558 – C9-0330/2021 – 2021/0203(COD))

(Ordinarie lagstiftningsförfarande – omarbetning)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av kommissionens förslag till Europaparlamentet och rådet ((COM(2021)0558),
- med beaktande av artiklarna 294.2 och 194.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, i enlighet med vilka kommissionen har lagt fram sitt förslag för parlamentet (C9-0330/2021),
- med beaktande av artikel 294.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
- med beaktande av det motiverade yttrande från den tjeckiska senaten som lagts fram i enlighet med protokoll nr 2 om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, och enligt vilket utkastet till lagstiftningsakt inte är förenligt med subsidiaritetsprincipen,
- med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande av den 9 december 2021¹,
- med beaktande av Regionkommitténs yttrande av den 28 april 2022²,
- med beaktande av det interinstitutionella avtalet av den 28 november 2001 om en mer strukturerad användning av omarbetningstekniken för rättsakter³,
- med beaktande av skrivelsen av den 6 september 2022 från utskottet för rättsliga frågor till utskottet för industrifrågor, forskning och energi i enlighet med artikel 110.3 i arbetsordningen,
- med beaktande av den preliminära överenskommelse som godkänts av det ansvariga utskottet enligt artikel 74.4 i arbetsordningen och det skriftliga åtagandet från rådets företrädare av den 29 mars 2023 att godkänna parlamentets ståndpunkt i enlighet med artikel 294.4 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
- med beaktande av artiklarna 110 och 59 i arbetsordningen,

¹ EUT C 152, 6.4.2022, s. 134.

² EUT C 301, 5.8.2022, s. 139.

³ EGT C 77, 28.3.2002, s. 1.

- med beaktande av yttrandena från utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet, utskottet för transport och turism, utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män,
 - med beaktande av betänkandet från utskottet för industrifrågor, forskning och energi (A9-0221/2022).
- A. Enligt yttrandet från den rådgivande gruppen, sammansatt av de juridiska avdelningarna vid Europaparlamentet, rådet och kommissionen, innehåller kommissionens förslag inte några innehållsmässiga ändringar utöver dem som anges i förslaget, och i fråga om kodifieringen av de oförändrade bestämmelserna i de tidigare rättsakterna tillsammans med dessa ändringar gäller förslaget endast en kodifiering av de befintliga rättsakterna som inte ändrar deras sakinhåll.
1. Europaparlamentet antar nedanstående ståndpunkt vid första behandlingen med beaktande av rekommendationerna från den rådgivande gruppen, sammansatt av de juridiska avdelningarna vid Europaparlamentet, rådet och kommissionen.
 2. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att på nytt lägga fram ärendet för parlamentet om den ersätter, väsentligt ändrar eller har för avsikt att väsentligt ändra sitt förslag.
 3. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända parlamentets ståndpunkt till rådet, kommissionen och de nationella parlamenten.

P9_TC1-COD(2021)0203

Europaparlamentets ståndpunkt fastställd vid första behandlingen den 11 juli 2023 inför antagandet av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/... om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955

(omarbetning)

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA
DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 194.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande¹,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande²,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet³, och

av följande skäl:

¹ EUT C 152, 6.4.2022, s. 134.

² EUT C 301, 5.8.2022, s. 139.

³ Europaparlamentets ståndpunkt av den 11 juli 2023.

- (1) Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU⁴ har ändrats väsentligt flera gånger⁵. Eftersom ytterligare ändringar ska göras, bör det direktivet av tydlighetsskäl omarbetas.
- (2) I sitt meddelande av den 17 september 2020 *Höjning av Europas klimatambition för 2030 – Investering i en klimatneutral framtid till förmån för våra medborgare (klimatmålsplanen)* föreslog kommissionen att unionens klimatambition skulle höjas genom en ökning av utsläppsmålen för växthusgaser till minst 55 % under 1990 års nivåer senast 2030. Detta är en betydande ökning jämfört med det nuvarande målet om en minskning med 40 %. Genom förslaget fullgjordes åtagandet i meddelandet från kommissionen av den 11 december 2019 *Den europeiska gröna given* om att lägga fram en övergripande plan för att öka unionens mål för 2030 till 55 % på ett ansvarsfullt sätt. Den är också i enlighet med målen i Parisavtalet som antogs den 12 december 2015 inom ramen för FN:s ramkonvention om klimatförändringar (*Parisavtalet*), nämligen att hålla ökningen av den globala medeltemperaturen långt under två grader över förindustriell nivå samt göra ansträngningar för att hålla den till 1,5 grader.
- (3) I sina slutsatser av den 10–11 december 2020 ställde sig Europeiska rådet bakom unionens bindande mål med en inhemsk nettominskning av utsläppen av växthusgaser på minst 55 % senast 2030 jämfört med 1990. Europeiska rådet konstaterade att klimatambitionerna behövde höjas på ett sätt som kommer att driva på en hållbar ekonomisk tillväxt, skapa arbetstillfällen, medföra hälso- och miljövinster för unionsmedborgarna samt bidra till unionens ekonomis långsiktiga globala konkurrenskraft genom att främja innovation i grön teknik.

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG (EUT L 315, 14.11.2012, s. 1).

⁵ Se del A i bilaga XVI.

- (4) För att genomföra dessa mål aviserade kommissionen i sitt meddelande av den 19 oktober 2020 *Kommissionens arbetsprogram 2021 – Ett livskraftigt EU i en känslig omvärld* ett lagstiftningspaket för att minska utsläppen av växthusgaser med minst 55 % senast 2030 (*55 %-paketet*) och göra Europeiska unionen klimatneutral senast 2050. Paketet omfattar en rad politikområden, bland annat energieffektivitet, förnybar energi, markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk, energibeskattnings, ansvarsfördelning och utsläppshandel.
- (5) ***Syftet med 55 %-paketet är att skydda och skapa jobb i unionen och göra det möjligt för unionen att bli världsledande i utvecklingen och användningen av ren teknik i den globala energiomställningen, inbegripet när det gäller energieffektivitetslösningar.***
- (6) Prognoser visar att med ett fullständigt genomförande av den nuvarande politiken skulle minskningen av utsläppen av växthusgaser 2030 uppgå till omkring 45 % jämfört med 1990 års nivåer, om utsläpp och upptag genom markanvändning inte räknas med, och omkring 47 % när de räknas med. I klimatmålsplanen föreskrivs därför en rad åtgärder i alla ekonomiska sektorer och ändringar av de viktigaste lagstiftningsinstrumenten som krävs för att klara denna höjda klimatambition.
- (7) I sitt meddelande av den 28 november 2018 *En ren jord åt alla - En europeisk strategisk långsiktig vision för en stark, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi* konstaterade kommissionen att energieffektivitet är ett nyckelområde för åtgärder, eftersom en fullständig utfasning av fossila bränslen i unionens ekonomi annars inte kan uppnås. Behovet av att tillvarata de kostnadseffektiva energibesparingsmöjligheterna har lett till unionens nuvarande energieffektivitetspolitik. I december 2018 infördes unionens nya överordnade energieffektivitetsmål för 2030 på minst 32,5 %, jämfört med energianvändningsprognosen för 2030, som en del av paketet *Ren energi för alla i EU*, som syftade till att prioritera energieffektivitet, uppnå globalt ledarskap inom förnybar energi och skapa rättvisa villkor för konsumenterna.
- (8) Den konsekvensanalys som åtföljer klimatmålsplanen visade att för att uppnå den höjda klimatambitionen måste energieffektivitetsförbättringarna öka avsevärt från den nuvarande nivån på 32,5 %.

- (9) *En höjning av unionens energieffektivitetsmål för 2030 kan minska energipriserna och vara avgörande för minskade växthusgasutsläpp, i kombination med en ökning och användning av elektrifiering, väte, e-bränslen och annan relevant teknik som krävs för den gröna omställningen, även inom transportsektorn. Även med en snabb ökning av produktionen av förnybar el kan energieffektivitet minska behovet av ny kraftproduktionskapacitet och kostnaderna för lagring, överföring och distribution. Ökad energieffektivitet är också av stor vikt för unionens energiförsörjningstrygghet genom att unionens beroende av bränsleimport från tredjeländer minskar. Energieffektivitet är en av de renaste och mest kostnadseffektiva åtgärderna för att hantera detta beroende.*
- (10) De sammanlagda nationella bidrag som medlemsstaterna meddelat i sina nationella energi- och klimatplaner når inte upp till unionens mål på 32,5 %. Bidragen skulle kollektivt minska primärenergianvändningen med 29,7 % och den slutliga energianvändningen med 29,4 % jämfört med prognoserna för 2030 i EU:s referensscenario 2007. Detta skulle innebära ett kollektivt underskott på 2,8 procentenheter för primärenergianvändning och 3,1 procentenheter för den slutliga energianvändningen för EU27.
- (11) *Ett antal medlemsstater lade fram ambitiösa nationella energi- och klimatplaner, som av kommissionen bedömts vara "tillräckliga" och som innehöll åtgärder som gör det möjligt för dessa medlemsstater att bidra till att uppnå de kollektiva energieffektivitetsmålen med en kvot som är större än unionsgenomsnittet. Dessutom har ett antal medlemsstater dokumenterat "tidiga ansträngningar" när det gäller att uppnå energibesparingar, nämligen energibesparingar som ligger över unionens genomsnittliga utvecklingsbanor under de senaste åren. I båda fallen är detta betydande ansträngningar som bör erkännas och tas med i unionens framtida prognosmodeller och som kan fungera som goda exempel på hur alla medlemsstater kan arbeta med sin energieffektivitetspotential för att ge betydande fördelar till sina ekonomier och samhällen.*

- (12) *I vissa fall skiljer sig de antaganden som kommissionen använde i EU:s referensscenario 2020 från de antaganden som vissa medlemsstater använder för referensscenarier som ligger till grund för deras nationella energi- och klimatplaner. Detta kan leda till avvikelser när det gäller beräkningen av primärenergianvändning, men båda metoderna är giltiga med avseende på primärenergianvändning.*
- (13) Potentialen för energibesparingar är fortfarande stor inom alla sektorer, men det finns särskilda utmaningar när det gäller transporter, i och med att transportsektorn står för mer än 30 % av den slutliga energianvändningen, och byggnader, eftersom 75 % av unionens byggnadsbestånd har låg energiprestanda. En annan allt viktigare sektor är sektorn för informations- och kommunikationsteknik (IKT), som står för 5–9 % av världens totala elanvändning och mer än 2 % av världens utsläpp. År 2018 stod datacenter för 2,7 % av efterfrågan på el i EU28. I detta sammanhang lyfte kommissionen, i sitt meddelande av den 19 februari 2020 *Att forma EU:s digitala framtid (unionens digitala strategi)*, fram behovet av klimatneutrala, mycket energieffektiva och hållbara datacenter och insynsåtgärder riktade mot telekomoperatörer gällande deras miljöpåverkan. Den eventuella ökning av industrins efterfrågan på energi som kan bli resultatet av att den fasar ut fossila bränslen, särskilt för energiintensiva processer, bör också beaktas.

- (14) Den högre ambitionen innebär att främjandet av kostnadseffektiva energieffektivitetsåtgärder måste öka inom alla delar av energisystemet och inom alla berörda sektorer där verksamheten påverkar efterfrågan på energi, såsom transportsektorn, vattensektorn och jordbrukssektorn. Att förbättra energieffektiviteten i hela energikedjan, inbegripet produktion, överföring, distribution och slutanvändning av energi, kommer att gynna miljön, förbättra luftkvaliteten och folkhälsan, minska utsläppen av växthusgaser, förbättra energitryggheten **genom att minska behovet av att importera energi, särskilt fossila bränslen**, sänka energikostnaderna för hushåll och företag, bidra till att lindra energifattigdom och leda till ökad konkurrenskraft, fler jobb och ökad ekonomisk verksamhet i hela ekonomin. Att förbättra energieffektiviteten skulle därmed förbättra livskvaliteten för medborgarna, **och samtidigt bidra till att unionens energiförbindelser med partner i tredjeländer omvandlas för att uppnå klimatneutralitet**. Detta överensstämmer med unionens åtaganden inom ramen för energiunionen och den globala klimatagenda som upprättats genom Parisavtalet. **Förbättrad energiprestanda inom olika sektorer kan sporra till stadsförnyelse, inbegripet förbättring av byggnader, och förändringar i mobilitets- och tillgänglighetsmönster, samtidigt som effektivare, hållbarare och billigare alternativ främjas.**
- (15) Detta direktiv innebär ett steg framåt mot klimatneutralitet senast 2050, där, energieffektivitet ska behandlas som en energikälla i sig. Principen om energieffektivitet först är en övergripande princip som bör beaktas i alla sektorer, även utanför energisystemet, på alla nivåer, inklusive finanssektorn. Energieffektivitetslösningar bör betraktas som förstahandsalternativet i samband med alla policy-, planerings- och investeringsbeslut när nya regler fastställs för försörjningssidan och andra politikområden. Principen om energieffektivitet först bör visserligen tillämpas utan att den påverkar andra rättsliga skyldigheter, mål och principer, men dessa skyldigheter, mål och principer bör inte heller begränsa principens tillämpning eller leda till undantag från dess tillämpning. Kommissionen bör säkerställa att energieffektivitet och efterfrågefleksibilitet kan konkurrera på lika villkor med produktionskapaciteten. Energieffektivitetsförbättringar behöver göras så fort de är mer kostnadseffektiva än motsvarande lösningar på försörjningssidan. Detta bör bidra till möjligheten att utnyttja de många fördelarna med energieffektivitet för unionen, särskilt för dess medborgare och företag. Genomförandet av åtgärder för förbättrad energieffektivitet bör också prioriteras i arbetet med att minska energifattigdomen.

- (16) Energieffektivitet bör erkännas som en avgörande faktor och ges prioritet vid framtida beslut om investeringar i unionens energiinfrastruktur. Principen om energieffektivitet först bör också tillämpas med särskilt beaktande av såväl systemeffektivitetsstrategin som samhälls- och hälsoperspektivet, **med fokus på försörjningstrygghet, integrering av energisystem och omställningen till klimatneutralitet**. Därmed bör principen om energieffektivitet först bidra till att öka effektiviteten i enskilda slutanvändarsektorer och i hela energisystemet. Tillämpningen av principen bör också stödja investeringar i energieffektiva lösningar som bidrar till miljömålen i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852⁶.
- (17) Principen om energieffektivitet först föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999⁷ och är central för EU:s strategi för integrering av energisystem, vilken fastställdes i kommissionens meddelande av den 8 juli 2022. Principen baseras på kostnadseffektivitet, men dess tillämpning har mer långtgående konsekvenser **ur ett samhällsperspektiv**. Dessa effekter kan variera beroende på omständigheterna **och bör utvärderas noggrant med hjälp av robusta metoder för kostnads-nyttoanalys som tar hänsyn till de många fördelarna med energieffektivitet**. Kommissionen har utarbetat särskilda riktlinjer för principens funktion och tillämpning, genom att föreslå särskilda verktyg och exempel på tillämpning inom olika sektorer. Kommissionen har också utfärdat en rekommendation till medlemsstaterna som bygger på kraven i detta direktiv och som uppmanar till specifika åtgärder när det gäller tillämpningen av principen. **Medlemsstaterna bör ta största möjliga hänsyn till den rekommendationen och låta sig vägledas av den när de genomför principen om energieffektivitet i praktiken.**
- (18) **Principen om energieffektivitet först innebär att man antar en helhetsstrategi som beaktar det integrerade energisystemets övergripande effektivitet, försörjningstryggheten och kostnadseffektiviteten och som främjar de effektivaste lösningarna för**

⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 av den 18 juni 2020 om inrättande av en ram för att underlätta hållbara investeringar och om ändring av förordning (EU) 2019/2088 (EUT L 198, 22.6.2020, s. 13).

⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 av den 11 december 2018 om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 663/2009 och (EG) nr 715/2009, Europaparlamentets och rådets direktiv 94/22/EG, 98/70/EG, 2009/31/EG, 2009/73/EG, 2010/31/EU, 2012/27/EU och 2013/30/EU samt rådets direktiv 2009/119/EG och (EU) 2015/652 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 525/2013 (EUT L 328, 21.12.2018, s. 1).

klimatneutralitet under hela värdekedjan (från energiproduktion och nätverkstransport till slutlig energianvändning), så att effektivitet uppnås vid både primär energianvändning och slutlig energianvändning. Den strategin bör undersöka systemets prestanda och dess dynamiska energianvändning, om resurser på efterfrågesidan och systemflexibilitet anses vara energieffektivitetslösningar.

- (19) För att principen om energieffektivitet först ska vara verkningsfull måste den tillämpas konsekvent av **nationella, regionala, lokala och sektoriella** beslutsfattare vid alla relevanta **scenarier och** policy-, planerings- och större investeringsbeslut (vilket avser storskaliga investeringar till ett värde av mer än **100 000 000 EUR** vardera eller **175 000 000 EUR** för transportinfrastrukturprojekt) som påverkar energianvändningen eller energiförsörjningen. För en korrekt tillämpning av principen krävs att rätt kostnads-nyttoanalysmetod används, för att skapa villkor som främjar energieffektiva lösningar och en korrekt övervakning. **Kostnads-nyttoanalyser bör systematiskt utvecklas och genomföras, bör baseras på den mest aktuella informationen om energipriser och bör inkludera scenarier för stigande priser, såsom på grund av minskande utsläppsrätter inom ramen för unionens utsläppshandelssystem i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG⁸, för att ge incitament till energieffektivitetsåtgärder. Lösningar på efterfrågesidan bör prioriteras om de är mer kostnadseffektiva än investeringar i infrastruktur för energiförsörjning när det gäller att uppnå de politiska målen.** Flexibilitet på efterfrågesidan kan ge **större ekonomiska, miljömässiga och samhällliga** fördelar för konsumenter och samhället i stort, **inbegripet lokalsamhällen**, och kan öka energisystemets effektivitet och minska energikostnaderna, exempelvis genom att minska systemets driftskostnader vilket leder till lägre avgifter för alla konsumenter. Medlemsstaterna bör ta hänsyn till potentiella fördelar från flexibilitet på efterfrågesidan när de tillämpar principen om energieffektivitet först och, när så är relevant, beakta laststyrning **på både centraliserad och decentraliserad nivå**, energilagring och smarta lösningar som ett led i sina ansträngningar för att öka det integrerade energisystemets effektivitet.

- (20) **Vid bedömningen av projektens värde vid tillämpningen av principen om energieffektivitet först bör kommissionen i sin rapport till Europaparlamentet och rådet**

⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom unionen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG (EUT L 275, 25.10.2003, s. 32).

särskilt bedöma om och på vilket sätt tröskelvärdena tillämpas effektivt i varje medlemsstat.

- (21) Principen om energieffektivitet först bör alltid tillämpas på ett proportionellt sätt och kraven i detta direktiv bör inte medföra överlappande eller motstridiga skyldigheter för medlemsstater där principens tillämpning säkerställs direkt genom annan lagstiftning. Detta kan vara fallet för projekt av gemensamt intresse som ingår i unionsförteckningen enligt artikel 3 i **Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/869⁹**, som inför krav på att principen om energieffektivitet först ska beaktas vid utvecklingen och bedömningen av dessa projekt.
- (22) En rättvis omställning till en klimatneutral union till 2050 är central för den europeiska gröna given. Energifattigdom är ett centralt begrepp i paketet *Ren energi för alla i EU* och har utformats för att underlätta en rättvis energiomställning. I enlighet med förordning (EU) 2018/1999 och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944¹⁰ tillhandahöll kommissionen i sin rekommendation (EU) 2020/1563 om energifattigdom¹¹ vägledande riktlinjer om lämpliga indikatorer för att mäta energifattigdomen och definierade *betydande antal energifattiga hushåll*. Enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/73/EG¹² och direktiv (EU) 2019/944 ska medlemsstaterna vidta lämpliga åtgärder för att ta itu med energifattigdomen överallt där problemet identifieras, inbegripet i samband med åtgärder mot fattigdom överlag. ***Detta är särskilt relevant mot bakgrund av stigande energipriser och inflationstryck, där både kort- och långsiktiga åtgärder bör genomföras för att ta itu med systemiska utmaningar för unionens energisystem.***
- (23) Personer som är drabbade av eller riskerar energifattigdom, utsatta kunder, inbegripet slutanvändare, låg- och medelinkomsthushåll, och personer som bor i subventionerade

⁹ ***Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/869 av den 30 maj 2022 om riktlinjer för transeuropeisk energiinfrastruktur, om ändring av förordningarna (EG) nr 715/2009, (EU) 2019/942 och (EU) 2019/943 och direktiven 2009/73/EG och (EU) 2019/944, och om upphävande av förordning (EU) nr 347/2013 (EUT L 152, 3.6.2022, s. 45).***

¹⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU (EUT L 158, 14.6.2019, s. 125).

¹¹ Kommissionens rekommendation (EU) 2020/1563 av den 14 oktober 2020 om energifattigdom (EUT L 357, 27.10.2020, s. 35).

¹² Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/73/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas och om upphävande av direktiv 2003/55/EG (EUT L 211, 14.8.2009, s. 94).

bostäder bör gagnas av tillämpningen av principen om energieffektivitet först. Genomförandet av energieffektivitetsåtgärder bör prioriteras för att förbättra situationen för dessa individer och hushåll **och** för att lindra energifattigdomen, **och bör inte uppmuntra en oproportionell ökning av kostnaderna för bostäder, rörlighet eller energi.** En helhetssyn för beslutsfattandet och genomförandet av åtgärder innebär att medlemsstaterna måste säkerställa att andra policyer och åtgärder inte har någon negativ inverkan på dessa individer och hushåll.

- (24) Detta direktiv ingår i en bredare politisk ram för energieffektivitetspolitik som omfattar energieffektivitetspotentialen inom specifika politikområden, inklusive byggnader (Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU¹³), produkter (Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG¹⁴ och Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2017/1369¹⁵ och (EU) 2020/740¹⁶) och styrning (förordning (EU) 2018/1999). Dessa politiska strategier har mycket stor betydelse för att uppnå energibesparingar när produkter byts ut eller byggnader uppförs eller renoveras.
- (25) För att uppnå ambitiösa energieffektivitetsmål är det nödvändigt att undanröja hinder för att underlätta investeringar i energieffektivitetsåtgärder. Delprogrammet *Övergång till ren energi* i unionens Lifeprogram, som inrättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/783¹⁷, kommer att avsätta finansiering för att stödja utveckling av europeisk bästa praxis i fråga om att genomföra energipolitiken för att ta itu med beteende-, marknads- och regleringshinder för energieffektivitet.
- (26) Europeiska rådet ställde sig i sina slutsatser av den 23 och 24 oktober 2014 bakom ett energieffektivitetsmål på 27 % för 2030 på unionsnivå, med en översyn senast 2020 med

¹³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU av den 19 maj 2010 om byggnaders energiprestanda (EUT L 153, 18.6.2010, s. 13).

¹⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG av den 21 oktober 2009 om upprättande av en ram för att fastställa krav på ekodesign för energirelaterade produkter (EUT L 285, 31.10.2009, s. 10).

¹⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1369 av den 4 juli 2017 om fastställande av en ram för energimärkning och om upphävande av direktiv 2010/30/EU (EUT L, 198, 28.7.2017, s. 1)

¹⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/740 av den 25 maj 2020 om märkning av däck med avseende på drivmedelseffektivitet och andra parametrar, om ändring av förordning (EU) 2017/1369 samt om upphävande av förordning (EG) nr 1222/2009 (EUT L 177, 5.6.2020, s. 1).

¹⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/783 av den 29 april 2021 om inrättande av ett program för miljö och klimatpolitik (Life) samt om upphävande av förordning (EU) nr 1293/2013 (EUT L 172, 17.5.2021, s. 53).

siktet inställt på en unionsnivå på 30 %. I sin resolution den 15 december 2015 *På väg mot en europeisk energiunion* uppmanade Europaparlamentet kommissionen att dessutom bedöma genomförbarheten av ett energieffektivitetsmål på 40 % för samma tidsperiod.

- (27) I sitt meddelande av den 28 november 2018 *En ren jord åt alla - En europeisk strategisk långsiktig vision för en stark, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi* beräknade kommissionen att unionens energieffektivitetsmål på 32,5 % för 2030 och de andra politiska instrumenten i den befintliga ramen skulle leda till en minskning av utsläppen av växthusgaser med omkring 45 % till 2030. I konsekvensanalysen för klimatmålsplanen analyserades vilken nivå av insatser som skulle krävas inom olika politikområden för att klara den höjda klimatambitionen att minska utsläppen med 55 % till 2030. Slutsatsen var att för att utsläppsmålet för växthusgaser ska kunna uppnås på ett kostnadsoptimalt sätt, i förhållande till grundscenariot, måste primärenergianvändningen och den slutliga energianvändningen minska med minst 39–41 % respektive 36–37 %.
- (28) Unionens energieffektivitetsmål fastställdes och beräknades ursprungligen med användning av prognoserna för 2030 i EU:s referensscenario från 2007 som grundscenario. Mot bakgrund av Eurostats ändrade metod för beräkning av energibalansen och förbättringar i senare prognosmodeller bör grundscenariot ändras. Med användning av samma tillvägagångssätt för att definiera målet, dvs. att det jämförs med de framtida grundscenarioprognoserna, fastställs därmed ambitionsnivån för unionens energieffektivitetsmål för 2030 jämfört med prognoserna för 2030 i EU:s referensscenario från 2020 som återspeglar de nationella bidragen från de nationella energi- och klimatplanerna. Med detta uppdaterade grundscenario kommer unionen att behöva höja sin ambitionsnivå för energieffektivitet 2030 med minst **11,7 %** jämfört med ansträngningarna enligt EU:s referensscenario från 2020. Det nya sättet att uttrycka ambitionsnivån för unionens mål påverkar inte den faktiska nivån på de ansträngningar som behövs, som motsvarar en minskning med **40,5 %** för primärenergianvändningen och **38 %** för den slutliga energianvändningen jämfört med prognoserna för 2030 i EU:s referensscenario från 2007 ■ .
- (29) Metoden för att beräkna primärenergianvändningen och den slutliga energianvändningen är anpassad till Eurostats nya metod, men de indikatorer som används för detta direktiv har en annan räckvidd, nämligen att de inte omfattar omgivningsenergi men däremot energianvändning inom internationell luftfart när det gäller *målen för*

primärenergianvändning och slutlig energianvändning. Användningen av nya indikatorer innebär också att eventuella ändringar av energianvändningen i masugnar nu endast återspeglas i primärenergianvändningen.

- (30) Unionens behov av att förbättra sin energieffektivitet bör uttryckas som primär energianvändning och slutlig energianvändning som ska uppnås till 2030, med angivelse av ytterligare ansträngningar som krävs jämfört med de åtgärder som vidtagits eller planeras i de nationella energi- och klimatplanerna. Prognosen enligt EU:s referensscenarioprognoser från 2020 är att en slutlig energianvändning på 864 Mtoe och en primärenergianvändning på 1 124 Mtoe ska uppnås senast 2030 (exklusive omgivnings**energi** men inklusive internationell luftfart). En ytterligare minskning på **11,7 %** innebär **763 Mtoe** respektive **992,5 Mtoe** år 2030. Jämfört med 2005 års nivåer betyder det att den slutliga energianvändningen i unionen bör minskas med cirka **25 %** och primärenergianvändningen med cirka **34 %**. Det finns inga bindande mål på medlemsstatsnivå i perspektiven mot 2020 och 2030 och medlemsstaterna bör fastställa sina bidrag till unionens energieffektivitetsmål med beaktande av den formel som föreskrivs i detta direktiv. Medlemsstaterna bör vara fria att fastställa sina nationella mål grundat antingen på primärenergianvändning eller slutlig energianvändning, på primärenergibesparing eller slutlig energibesparing eller på energiintensitet. Detta direktiv ändrar sättet på vilket medlemsstaterna bör uttrycka sina nationella bidrag till unionens mål. Medlemsstaternas bidrag till unionens mål bör uttryckas som primär energianvändning och slutlig energianvändning, för att säkerställa konsekvens och övervakning av framstegen. En regelbunden utvärdering av framstegen i riktning mot att uppnå unionsmålen för 2030 är nödvändig, och föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999.
- (31) ***Senast den 30 november 2023 bör kommissionen uppdatera EU:s referensscenario från 2020 på grundval av de senaste uppgifterna från Eurostat. Medlemsstater som vill använda det uppdaterade referensscenariot bör anmäla sina uppdaterade nationella bidrag senast den 1 februari 2024, som en del av den iterativa process som föreskrivs i förordning (EU) 2018/1999.***
- (32) Det skulle vara att föredra om energieffektivitetsmålen kunde uppnås som ett resultat av ett samlat genomförande av specifika unionsåtgärder och nationella och åtgärder som främjar energieffektiviteten inom olika områden. Det bör krävas att medlemsstaterna fastställer

nationella policyer och åtgärder för energieffektivitet. Dessa policyer och åtgärder och de enskilda medlemsstaternas insatser, liksom uppgifterna om de framsteg som uppnåtts, bör utvärderas av kommissionen för en bedömning av sannolikheten för att unionens övergripande mål ska kunna uppnås och om de individuella insatserna är tillräckliga för att nå det gemensamma målet.

- (33) Den offentliga sektorn står för cirka 5–10 % av den totala slutliga energianvändningen i unionen. Offentliga myndigheter spenderar cirka 1 800 000 000 000 EUR per år. Detta motsvarar omkring 14 % av unionens bruttonationalprodukt. Därför utgör den offentliga sektorn en viktig drivkraft för att stimulera en marknadsomvandling mot mer effektiva produkter, byggnader och tjänster, samt för att utlösa förändringar av medborgarnas och företagens beteende när det gäller energianvändning. Dessutom kan en minskad energianvändning genom åtgärder för förbättrad energieffektivitet frigöra offentliga resurser för andra ändamål. Offentliga organ på nationell, regional och lokal nivå bör föregå med gott exempel när det gäller energieffektivitet.
- (34) För att föregå med gott exempel bör den offentliga sektorn fastställa sina egna mål för utfasning av fossila bränslen och för energieffektivitet. Energieffektivitetsförbättringar i den offentliga sektorn bör återspegla de insatser som krävs på unionsnivå. För att uppnå målet avseende slutlig energianvändning bör unionen minska sin slutliga energianvändning med 19 % fram till 2030 jämfört med den genomsnittliga energianvändningen för åren 2017, 2018 och 2019. En skyldighet att årligen minska energianvändningen i den offentliga sektorn med minst 1,9 % bör säkerställa att den offentliga sektorn föregår med gott exempel. Medlemsstaterna bör behålla full flexibilitet vad gäller valet av åtgärder för att förbättra energieffektiviteten och minska den slutliga energianvändningen. Ett krav på en årlig minskning av den slutliga energianvändningen innebär en mindre administrativ börda än om mätmetoder för energibesparingar fastställs.

- (35) För att uppfylla sina skyldigheter bör medlemsstaterna inrikta sig på den slutliga energianvändningen för alla offentliga tjänster och alla anläggningar för offentliga organ. För att fastställa adressaternas omfattning bör medlemsstaterna tillämpa den definition av **offentliga organ som fastställs i detta** direktiv, där ”direkt finansieras av dessa myndigheter” innebär att dessa enheter till största delen finansieras med offentliga medel och ”administreras av dessa myndigheter” innebär att en nationell, regional eller lokal myndighet innehar en majoritet när det gäller val av ledning för enheten. Skyldigheten kan uppfyllas genom en minskning av den slutliga energianvändningen inom vilket område som helst av den offentliga sektorn, inbegripet transporter, offentliga byggnader, hälso- och sjukvård, fysisk planering, vattenförvaltning och avloppsvattenrening, avloppsvatten och vattenrening, avfallshantering, fjärrvärme och fjärrkyla, energidistribution, försörjning och lagring, offentlig belysning och infrastrukturplanering, **utbildning och sociala tjänster. Medlemsstaterna får också inkludera andra typer av tjänster när de införlivar detta direktiv.** För att minska den administrativa bördan för offentliga organ bör medlemsstaterna inrätta digitala plattformar eller verktyg för att samla in aggregerade energianvändningsdata från offentliga organ, offentliggöra dessa data och rapportera dem till kommissionen. **Medlemsstaterna bör tillhandahålla planering och årlig rapportering om offentliga organs användning i aggregerad form per sektor.**
- (36) **Medlemsstaterna bör främja energieffektiva metoder för mobilitet, bland annat i sin praxis för offentlig upphandling, såsom järnväg, cykling, gångtrafik eller delad mobilitet, genom att förnya och fasa ut fossila bränslen från fordonsparker, uppmuntra en trafikomställning och inkludera dessa transportsätt i planeringen av mobilitet i städer.**
- (37) Medlemsstaterna bör föregå med gott exempel genom att säkerställa att alla energiprestandakontrakt, **energikartläggningar** och energiledningssystem i den offentliga sektorn genomförs i linje med europeiska eller internationella standarder, eller säkerställa en omfattande användning av energikartläggningar i de energiintensiva delarna av den offentliga sektorn. **Medlemsstaterna bör tillhandahålla vägledning och förfaranden för användningen av dessa instrument.**

- (38) Offentliga myndigheter uppmuntras att se till att få stöd från sådana enheter som organ för hållbar energi som är etablerade på regional eller lokal nivå, i förekommande fall. Dessa organs organisation återspeglar vanligtvis de individuella behoven för offentliga myndigheter i en viss region eller med verksamhet inom ett visst område av den offentliga sektorn. Centraliserade organ kan tillgodose behoven bättre och arbeta effektivare i andra avseenden, exempelvis i mindre eller centraliserade medlemsstater eller när det gäller komplexa eller regionöverskridande aspekter som fjärrvärme och fjärrkyla. Organ för hållbar energi kan fungera som enda kontaktpunkter. Dessa organ har ofta ansvar för att utarbeta lokala eller regionala planer för utfasning av fossila bränslen, som också kan innefatta andra åtgärder för utfasning av fossila bränslen, såsom att byta ut värmepannor som använder fossila bränslen, och för att stödja offentliga myndigheter i genomförandet av energirelaterade strategier. Organ för hållbar energi eller andra enheter för bistånd till regionala och lokala myndigheter kan ha tydliga befogenheter, mål och resurser på området hållbar energi. Organ för hållbar energi bör uppmuntras att beakta initiativ inom ramen för borgmästaravtalet, som för samman lokala myndigheter som frivilligt åtar sig att genomföra unionens klimat- och energimål, och andra befintliga initiativ i detta syfte. Planerna för utfasning av fossila bränslen bör kopplas till territoriella utvecklingsplaner och ta hänsyn till den övergripande bedömning som medlemsstaterna bör utföra.
- (39) Medlemsstaterna bör stödja offentliga organ i planeringen och genomförandet av åtgärder för att förbättra energieffektiviteten, inbegripet på regional och lokal nivå, genom att tillhandahålla riktlinjer för att främja kompetensutveckling och utbildningsmöjligheter och genom att uppmuntra samarbete mellan offentliga organ, inklusive byråer. I detta syfte skulle medlemsstaterna kunna inrätta nationella kompetenscentrum för komplexa frågor, såsom rådgivning till lokala eller regionala energiorgan om fjärrvärme och fjärrkyla.
- Kravet att omvandla byggnader till nära-nollenergibygnader utesluter eller förbjuder inte en differentiering mellan nivåer för nära-nollenergibygnader när det gäller nya eller renoverade byggnader. Nära-nollenergibygnader, inbegripet den kostnadsoptimala nivån, definieras i direktiv 2010/31/EU.***

- (40) *Fram till slutet av 2026 bör medlemsstater som renoverar mer än 3 % av den totala golvytan i sina byggnader under ett visst år ges möjlighet att i den årliga renoveringstakten för något av de tre efterföljande åren medräkna överskottet. En medlemsstat som renoverar mer än 3 % av den totala golvytan i sina byggnader från och med den 1 januari 2027 bör i den årliga renoveringstakten för de efterföljande två åren kunna medräkna överskottet. Denna möjlighet bör inte användas för ändamål som inte överensstämmer med de allmänna målen och ambitionsnivån i detta direktiv.*
- (41) *Medlemsstaterna bör uppmuntra offentliga organ att ta med fördelar i vidare bemärkelse utöver energibesparingar i beräkningen, såsom inomhusmiljöns kvalitet och bättre livskvalitet för människor samt komforten i renoverade offentliga byggnader, särskilt skolor, förskolor, vårdhem, skyddade bostäder, sjukhus och subventionerat boende.*
- (42) Byggnader och transporter är, jämsides med industrin, de största energianvändarna och utsläppskällorna. Byggnader står för omkring 40 % av unionens totala energianvändning och 36 % av unionens växthusgasutsläpp från energi. Kommissionens meddelande av den 14 oktober 2020 om renoveringsvägen behandlar den dubbla utmaningen med energi- och resurseffektivitet och överkomliga priser inom byggsektorn och syftar till att fördubbla renoveringstakten. Det är inriktat på byggnaderna med sämst prestanda samt på energifattigdom och offentliga byggnader. Dessutom är byggnader avgörande för att uppnå unionens mål att till 2050 uppnå klimatneutralitet. Byggnader som ägs av offentliga organ står för en betydande andel av byggnadsbeståndet och hög grad av synlighet i det offentliga livet. Det är därför lämpligt att ange en årlig renoveringstakt för byggnader som ägs av offentliga organ på en medlemsstats territorium för att uppgradera deras energiprestanda **och så att de omvandlas till nära-nollenergibyggnader eller nollutsläppsbyggnader.** Medlemsstaterna uppmanas att fastställa en högre renoveringstakt, när detta är kostnadseffektivt inom ramen för renoveringen av deras byggnadsbestånd i enlighet med deras långsiktiga renoveringsstrategier eller nationella renoveringsprogram, eller båda. Renoveringstakten ska inte påverka de skyldigheter vad gäller nära-nollenergibyggnader som fastställs i direktiv 2010/31/EU. **Medlemsstaterna bör kunna tillämpa mindre stränga krav på vissa byggnader, t.ex. byggnader av särskilt arkitektoniskt eller historiskt värde.** Under nästa översyn av direktiv 2010/31/EU bör kommissionen bedöma medlemsstaternas framsteg i fråga om renovering av offentliga organs byggnader.

Kommissionen bör överväga att lägga fram ett lagstiftningsförslag för att justera renoveringstakten, med beaktande av de framsteg som gjorts av medlemsstaterna, väsentlig ekonomisk eller teknisk utveckling eller, vid behov, unionens åtaganden för utfasning av fossila bränslen och nollutsläpp. Skyldigheten enligt det här direktivet att renovera offentliga organs byggnader kompletterar skyldigheten i direktiv 2010/31/EU, som kräver att medlemsstaterna, när befintliga byggnader genomgår en större renovering, säkerställer att energiprestanda för byggnaden förbättras så att de uppfyller kraven för nära-nollenergibyggnader.

- (43) ***System för fastighetsautomation och fastighetsstyrning och andra lösningar för att tillhandahålla aktiv energihushållning är viktiga verktyg för offentliga organ för att förbättra och upprätthålla byggnaders energiprestanda och säkerställa nödvändiga inomhusförhållanden i de byggnader som de äger eller nyttjar, i enlighet med direktiv 2010/31/EU.***
- (44) ***Att främja grön mobilitet är en viktig del av den europeiska gröna given. Tillhandahållandet av laddningsinfrastruktur är ett av de nödvändiga inslagen i övergången. Laddningsinfrastruktur i byggnader är särskilt viktigt, eftersom elfordon parkeras i byggnader regelbundet och under längre tid, vilket både underlättar och effektiviserar laddningen. Offentliga organ bör göra sitt bästa för att installera laddningsinfrastruktur i byggnader som de äger eller nyttjar i enlighet med direktiv 2010/31/EU.***
- (45) För att fastställa renoveringstakten behöver medlemsstaterna en överblick över de byggnader som inte når upp till nivån för nära-nollenergibyggnader. Därför bör medlemsstaterna offentliggöra och uppdatera en inventering av offentliga byggnader, ***i tillämpliga fall inbegripet subventionerade bostäder***, som en del av en allmän databas över energicertifikat. Inventeringen bör också göra det möjligt för privata aktörer som energitjänsteföretag att föreslå renoveringslösningar som kan aggregeras av EU:s observatorium för byggnadsbeståndet.

- (46) *Inventeringen skulle kunna integrera data från befintliga inventeringar av byggnadsbestånd. Medlemsstaterna bör vidta lämpliga åtgärder för att underlätta datainsamlingen och göra förteckningen tillgänglig för privata aktörer, inbegripet energitjänsteföretag, så att de kan spela en aktiv roll i renoveringslösningar. Tillgängliga och offentligt delade uppgifter om byggnadsbeståndens egenskaper, byggnadsrenovering och energiprestanda får aggregeras av EU:s observatorium för byggnadsbeståndet för att förbättra förståelsen av energiprestandan i byggsektorn genom jämförbara uppgifter.*
- (47) År 2020 bodde mer än hälften av världens befolkning i stadsområden. Siffran väntas öka till 68 % år 2050. Samtidigt återstår hälften av städernas infrastrukturer för 2050 att bygga. Städer och storstadsområden är centrum för ekonomisk verksamhet, kunskapsgenerering, innovation och ny teknik. Städerna påverkar livskvaliteten för de medborgare som lever och arbetar där. Medlemsstaterna bör stödja kommuner tekniskt och ekonomiskt. Ett antal kommuner och andra offentliga organ i medlemsstaterna har redan infört integrerade strategier för energibesparingar, energiförsörjning **och hållbar mobilitet**, bland annat via handlingsplaner för hållbar energi **eller planer för hållbar mobilitet i städer**, till exempel sådana som utarbetats inom ramen för initiativet för borgmästarförsamlingar, och integrerade urbana strategier som sträcker sig längre än individuella ingrepp i byggnader eller transportsätt. **Det krävs ytterligare insatser för att förbättra energieffektiviteten när det gäller mobilitet i städer, både för passagerar- och godstransporter, eftersom den använder omkring 40 % av all vägtransportenergi.**
- (48) *Alla principer i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/23/EU¹⁸, 2014/24/EU¹⁹ och 2014/25/EU²⁰ är fortfarande fullt tillämpliga inom ramen för det här direktivet.*

¹⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/23/EU av den 26 februari 2014 om tilldelning av koncessioner (EUT L 94, 28.3.2014, s. 1).

¹⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU av den 26 februari 2014 om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG (EUT L 94, 28.3.2014, s. 65).

²⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/25/EU av den 26 februari 2014 om upphandling av enheter som är verksamma på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster och om upphävande av direktiv 2004/17/EG (EUT L 94, 28.3.2014, s. 243).

- (49) När det gäller inköp av vissa produkter och tjänster samt inköp och hyra av byggnader bör upphandlande myndigheter och upphandlande enheter när de ingår offentliga byggentreprenad-, varu- eller tjänstekontrakt föregå med gott exempel och fatta energieffektiva köpbeslut och tillämpa principen om energieffektivitet först, även när det gäller offentliga kontrakt och koncessioner för vilka inga särskilda krav föreskrivs i detta direktiv. Detta bör tillämpas på upphandlande myndigheter och upphandlande enheter som omfattas av tillämpningsområdet för direktiv 2014/23/EU , 2014/24/EU eller 2014/25/EU. Medlemsstaterna bör undanröja hinder för gemensam upphandling inom en medlemsstat eller över gränser om detta kan minska kostnaderna och öka fördelarna med den inre marknaden genom att skapa affärsmöjligheter för energitjänstleverantörer och andra leverantörer.
- (50) Alla offentliga enheter som investerar offentliga resurser genom upphandling bör föregå med gott exempel vid tilldelning av kontrakt och koncessioner genom att välja de produkter, byggnader, byggentreprenader och tjänster som har högst energiprestanda, också när det gäller de upphandlingar som inte omfattas av särskilda krav enligt direktiv 2009/30/EG. I detta sammanhang måste alla tilldelningsförfaranden för offentliga kontrakt och koncessioner över de tröskelvärden som fastställs i artikel 8 i direktiv 2014/23/EU, artikel 4 i direktiv 2014/24/EU och artikel 15 i direktiv 2014/25/EU beakta den energieffektivitetsprestanda för dessa produkter, byggnader och tjänster som fastställs i unionsrätten eller nationell rätt, genom att prioritera principen om energieffektivitet först i sina upphandlingsförfaranden.

- (51) Det är också viktigt att medlemsstaterna övervakar hur energieffektivitetskraven beaktas av upphandlande myndigheter och upphandlande enheter vid upphandling av produkter, byggnader, byggtreprenader och tjänster genom att säkerställa offentlighöret av information om dessa vinnande anbuds energieffektivitetskonsekvenser över de trösklar som avses i direktiven. Det skulle ge intressenter och medborgare möjlighet att bedöma den offentliga sektorns roll i arbetet med att säkerställa principen om energieffektivitet först inom offentlig upphandling på ett transparent sätt.
- (52) ***Medlemsstaternas skyldighet att säkerställa att upphandlande myndigheter och enheter endast köper produkter, byggnader, byggtreprenader och tjänster med hög energieffektivitetsprestanda bör dock inte hindra medlemsstaterna från att köpa varor som är nödvändiga för att skydda, och reagera på hot mot, den allmänna säkerheten eller hot mot folkhälsan.***
- (53) Den europeiska gröna given erkänner den cirkulära ekonomins roll när det gäller att bidra till unionens övergripande mål för utfasning av fossila bränslen. Den offentliga sektorn, ***och särskilt transportsektorn, bör*** bidra till dessa mål genom att använda sin köpkraft till att, när så är lämpligt, välja miljövänliga produkter, byggnader, byggtreprenader och tjänster via tillgängliga verktyg för grön upphandling och på så sätt bidra avsevärt till att minska energianvändningen och miljöpåverkan.
- (54) Det är viktigt att medlemsstaterna ger offentliga organ det stöd som är nödvändigt när de börjar tillämpa energieffektivitetskrav i samband med offentlig upphandling och, när så är lämpligt, tillämpar grön offentlig upphandling, genom att tillhandhålla nödvändiga riktlinjer och metoder för att bedöma livscykelkostnader, och miljöpåverkan och kostnader. Väl utformade verktyg, i synnerhet digitala verktyg, väntas underlätta upphandlingsförfarandena och minska de administrativa kostnaderna, särskilt i mindre medlemsstater som kanske inte har tillräcklig kapacitet att förbereda upphandlingar. I detta avseende bör medlemsstaterna aktivt främja användning av digitala verktyg och samarbete mellan upphandlande myndigheter, även över gränser, för utbyte av bästa praxis.

- (55) Eftersom byggnader står för utsläpp av växthusgaser både före och efter sin operativa livslängd bör medlemsstaterna också beakta hela livscykeln för byggnadernas koldioxidutsläpp. Detta bör göras inom ramen för ansträngningarna att öka uppmärksamheten på prestandan under hela livscykeln, aspekter som rör cirkulär ekonomi och miljöpåverkan, som ett led i den offentliga sektorns roll att föregå med gott exempel. Offentlig upphandling kan därmed tjäna som en möjlighet att ta itu med inbäddad koldioxid under byggnadernas hela livscykel. I detta hänseende är de upphandlande myndigheterna viktiga aktörer som kan agera som ett led i upphandlingsförfaranden genom att köpa in nya byggnader som beaktar faktorn för global uppvärmningspotential under hela livscykeln.
- (56) Faktorn för global uppvärmningspotential under hela livscykeln mäter de växthusgasutsläpp som är förbundna med byggnaden i olika skeden av dess livscykel. Därmed mäter den byggnadens totala bidrag till utsläpp som leder till klimatförändring. Detta kallas ibland bedömning av koldioxidavtrycket eller koldioxidmätning under hela livscykeln. Det omfattar en sammanställning av de koldioxidutsläpp som ingår i byggnadsmaterialen och de direkta och indirekta koldioxidutsläppen från användningsstadiet. Byggnader är en betydande materialbank eftersom de utgör lagringsplatser för koldioxidintensiva resurser under många årtionden, och det är därför viktigt att undersöka konstruktioner som främjar framtida återanvändning och återvinning i slutet av den operativa livscykeln, ***i linje med handlingsplanen för den cirkulära ekonomin. Medlemsstaterna bör främja byggmaterialens cirkularitet, hållbarhet och anpassningsförmåga för att ta itu med byggprodukternas hållbarhetsprestanda.***
- (57) Faktorn för global uppvärmningspotential uttrycks som en numerisk indikator i $\text{kgCO}_2\text{eq/m}^2$ (av användbar inre golvyta) för varje livscykelstadium som genomsnitt för ett år i en referensstudieperiod på 50 år. Dataurvalet, definitionen av scenarier och beräkningarna görs i enlighet med standarden EN 15978. Omfattningen vad gäller byggnadselement och teknisk utrustning fastställs i indikator 1,2 i den gemensamma unionsramen Level(s). Om ett nationellt beräkningsverktyg finns eller krävs för information om eller erhållande av bygglov, bör det vara möjligt att använda detta nationella verktyg för att tillhandahålla den information som behövs. Det bör vara möjligt att använda andra beräkningsverktyg om de uppfyller de minimikriterier som fastställs i den gemensamma unionsramen Level(s).

- (58) I Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU²¹ fastställs regler för anläggningar som bidrar till energiproduktion eller som använder energi för produktionsändamål, och föreskrivs att information om den energi som används eller genereras i anläggningen ska finnas med i ansökningar om samordnade tillstånd i enlighet med artikel 12.1 b i det direktivet. I artikel 11 i det direktivet föreskrivs också att en effektiv energianvändning är en av de allmänna principerna för verksamhetsutövarens grundläggande skyldigheter och ett av kriterierna för att fastställa bästa tillgängliga teknik i enlighet med bilaga III till det direktivet. Effektiviteten i energisystemets funktion påverkas vid varje givet tillfälle av om det går att obehindrat och flexibelt mata in energi i näten från olika energikällor med olika tröghet och olika uppstarttider. Förbättrad energieffektivitet gör det möjligt att utnyttja förnybar energi bättre.
- (59) En förbättring av energieffektiviteten kan bidra till ökad ekonomisk effektivitet. Medlemsstaterna och unionen bör ha som mål att minska energianvändningen oavsett ekonomisk tillväxtnivå.
- (60) Det energisparkrav som införs genom detta direktiv bör ökas och bör också gälla efter 2030. Detta säkerställer stabilitet för investerare och uppmuntrar därmed till långsiktiga investeringar och långsiktiga energieffektivitetsåtgärder, såsom genomgripande renovering av byggnader med det långsiktiga målet att möjliggöra kostnadseffektiv omvandling av befintliga byggnader till nära-nollenergibyggnader. Energisparkravet har en viktig roll när det gäller att skapa lokal tillväxt, lokala arbetstillfällen och konkurrenskraft och att lindra energifattigdomen. Det bör säkerställa att unionen kan uppnå sina energi- och klimatmål genom att skapa ytterligare möjligheter och bryta kopplingen mellan energianvändning och tillväxt. Samarbete med den privata sektorn är viktigt för att bedöma under vilka förhållanden privata investeringar för energieffektivitetsprojekt kan frigöras, och för att utveckla nya intäktmodeller för innovation på energieffektivitetsområdet.

²¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar) (EUT L 334, 17.12.2010, s. 17).

- (61) Åtgärder för förbättrad energieffektivitet har också en positiv effekt på luftkvaliteten, eftersom mer energieffektiva byggnader bidrar till att minska behovet av bränsle för uppvärmning, inbegripet fast bränsle för uppvärmning. Energieffektivitetsåtgärder bidrar därför till att förbättra luftkvaliteten inomhus och utomhus och hjälper till att på ett kostnadseffektivt sätt uppnå målen i unionens luftkvalitetspolitik, såsom den fastställs särskilt i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2284²².
- (62) ***I syfte att säkerställa ett stabilt och förutsägbart bidrag till uppnåendet av unionens energi- och klimatmål för 2030 och klimatneutralitetsmålet för 2050*** är medlemsstaterna skyldiga att uppnå ackumulerad energibesparing i slutanvändningsledet för hela sparkravsperioden fram till 2030 som motsvarar nya årliga besparingar på minst 0,8 % av den slutliga energianvändningen till och med den 31 december 2023 och minst 1,3 % från och med den 1 januari 2024, ***1,5 % från och med den 1 januari 2026 och 1,9 % från och med den 1 januari 2028***. Detta krav kan uppfyllas genom nya policyåtgärder som antas under sparkravsperioden 1 januari 2021–31 december 2030 eller genom nya enskilda åtgärder till följd av policyåtgärder som antagits under eller före den föregående perioden, under förutsättning att de enskilda åtgärder som leder till energibesparingar införs under den följande perioden. Medlemsstaterna bör i detta syfte kunna använda sig av ett kvotpliktsystem för energieffektivitet, alternativa policyåtgärder eller båda delarna.
- (63) För perioden ***1 januari 2021–31 december 2023*** bör Cypern och Malta vara skyldiga att uppnå en ackumulerad energibesparing i slutanvändningsledet som motsvarar nya besparingar på 0,24 % av den ***årliga*** slutliga energianvändningen ■ , ***som genomsnitt för den senaste treårsperioden före den 1 januari 2019***. För perioden ***1 januari 2024–31 december 2030*** bör ***Cypern och Malta vara skyldiga att uppnå en ackumulerad energibesparing i slutanvändningsledet på 0,45 % av den årliga slutliga energianvändningen, som genomsnitt för den senaste treårsperioden före den 1 januari 2019***.

²² Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2284 av den 14 december 2016 om minskning av nationella utsläpp av vissa luftföroreningar, om ändring av direktiv 2003/35/EG och om upphävande av direktiv 2001/81/EG (EUT L 344, 17.12.2016, s. 1).

- (64) När medlemsstaterna använder kvotpliktsystem bör de utse kvotpliktiga parter bland systemansvariga för överföringssystemen, **systemansvariga för distributionssystemen**, energidistributörer, företag som säljer energi i detaljistledet och drivmedelsdistributörer eller drivmedelsåterförsäljare på grundval av objektiva och icke-diskriminerande kriterier. Beslut att utse eller beviljande av undantag från att utses för vissa kategorier av sådana enheter eller återförsäljare bör inte ses som oförenligt med principen om icke-diskriminering. Därför kan medlemsstaterna välja om sådana enheter eller enbart vissa kategorier av dem ska utses till kvotpliktiga parter. För att stärka och skydda personer som berörs av energifattigdom, utsatta kunder, **personer i låginkomsthushåll och, om tillämpligt**, personer som bor i subventionerade bostäder, och för att prioritera genomförandet av policyåtgärder bland dessa personer, kan medlemsstaterna ålägga kvotpliktiga parter att uppnå energibesparingar bland dessa personer. I detta syfte kan medlemsstaterna också fastställa minskningsmål avseende energikostnader. Kvotpliktiga parter skulle kunna uppnå dessa mål genom att främja installation av åtgärder som leder till energibesparingar och ekonomiska besparingar på energiräkningarna, såsom av isolerings- och uppvärmningsåtgärder, **och genom att stödja energibesparingsinitiativ från gemenskaper för förnybar energi och medborgarenergigemenskaper.**
- (65) Vid utformningen av policyåtgärder för att uppfylla energisparkravet bör medlemsstaterna iaktta unionens klimat- och miljönormer och -prioriteringar och iaktta principen *orsaka inte betydande skada* i den mening som avses i förordning (EU) 2020/852. Medlemsstaterna bör inte främja verksamheter som inte är miljömässigt hållbara, såsom användning av ■ fossila bränslen. Energisparkravet syftar till att stärka åtgärderna mot klimatförändringar genom att främja incitament för medlemsstaterna att genomföra en hållbar och ren policymix som är resilient och mildrar klimatförändringarna. Därför skulle energibesparingar från policyåtgärder som avser användningen av direkt förbränning av fossila bränslen kunna räknas med i energibesparingarna inom ramen för energisparkravet **på vissa villkor och under en övergångsperiod som följer på** införlivandet av detta direktiv **i enlighet med en bilaga till detta direktiv**. Detta kommer att göra det möjligt att anpassa energisparkravet till målen för den europeiska gröna given, klimatmålsplanen och renoveringsvågen, och återspegla det behov av åtgärder som identifierats av Internationella energiorganet i dess rapport om nettonollutsläpp. Begränsningen syftar till att uppmuntra

medlemsstaterna att endast spendera offentliga medel på framtidssäkrad, hållbar teknik. Det är viktigt att medlemsstaterna tillhandahåller en tydlig politisk ram och investeringssäkerhet för marknadsaktörerna. Genomförandet av beräkningsmetoden enligt energisparkravet bör göra det möjligt för marknadsaktörerna att anpassa sin teknik inom rimlig tid. I de fall som medlemsstaterna stöder införandet av effektiv teknik för fossila bränslen eller en tidig ersättning av sådan teknik, exempelvis genom subventionssystem eller system för energieffektivitetskrav, är det möjligt att resulterande energibesparingar inte längre kan beaktas för energisparkravet. De resulterande energibesparingarna, exempelvis från främjandet av naturgasbaserad kraftvärme, skulle inte beaktas inom ramen för energisparkravet, men begränsningen skulle inte tillämpas på indirekt användning av fossila bränslen, exempelvis när elproduktion inkluderar produktion med fossila bränslen. Policyåtgärder som inriktas på beteendeförändringar för att begränsa användningen av fossila bränslen, exempelvis genom informationskampanjer och sparsam körning, bör kunna beaktas även i fortsättningen. Policyåtgärder inriktade på byggnadsrenovering får omfatta sådana åtgärder som ersättning av värmesystem för fossila bränslen tillsammans med förbättringar av klimatskärmen. Dessa åtgärder bör begränsas till teknik som gör det möjligt att uppnå de energibesparingar som krävs i enlighet med de nationella byggnormer som fastställts i en medlemsstat. Medlemsstaterna bör dock främja uppgradering av värmesystem som ett led i totalrenovering i linje med det långsiktiga målet om koldioxidneutralitet, nämligen att minska uppvärmningsbehovet och täcka det återstående uppvärmningsbehovet med en koldioxidfri energikälla. ***Vid redovisningen av de besparingar som krävs för att uppnå en andel av energisparkravet bland personer som påverkas av energifattigdom får medlemsstaterna beakta sina klimatförhållanden.***

- (66) Medlemsstaternas åtgärder för förbättrad energieffektivitet inom transportsektorn kan komma att beaktas när det gäller att uppfylla energisparkravet i slutanvändningsledet. Sådana åtgärder inkluderar strategier som bland annat är avsedda att främja effektivare fordon, en övergång till cykel-, gång- och kollektivtrafik eller rörlighets- och stadsplanering som minskar behovet av transport. System som påskyndar införandet av nya, effektivare fordon eller policyåtgärder som främjar en övergång till bränslen med lägre utsläppsnivåer, utom system eller policyåtgärder som avser användning av direkt förbränning av fossila bränslen, som minskar användningen av energi per kilometer kan också komma att beaktas, förutsatt att de uppfyller reglerna om väsentlighet och additionalitet i detta direktiv. Policyåtgärder som främjar införandet av nya fordon som drivs med fossila bränslen bör inte anses som åtgärder som ska beaktas inom ramen för energisparkravet.
- (67) Åtgärder som vidtas av medlemsstaterna enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/842²³ och som leder till kontrollerbara, och mätbara eller uppskattningsbara, energieffektivitetsförbättringar kan anses vara ett kostnadseffektivt sätt för medlemsstater att uppfylla energisparkravet enligt detta direktiv.
- (68) Som ett alternativ till att kräva att kvotpliktiga parter uppnår den mängd ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet som krävs enligt det energisparkrav som fastställs i detta direktiv, bör det vara möjligt för medlemsstaterna att inom sina kvotpliktsystem tillåta eller kräva att kvotpliktiga parter bidrar till en nationell energieffektivitetsfond som kan användas för ett prioriterat genomförande av policyåtgärder bland personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder och personer i låginkomsthushåll, och, i tillämpliga fall, personer som bor i subventionerade bostäder.

²³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/842 av den 30 maj 2018 om medlemsstaternas bindande årliga minskningar av växthusgasutsläpp under perioden 2021–2030 som bidrar till klimatåtgärder för att fullgöra åtagandena enligt Parisavtalet samt om ändring av förordning (EU) nr 525/2013 (EUT L 156, 19.6.2018, s. 26).

- (69) Medlemsstater och kvotpliktiga parter bör använda alla tillgängliga medel och tekniker, utom när det gäller användningen av teknik för direkt förbränning av fossila bränslen, för att uppfylla de ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet som krävs, inbegripet genom att främja **smart och** hållbar teknik i effektiva system för fjärrvärme och fjärrkyla, infrastruktur för effektiv värme och kyla, **effektiva och smarta byggnader, elfordon och elindustrier** och energikartläggningar eller motsvarande energiledningssystem, förutsatt att de energibesparingar som anförs uppfyller detta direktiv. Medlemsstaterna bör eftersträva stor flexibilitet när de utarbetar och genomför alternativa policyåtgärder. Medlemsstaterna bör uppmuntra åtgärder som ger energibesparingar under en lång livslängd.
- (70) Långsiktiga energieffektivitetsåtgärder fortsätter att åstadkomma energibesparingar efter 2020, men för att bidra till unionens energieffektivitetsmål för 2030 bör dessa åtgärder leda till nya besparingar efter 2020. Å andra sidan bör energibesparingar som uppnåtts efter den 31 december 2020 inte räknas med vid beräkningen av den ackumulerade energibesparing i slutanvändningsledet som krävs för perioden 1 januari 2014–31 december 2020.
- (71) **Additionalitet är en grundläggande princip för det energisparkrav som föreskrivs i detta direktiv, eftersom den säkerställer att medlemsstaterna inför policyer och åtgärder som är särskilt utformade för att uppfylla energisparkravet.** Nya besparingar bör gå utöver den vanliga verksamheten så att besparingar som skulle ha inträffat under alla omständigheter inte bör räknas med vid beräkningen av huruvida energisparkraven är uppfyllda. För att beräkna effekten av de införda åtgärderna bör endast nettobesparingar räknas med, uppmätta som förändringar av energianvändningen som är direkt hänförliga till energieffektivitetsåtgärden i fråga som genomförs för tillämpningen av det energisparkrav som föreskrivs i detta direktiv. För att beräkna nettobesparingar bör medlemsstaterna upprätta ett referensscenario för hur situationen skulle utvecklas utan åtgärden i fråga. Policyåtgärden i fråga bör utvärderas mot det referensscenariot. Medlemsstaterna bör ta hänsyn till de minimikrav som föreskrivs i den berörda lagstiftningsramen på unionsnivå och till att andra policyåtgärder kan vidtas inom samma tidsram och att även dessa kan ha en inverkan på mängden energibesparingar, så att inte alla förändringar som observerats sedan en policyåtgärd infördes kan hänföras endast till den åtgärden. För att säkerställa att kravet på väsentlighet uppfylls bör de åtgärder som

vidtas av kvotpliktiga, deltagande eller bemyndigade parter faktiskt bidra till att de anförda energibesparingarna uppnås.

- (72) Det är viktigt att när så är relevant beakta alla steg i energikedjan vid beräkningen av energibesparingar, i syfte att öka potentialen för energibesparingar vid överföring och distribution av el. Studier och samrådet med intressenter har visat att det finns en betydande potential. De fysiska och ekonomiska villkoren skiljer sig dock ganska mycket mellan olika medlemsstater, och även inom flera medlemsstater, och det finns ett stort antal systemoperatörer. Dessa omständigheter pekar mot ett decentraliserat tillvägagångssätt, i enlighet med subsidiaritetsprincipen. Nationella tillsynsmyndigheter har den kunskap, rättsliga kompetens och administrativa kapacitet som krävs för att främja utvecklingen av ett energieffektivt elnät. Sådana enheter som det europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystem för el (Entso-E) och den europeiska enheten för unionens systemansvariga för distributionssystem kan också ge värdefulla bidrag till, och bör stödja sina medlemmar i, genomförandet av energieffektivitetsåtgärder.
- (73) Liknande överväganden gäller för det mycket stora antalet systemansvariga för naturgassystemet. Naturgasens betydelse och försörjningsgrad och territoriella täckning varierar mycket mellan medlemsstaterna. I sådana fall är nationella tillsynsmyndigheter bäst lämpade för att övervaka och styra systemets utveckling mot ökad effektivitet, och sådana enheter som det europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystemen för gas kan ge värdefulla bidrag till, och bör stödja sina medlemmar i, genomförandet av energieffektivitetsåtgärder.
- (74) ***Energitjänsteföretag har en viktig roll när det gäller att utveckla, utforma, bygga och ordna med finansiering för projekt som sparar energi, minskar energikostnaderna och minskar drifts- och underhållskostnaderna inom exempelvis byggnads-, industri- och transportsektorerna.***

- (75) *Det är särskilt viktigt att beakta kopplingen mellan vatten och energi för att ta itu med den av varandra beroende användningen av energi och vatten och det ökande trycket på båda resurserna.* Effektiv vattenförvaltning kan utgöra ett betydande bidrag till energibesparingar *som inte bara ger klimatfördelar utan även ekonomiska och sociala fördelar.* Vatten- och avloppssektorn står för 3,5 % av elanvändningen i unionen, och denna andel väntas öka. Samtidigt står vattenläckor för 24 % av den totala vattenförbrukningen i unionen och energisektorn är den största vattenförbrukaren, och står för 44 % av förbrukningen. Potentialen för energibesparing genom att använda smart teknik och smarta processer *i alla vattenkretslopp och vattentillämpningar i industri- och bostadsområden samt i kommersiella områden* bör undersökas nogga och realiseras när helst det är kostnadseffektivt, och principen om energieffektivitet först bör beaktas. Dessutom bör avancerad bevattningsteknik, *teknik för uppsamling av regnvatten och återanvändning av vatten* avsevärt kunna minska vattenförbrukningen inom jordbruket, *i byggnader och i industrin* och den energi som används för behandling och transport av vatten.
- (76) I enlighet med artikel 9 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) bör unionens politik för energieffektivitet vara inkluderande och bör därför säkerställa att alla konsumenter som påverkas av energifattigdom har lika tillgång till energieffektivitetsåtgärder. Förbättringar av energieffektivitet bör på ett prioriterat sätt genomföras bland personer som påverkas av energifattigdom, sårbara kunder och slutanvändare, personer i *låg- eller* medelinkomsthushåll och personer som bor i subventionerat boende samt äldre personer och personer som bor på landsbygden och i avlägsna områden *och i de yttersta randområdena.* I detta sammanhang bör särskild uppmärksamhet riktas mot särskilda grupper som löper större risk att påverkas av energifattigdom och som i högre grad drabbas av de negativa effekterna av energifattigdom, såsom kvinnor, personer med funktionsnedsättning, äldre personer, barn och personer med minoritetsbakgrund i fråga om ras eller etnisk tillhörighet. Medlemsstaterna kan kräva att kvotpliktiga parter inkluderar sociala mål i energibesparande åtgärder i samband med energifattigdom, och denna möjlighet har redan utvidgats till alternativa policyåtgärder och nationella energieffektivitetsfonder. Detta bör omvandlas till en skyldighet att skydda och stärka utsatta kunder och slutanvändare och att mildra energifattigdomen, samtidigt som medlemsstaterna ges möjlighet att bibehålla full flexibilitet vad gäller policyåtgärdernas typ, storlek, omfattning och innehåll. Om ett

kvotpliktsystem för energieffektivitet inte tillåter att åtgärder vidtas som rör enskilda energianvändare, får medlemsstaten vidta åtgärder för att lindra energifattigdomen enbart genom alternativa policyåtgärder. Inom sin policymix bör medlemsstaterna säkerställa att andra policyåtgärder inte har en negativa effekter på personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, slutanvändare, och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder. Medlemsstaterna bör se till att offentliga medel som investeras i åtgärder för att förbättra energieffektiviteten utnyttjas på bästa möjliga sätt, inklusive finansiering och finansieringsinstrument som inrättats på unionsnivå.

- (77) ***Varje medlemsstat bör definiera begreppet utsatta kunder [] , varvid det kan hänvisas till energifattigdom och bland annat föreskrivas förbud mot bortkoppling av dessa kunder från elnätet i kritiska situationer. Begreppet utsatta kunder kan inbegripa inkomstnivå, energiutgifternas andel av den disponibla inkomsten, bostädernas energieffektivitet, kritiskt beroende av elutrustning av hälsoskäl, ålder eller andra kriterier. Detta gör det möjligt för medlemsstaterna att inkludera personer i låginkomsthushåll.***
- (78) Enligt rekommendation (EU) 2020/1563 kunde omkring 34 miljoner hushåll i unionen inte värma upp sina hem tillräckligt 2019. Den europeiska gröna given prioriterar den sociala dimensionen av omställningen genom att följa principen att *ingen lämnas utanför*. Den gröna omställningen, inbegripet omställningen till ren energi, påverkar kvinnor och män på olika sätt och kan ha en särskild påverkan på missgynnade grupper såsom personer med funktionsnedsättning. Energieffektivitetsåtgärder måste därför ha en central betydelse för varje kostnadseffektiv strategi mot energifattigdom och konsumenters sårbarhet, och utgöra komplement till socialpolitiken på medlemsstatsnivå. För att säkerställa att energieffektivitetsåtgärder på ett hållbart sätt minskar energifattigdom för hyresgäster bör åtgärdernas kostnadseffektivitet samt frågan huruvida fastighetsägare och hyresgäster har råd att vidta dem beaktas, och tillräckligt ekonomiskt och tekniskt stöd till sådana åtgärder bör garanteras på medlemsstatsnivå. Medlemsstaterna bör stödja de lokala och regionala nivåerna när det gäller att kartlägga och lindra energifattigdomen. Byggnadsbeståndet i unionen behöver långsiktigt omvandlas till nära-nollenergibyggnader, i enlighet med målen i Parisavtalet. Byggnader renoveras för närvarande i för långsam takt och byggnader som bebos av låginkomsttagare som påverkas av energifattigdom är de som är svårast att nå. De åtgärder som fastställs i detta direktiv rörande energisparkrav, kvotpliktsystem för energieffektivitet och alternativa policyåtgärder är därför särskilt viktiga.

- (79) *Medlemsstaterna bör sträva efter att säkerställa att åtgärder för att främja eller underlätta energieffektivitet, särskilt åtgärder som rör byggnader och mobilitet, inte leder till en oproportionell prisökning på tjänster avseende sådana åtgärder eller till ökad social utestängning.*
- (80) För att kunna utnyttja den potential för energibesparing som finns inom vissa marknadssegment där energikartläggning i allmänhet inte erbjuds kommersiellt, till exempel små och medelstora företag, bör medlemsstaterna utarbeta program som uppmuntrar **och stöder** små och medelstora företag att genomgå energikartläggningar **och att genomföra rekommendationerna från dessa energikartläggningar.** Energikartläggningar bör vara obligatoriska för och genomföras regelbundet av **företag med en genomsnittlig årlig energianvändning över ett visst tröskelvärde**, eftersom energibesparingarna kan vara betydande. Vid besiktningarna bör hänsyn tas till relevanta europeiska eller internationella standarder. t.ex. EN ISO 50001 (energiledningssystem) eller EN 16247-1 (energieffektiviseringsåtgärder) eller, om en energikartläggning ingår, EN ISO 14000 (miljöledningssystem), i enlighet med detta direktiv, vilka inte går utöver kraven i dessa relevanta standarder. En specifik europeisk standard avseende energikartläggningar är för närvarande under utarbetande. Energikartläggningar kan utföras fristående eller ingå i ett bredare miljöledningssystem eller ett avtal om energiprestanda. I alla sådana fall bör dessa system uppfylla minimikraven i detta direktiv. Dessutom kan specifika mekanismer och system som inrättats för att övervaka utsläppen och bränsleförbrukningen av vissa transportoperatörer, exempelvis EU:s system för handel med utsläppsrätter enligt unionsrätten, anses vara förenliga med energikartläggningar, inklusive inom ramen för energiledningssystem, om de uppfyller minimikraven i detta direktiv. **För de företag som redan genomför energikartläggningsskyldigheten bör energikartläggningar fortsätta att utföras minst vart fjärde år från och med dagen för den föregående energikartläggningen, i enlighet med detta direktiv.**
- (81) *Medlemsstaterna kan fastställa riktlinjer som företagen ska följa vid genomförandet av åtgärder för att uppnå nya årliga besparingar som identifierats i energikartläggningen.*
- (82) Företagets genomsnittliga förbrukning bör vara kriteriet för att definiera tillämpningen av energiledningssystem och energikartläggningar för att öka dessa mekanismers känslighet när det gäller att identifiera relevanta möjligheter för kostnadseffektiva energibesparingar. Ett företag som ligger under de förbrukningströsklar som fastställts för

energiledningssystem och energikartläggningar bör uppmuntras att genomgå energikartläggningar och att genomföra rekommendationerna från dessa kartläggningar.

- (83) När energikartläggningar genomförs av interna experter bör de inte vara direkt delaktiga i den verksamhet de kartlägger, så att deras oberoende kan garanteras.
- (84) **Medlemsstaterna bör främja genomförandet av energiledningssystem och energikartläggningar inom offentlig förvaltning på nationell, regional och lokal nivå.**
- (85) IKT-sektorn är en annan viktig sektor som uppmärksammas allt mer. År 2018 hade datacentren i unionen en energianvändning på 76,8 TWh. Denna siffra väntas öka till 98,5 TWh 2030, vilket är en ökning på 28 %. Denna ökning i absoluta tal kan även iaktas i relativa tal: datacentralerna i unionen stod för 2,7 % av efterfrågan på el 2018 och kommer att stå för 3,21 % 2030 om utvecklingen fortsätter enligt samma bana. Unionens digitala strategi har redan lyft fram behovet av mycket energieffektiva och hållbara datacenter och transparensåtgärder för telekomoperatörer gällande deras miljöpåverkan. För att främja en hållbar utveckling inom IKT-sektorn, i synnerhet vad gäller datacenter, bör medlemsstaterna begära att data av relevans för datacentrens energiprestanda, vattenfotavtryck **och efterfrågefleksibilitet** samlas in och offentliggörs, **på grundval av en gemensam unionsmall**. Medlemsstaterna bör endast begära att data samlas in och offentliggörs om datacenter med ett betydande fotavtryck där ändamålsenliga utformnings- eller effektivitetsinsatser, för nya respektive befintliga anläggningar, kan medföra en avsevärd minskning av energi- och vattenanvändningen, **en ökning av systemeffektiviteten som främjar utfasningen av fossila bränslen i nätet** eller återanvändning av spillvärme i näraliggande anläggningar och värmenät. **Hållbarhetsindikatorer** för datacenter **skulle kunna** fastställas på grundval av de data som samlas in, **med beaktande av redan befintliga initiativ inom sektorn**.

- (86) *Rapporteringskyldigheten gäller för de datacenter som uppfyller det tröskelvärde som fastställs i detta direktiv. I samtliga fall, och särskilt för företagsdatacenter på plats, bör rapporteringskyldigheten förstås som att den avser de utrymmen och den utrustning som huvudsakligen eller uteslutande används för datarelaterade funktioner (serverrum), inbegripet nödvändig tillhörande utrustning, till exempel tillhörande kylning, belysning, batterisystem eller avbrottsfri kraftförsörjning. All it-utrustning som placeras eller installeras för i första hand offentlig åtkomst, gemensam användning eller i kontorsutrymmen eller som stöder andra funktioner, såsom arbetsstationer, bärbara datorer, fotokopiatorer, sensorer, säkerhetsutrustning eller vitvaror och audiovisuella apparater, bör undantas från rapporteringskyldigheten. Samma undantag bör också gälla för servrar, nätverk, lagring och tillhörande utrustning som skulle vara spridd över en webbplats, t.ex. enskilda servrar, enkelsidiga stativ eller wifi- och nätverkspunkter.*
- (87) *Insamlade data bör användas för att mäta åtminstone några grundläggande dimensioner av en hållbar datacentral, nämligen hur effektivt den använder energi, hur mycket av den energin som kommer från förnybara energikällor, återanvändningen av eventuell spillvärme som den producerar, effektiviteten i kylningen, effektiviteten i kolanvändningen och användningen av färskvatten. Insamlade data och hållbarhetsindikatorerna bör öka medvetenheten bland ägare och operatörer av datacenter, tillverkare av utrustning, utvecklare av programvara och tjänster, användare av datacentrens tjänster på alla nivåer samt enheter och organisationer som inför, använder eller upphandlar molntjänster och datacentraltjänster. Insamlade data och hållbarhetsindikatorerna bör också skapa förtroende för de faktiska förbättringarna till följd av insatser och åtgärder för att göra nya eller befintliga datacenter hållbarare. Slutligen bör dessa användas som en grund för transparent och evidensbaserad planering och evidensbaserat beslutsfattande. Kommissionen bör bedöma datacentrens effektivitet på grundval av den information som de informationsskyldiga datacentren lämnar.*
- (88) *Efter en bedömning bör kommissionen, när den inrättar eventuella sektorsspecifika partnerskap för energieffektivitet, sammanföra viktiga intressenter, däribland icke-statliga organisationer och arbetsmarknadens parter, inom bland annat IKT-, transport-, finans- och byggsektorerna på ett inkluderande och representativt sätt.*

- (89) Lägre energikostnader för konsumenter bör uppnås genom att konsumenterna får hjälp att minska sin energianvändning genom att minska byggnaders energibehov och effektivisera apparater i kombination med att energisnåla transportmedel görs tillgängliga och integreras med kollektivtrafik, *delad mobilitet* och cykling. Medlemsstaterna bör också förbättra konnektiviteten i landsbygdsområden och i avlägsna områden.
- (90) Det är mycket viktigt att öka alla unionsmedborgares medvetenhet om fördelarna med ökad energieffektivitet och att ge dem korrekt information om hur sådan kan uppnås. Medborgare i alla åldrar bör också involveras i energiomställningen via den europeiska klimatpakten och konferensen om Europas framtid. Ökad energieffektivitet är också av stor vikt för unionens energiförsörjningstrygghet genom att unionens beroende av bränsleimport från tredjeländer minskar.
- (91) Konsumenter bör ha full insyn i kostnaderna och fördelarna med alla energieffektivitetsåtgärder som vidtas, inbegripet återbetalningsperioder.
- (92) När medlemsstaterna genomför detta direktiv och vidtar andra åtgärder på energieffektivitetsområdet, bör de vara särskilt uppmärksamma på synergieffekter mellan energieffektivitetsåtgärder och en effektiv användning av naturresurser i linje med principerna för en cirkulär ekonomi.
- (93) När medlemsstaterna använder nya företagsmodeller och ny teknik, bör de sträva efter att främja och underlätta införandet av energieffektivitetsåtgärder, inklusive genom innovativa energitjänster för stora och små kunder.
- (94) Det är nödvändigt att möjliggöra en tät och förbättrad återkoppling om energianvändning när detta är tekniskt genomförbart och kostnadseffektivt med tanke på befintliga måtanordningar. Detta direktiv klargör att kostnadseffektiviteten vid individuell mätning avgörs av om de därmed sammanhängande kostnaderna står i proportion till möjliga energibesparingar. Vid bedömningen av om individuell mätning är kostnadseffektiv kan hänsyn tas till verkan av andra konkreta, planerade åtgärder i en viss byggnad, till exempel en kommande renovering.

- (95) Detta direktiv klargör också att rättigheter avseende fakturering och information om fakturering eller användning bör gälla för konsumenter av värme, kyla eller varmvatten för hushållsbruk från en central källa, även om de inte har några direkta individuella avtal med en energileverantör.
- (96) För att uppnå öppenhet och insyn avseende redovisning av individuell användning av värmeenergi och på så sätt underlätta genomförandet av individuell mätning bör medlemsstaterna säkerställa att det finns transparenta, allmänt tillgängliga nationella regler om fördelningen av kostnaden för användning av värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk i flerbostadshus och byggnader med flera användningsområden. Utöver öppenhet och insyn kan medlemsstaterna överväga att vidta åtgärder för att öka konkurrensen vid tillhandahållandet av tjänster för individuell mätning och på så sätt säkerställa att slutanvändarnas eventuella kostnader är rimliga.
- (97) Nyligen installerade värmemätare och värmekostnadsfördelare bör vara fjärravläsbara för att säkerställa kostnadseffektivt och regelbundet tillhandahållande av användningsinformation. Avsikten är att bestämmelserna i detta direktiv vad gäller mätare för värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk, individuell mätning och kostnadsfördelning för värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk, krav på fjärravläsning, fakturerings- och användningsinformation för värme och kyla samt varmvatten för hushållsbruk, kostnaden för tillgång till mätnings-, fakturerings- och användningsinformation för värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk, och minimikraven för fakturerings- och användningsinformation för värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk ska tillämpas endast på värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk som tillhandahålls från en central källa. Det står medlemsstaterna fritt att besluta huruvida walk-by- eller drive-by-teknik ska anses vara fjärravläsbar eller inte. Fjärravläsbara anordningar kräver inte tillträde till enskilda lägenheter eller enheter för avläsningen.
- (98) Medlemsstaterna bör beakta det faktum att ett framgångsrikt genomförande av ny teknik för att mäta energianvändning förutsätter ökade investeringar i utbildning av och kompetens hos både användare och energileverantörer.

- (99) Faktureringsinformation och årliga sammanställningar är ett viktigt sätt att informera kunder om deras energianvändning. Uppgifter om användning och kostnader kan också ge annan information som hjälper konsumenterna att jämföra sitt befintliga avtal med andra erbjudanden och att använda sig av klagomåls- och alternativa tvistlösningsmekanismer. Med tanke på att tvister gällande fakturor är en vanlig orsak till klagomål från konsumenter och även är en faktor som bidrar till fortsatt låga nivåer av kundnöjdhet och engagemang i energisektorn, är det nödvändigt att göra fakturorna enklare, tydligare och mer lättförståeliga, samtidigt som andra instrument, såsom faktureringsinformation, informationsverktyg och årliga sammanställningar, ger alla de upplysningar som konsumenterna behöver för att kunna utöva kontroll över sin energianvändning, jämföra erbjudanden och byta leverantör.
- (100) När medlemsstaterna utformar åtgärder för förbättrad energieffektivitet bör de ta vederbörlig hänsyn till behovet av att säkerställa en korrekt fungerande inre marknad och ett konsekvent genomförande av unionens regelverk, i enlighet med EUF-fördraget.
- (101) Högeffektiv kraftvärme samt effektiv fjärrvärme och fjärrkyla har stor potential att spara primärenergi i unionen. Medlemsstaterna bör genomföra en heltäckande bedömning av potentialen för högeffektiv kraftvärme samt effektiv fjärrvärme och fjärrkyla. Dessa bedömningar bör vara överensstämmande med medlemsstaternas integrerade nationella energi- och klimatplaner och deras långsiktiga renoveringsstrategier ***och kan inbegripa utvecklingsbanor som leder till en nationell värme- och kylsektor som baseras på förnybar energi och spillvärme, inom en tidsram som är förenlig med uppnåendet av klimatneutralitetsmålet.*** Nya anläggningar för elproduktion och befintliga anläggningar som genomgått omfattande uppgradering eller som fått sina tillstånd eller licenser uppdaterade bör, under förutsättning att en kostnads–nyttoanalys visar på ett överskott, utrustas med högeffektiv kraftvärme för att återvinna spillvärme från produktionen av el. På samma sätt bör andra anläggningar med betydande genomsnittlig energitillförsel per år utrustas med tekniska lösningar för användning av anläggningens spillvärme om en kostnads–nyttoanalys visar ett kostnads-nyttöverskott. Spillvärmerna skulle kunna transporteras dit den behövs genom fjärrvärmenät. De händelser som gör att godkännandekriterier måste tillämpas kommer i allmänhet att vara sådana som också ger

upphov till tillståndskrav enligt direktiv 2010/75/EU och för tillstånd enligt direktiv (EU) 2019/944.

- (102) Det kan vara lämpligt att förlägga elproduktionsanläggningar som är avsedda att använda sig av sådan geologisk lagring som tillåts inom ramen för Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/31/EG²⁴ till platser där det inte är kostnadseffektivt med återvinning av spillvärme genom högeffektiv kraftvärme eller genom försörjning till ett nät för fjärrvärme eller fjärrkyla. Medlemsstaterna bör därför kunna undanta de anläggningarna från skyldigheten att genomföra en kostnads–nyttoanalys för att förse anläggningen med utrustning som möjliggör återvinning av spillvärme med hjälp av en högeffektiv kraftvärmepanna. Det bör också vara möjligt att undanta toppbelastnings- och reservanläggningar för elproduktion som planeras vara i drift färre än 1500 driftstimmar per år som ett rullande medelvärde över en period av fem år från kravet att också producera värme.
- (103) Det är lämpligt att medlemsstaterna uppmuntrar införandet av åtgärder och förfaranden som främjar kraftvärmeinstallationer med total installerad tillförd effekt på mindre än 5 MW för att främja distribuerad energiproduktion.
- (104) För att genomföra nationella heltäckande bedömningar bör medlemsstaterna uppmuntra bedömningar av potentialen för högeffektiv kraftvärme och effektiv fjärrvärme och fjärrkyla på regional och lokal nivå. Medlemsstaterna bör vidta åtgärder för att främja och underlätta realiseringen av identifierad kostnadseffektiv potential i högeffektiv kraftvärme och effektiv fjärrvärme och fjärrkyla.

²⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/31/EG av den 23 april 2009 om geologisk lagring av koldioxid och ändring av rådets direktiv 85/337/EEG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG, 2001/80/EG, 2004/35/EG, 2006/12/EG och 2008/1/EG samt förordning (EG) nr 1013/2006 (EUT L 140, 5.6.2009, s. 114).

- (105) Kraven för effektiv fjärrvärme och fjärrkyla bör vara förenliga med de långsiktiga klimatpolitiska målen, unionens klimat- och miljönormer och prioriteringar och bör iakttas principen *orsaka inte betydande skada* i den mening som avses i förordning (EU) 2020/852. Alla system för fjärrvärme och fjärrkyla bör syfta till förbättrad förmåga att interagera med andra delar av energisystemet för att optimera energianvändningen och förhindra energisvinn genom att utnyttja byggnadernas hela potential att lagra värme eller kyla, inklusive överskottsvärme från tjänsteanläggningar och näraliggande datacenter. Därför bör effektiva system för fjärrvärme och fjärrkyla säkerställa ökad primärenergieffektivitet och en gradvis integrering av förnybar energi och spillvärme och spillkyla *enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001*²⁵. Därför införs med det här direktivet striktare krav för värme- och kylförsörjning som bör vara tillämpliga under specifika fastställda tidsperioder och bör vara permanent tillämpliga från och med den 1 januari 2050.
- (106) *Principerna för att beräkna andelen värme eller kyla från förnybara energikällor i effektiv fjärrvärme och fjärrkyla bör vara förenliga med direktiv (EU) 2018/2001 och Eurostats metoder för statistisk rapportering. Enligt artikel 7.1 i direktiv (EU) 2018/2001 inkluderar den slutliga energianvändningen (brutto) från förnybara energikällor den slutliga energianvändningen (brutto) från förnybara energikällor inom värme- och kylsektorn. En slutlig energianvändning (brutto) av värme eller kyla i fjärrvärme eller fjärrkyla är lika med leverans av värme eller kyla som går till det nät som betjänar slutkunderna eller energidistributörerna.*

²⁵ *Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (EUT L 328, 21.12.2018, s. 82).*

- (107) **Värmepumpar är viktiga för utfasningen av fossila bränslen i värme- och kylförsörjningen, även i fjärrvärmesektorn. Den metod som fastställs i bilaga VII till direktiv (EU) 2018/2001 innehåller regler för att räkna energi från värmepumpar som energi från förnybara energikällor och förhindrar dubbelräkning av el från förnybara energikällor. Vid beräkningen av andelen förnybar energi i fjärrvärmenätet bör all värme från värmepumpen som går in i nätet redovisas som förnybar energi, förutsatt att värmepumpen uppfyller minimieffektivitetskriterierna i bilaga VII till direktiv (EU) 2018/2001 vid tidpunkten för installationen.**
- (108) Definitionen av högeffektiv kraftvärme har definierats utifrån de energibesparingar som uppnås genom en kombinerad produktion i stället för separat produktion av värme och el. Kraven för högeffektiv kraftvärme bör vara förenliga med de långsiktiga klimatpolitiska målen. Definitionen av kraftvärme och högeffektiv kraftvärme i unionslagstiftningen bör inte påverka användningen av andra definitioner i den nationella lagstiftningen för andra syften än de som anges i den berörda unionslagstiftningen. För att maximera energibesparingarna och undvika att energibesparingsmöjligheter går förlorade bör största uppmärksamhet fästas vid kraftvärmepannornas driftsvillkor.
- (109) För att säkerställa transparensen och göra det möjligt för slutanvändare att välja mellan kraftvärmeproducerad el och el producerad med andra tekniker, bör ursprunget till högeffektiv kraftvärme garanteras på grundval av harmoniserade referensvärden för effektivitet. System för ursprungsgaranti ger inte i sig rätt att komma i åtnjutande av nationella stödmekanismer. Det är viktigt att alla former av el som produceras från högeffektiv kraftvärme kan omfattas av ursprungsgarantier. Ursprungsgarantier bör kunna skiljas från överlåtbara certifikat.
- (110) Den särskilda strukturen för kraftvärme, fjärrvärme respektive fjärrkyla, med många producenter som är små och medelstora företag, bör beaktas, särskilt vid en översyn av de administrativa förfarandena för att få tillstånd till uppbyggnad av kraftvärmekapacitet eller tillhörande nät, enligt principen att *tänka småskaligt först*.

- (111) De flesta unionsföretag är små och medelstora företag. De representerar en enorm energibesparingspotential för unionen. För att kunna hjälpa dem att vidta energieffektivitetsåtgärder bör medlemsstaterna inrätta en lämplig ram i syfte att ge små och medelstora företag tekniskt stöd och riktad information.
- (112) På grundval av kriterier som är objektiva, klara och tydliga samt icke-diskriminerande bör medlemsstaterna fastställa regler som styr hur kostnaderna ska bäras och delas för nätanslutning och nätförstärkning samt regler för teknisk anpassning som krävs för att integrera nya tillverkare av el som produceras från högeffektiv kraftvärme, med beaktande av nätverkskoder och riktlinjer som utarbetats i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2019/943²⁶ och (EG) nr 715/2009²⁷. Producenter av el från högeffektiv kraftvärme bör tillåtas använda en anbudsförfrågan rörande anslutningsarbetet. Tillträde till nätsystemet för el producerad från högeffektiv kraftvärme, i synnerhet för småskalig kraftvärme och mikrokraftvärmepannor, bör underlättas. Medlemsstaterna får i enlighet med artikel 3.2 i direktiv 2009/73/EG och artikel 9.2 i direktiv (EU) 2019/944 ålägga företag som bedriver verksamhet inom el- och gassektorerna att tillhandahålla allmännyttiga tjänster, inklusive beträffande energieffektivitet.
- (113) Det är nödvändigt att fastställa bestämmelser om fakturering, gemensam kontaktpunkt, tvistlösning utanför domstol, energifattigdom och grundläggande avtalsenliga rättigheter, för att anpassa dessa bestämmelser, när så är lämpligt, till relevanta bestämmelser om el enligt direktiv (EU) 2019/944, i syfte att stärka konsumentskyddet och ge slutkunder möjlighet att få mer frekvent, tydligare och mer aktuell information om sin användning av värme, kyla eller varmvatten för hushållsbruk och reglera sin energianvändning.

²⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/943 av den 5 juni 2019 om den inre marknaden för el (EUT L 158, 14.6.2019, s. 54).

²⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 715/2009 av den 13 juli 2009 om villkor för tillträde till naturgasöverföringsnäten och om upphävande av förordning (EG) nr 1775/2005 (EUT L 211, 14.8.2009, s. 36).

- (114) *Genom detta direktiv stärks konsumentskyddet genom att grundläggande avtalsenliga rättigheter för fjärrvärme, fjärrkyla och varmvatten för hushållsbruk införs, i samstämmighet med den nivå av rättigheter, skydd och inflytande som infördes för slutkonsumenter i elsektorn genom direktiv (EU) 2019/944. Konsumenter bör ha tillgång till klar och otvetydig information om sina rättigheter. Flera faktorer hindrar konsumenterna från att få tillgång till, förstå och agera utifrån de olika källor för marknadsinformation som de har tillgång till. Införandet av grundläggande avtalsenliga rättigheter kan bidra till bland annat korrekt förståelse av utgångspunkten för kvaliteten i de tjänster som leverantören erbjuder i avtalet, inbegripet den levererade energins kvalitet och egenskaper. Det kan dessutom bidra till att minimera dolda eller extra kostnader till följd av antingen uppgraderade eller nya tjänster efter avtalets undertecknande utan att kunden tydligt förstår och godkänner detta. Dessa tjänster skulle bland annat kunna avse energi som levereras, mättnings- och fakturerings-tjänster, inköp och installation eller tilläggs- och underhållstjänster och kostnader med anknytning till nätet, mätanordningar, lokal värme- eller kylutrustning. Kraven kommer att bidra till förbättrad möjlighet att jämföra erbjudanden och säkerställa samma nivå av grundläggande avtalsenliga rättigheter för alla unionsmedborgare när det gäller uppvärmning, kylning och varmvatten för hushållsbruk, utan att de nationella befogenheterna begränsas.*
- (115) *Vid planerad bortkoppling från uppvärmning, kylning och varmvatten för hushållsbruk bör leverantörer ge de berörda kunderna tillräcklig information om alternativa åtgärder, såsom möjligheter till stöd för att undvika bortkoppling, system för förskottsbetalning, energikartläggningar, energirådgivningstjänster, alternativa betalningsplaner, råd om skuldhantering eller anstånd med bortkoppling.*
- (116) Bättre konsumentskydd bör garanteras genom tillgång till effektiva oberoende mekanismer för tvistlösning utanför domstol för alla konsumenter, till exempel i form av en energiombudsman, ett konsumentorgan eller en tillsynsmyndighet. Medlemsstaterna bör därför införa snabba och effektiva förfaranden för behandling av klagomål.

- (117) Bidragen från gemenskaper för förnybar energi, i enlighet med direktiv (EU) 2018/2001, och medborgarenergigemenskaper, i enlighet med direktiv (EU) 2019/944, till målen för den europeiska gröna given och klimatmålsplanen bör erkännas **och aktivt stödjas**. Medlemsstaterna bör därför beakta och främja den roll som spelas av gemenskaper för förnybar energi och medborgarenergigemenskaper. Dessa gemenskaper kan hjälpa medlemsstaterna att uppnå målen för det här direktivet genom att främja energieffektivitet på lokal nivå eller hushållsnivå **samt i offentliga byggnader i samarbete med lokala myndigheter**. De kan stärka och engagera konsumenterna och göra det möjligt för vissa grupper av hushållskunder, inbegripet på landsbygden och i avlägsna områden, att delta i energieffektivitetsprojekt och energieffektivitetsåtgärder, **som kan kombinera sådana åtgärder med investeringar i förnybar energi**. Energigemenskaper **kan ha en viktig roll när det gäller att utbilda och öka medborgarnas medvetenhet om åtgärder som är utformade för att uppnå energibesparingar**. Om de får rätt stöd från medlemsstaterna **kan energigemenskaper** bidra till kampen mot energifattigdomen genom att främja energieffektivitetsprojekt, minskad energianvändning och lägre tariffer.
- (118) **Långsiktiga beteendeförändringar i energianvändningen kan uppnås genom att medborgarna ges ökat inflytande. Energigemenskaper kan bidra till långsiktiga energibesparingar, särskilt bland hushållen, och till ökade hållbara investeringar från medborgare och småföretag. Medlemsstaterna bör ge medborgarna möjlighet att vidta sådana åtgärder genom stöd till gemensamma energiprojekt och energiorganisationer. Dessutom kan strategier för engagemang, där alla berörda parter på nationell och lokal nivå deltar i beslutsprocessen, ingå i de lokala eller regionala planerna för minskade koldioxidutsläpp eller de nationella byggnadsrenoveringsplanerna, i syfte att öka medvetenheten, få återkoppling om politiken och förbättra allmänhetens acceptans för den.**

- (119) Bidraget från gemensamma kontaktpunkter eller liknande strukturer, som mekanismer som kan göra det möjligt för många olika målgrupper, inbegripet medborgare, små och medelstora företag och offentliga myndigheter, att utforma och genomföra projekt och åtgärder som rör övergången till ren energi, bör erkännas. ***De gemensamma kontaktpunkternas bidrag kan vara mycket viktigt för utsatta kunder, eftersom de kan få tillförlitlig och tillgänglig information om energieffektivitetsförbättringar.*** Detta bidrag kan innefatta tillhandahållande av teknisk, administrativ och finansiell rådgivning och assistans, främjande av de nödvändiga administrativa förfarandena eller av tillgång till finansmarknader, vägledning om unionens och nationella rättsliga ramar, inklusive regler och kriterier för offentlig upphandling, och unionens taxonomi.
- (120) Kommissionen bör se över effekterna av sina åtgärder för att stödja utvecklingen av plattformar eller forum som bland annat omfattar de europeiska arbetsmarknadsparternas organ i främjandet av utbildningsprogram för energieffektivitet, och bör vid behov föreslå ytterligare åtgärder. Kommissionen bör också uppmuntra de europeiska arbetsmarknadsparternas diskussioner om energieffektivitet, i synnerhet när det gäller utsatta kunder och slutanvändare, inbegripet personer i energifattigdom.
- (121) En rättvis omställning till en klimatneutral union till 2050 är central för den europeiska gröna given. I den europeiska pelaren för sociala rättigheter, som proklamerades gemensamt av Europaparlamentet, rådet och kommissionen den 17 november 2017, ingår energi bland de väsentliga tjänster som alla har rätt att ha tillgång till. Stöd för åtkomst till sådana tjänster måste finnas för dem som behöver det, ***särskilt i en situation med inflationstryck och kraftigt stigande energipriser.***
- (122) Det är nödvändigt att säkerställa att personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, personer i låginkomsthushåll och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder är skyddade och de bör därför ges möjlighet att aktivt delta i insatser och åtgärder för förbättrad energieffektivitet och tillhörande konsumentskydds- eller informationsåtgärder som genomförs av medlemsstaterna. ***Riktade kampanjer för att öka medvetenheten bör utvecklas för att illustrera fördelarna med energieffektivitet och ge information om det ekonomiska stöd som finns tillgängligt.***

- (123) Tillgängliga offentliga medel på unionsnivå och nationell nivå bör investeras strategiskt i åtgärder för förbättrad energieffektivitet, framför allt så att det gagnar personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, personer i låginkomsthushåll och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder. Medlemsstaterna bör dra nytta av eventuella ekonomiska bidrag som de kan få från den sociala klimatfonden, som inrättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/955²⁸, och av intäkter från utsläppsrätter från EU:s utsläppshandelssystem. Dessa intäkter kommer att hjälpa medlemsstaterna att vid uppfyllandet av sin skyldighet att genomföra energieffektivitetsåtgärder och policyåtgärder inom ramen för energisparkravet prioritera personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, personer i låginkomsthushåll och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder, inbegripet de som bor på landsbygden och i avlägsna regioner.
- (124) Nationella finansieringssystem bör kompletteras med lämpliga system för bättre information, tekniskt och administrativt bistånd, enklare tillgång till finansiering som främjar bästa tillgång till tillgängliga medel i synnerhet för personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, personer i låginkomsthushåll och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder.
- (125) Medlemsstaterna bör stärka och skydda alla människor lika, oavsett kön, genus, ålder, funktionsnedsättning, ras eller etniskt ursprung, sexuell läggning, religion eller övertygelse, och säkerställa att de som påverkas mest, de som löper störst risk att påverkas av energifattigdom, eller de som är mest utsatta för de negativa effekterna av energifattigdom, skyddas tillräckligt. Medlemsstaterna bör säkerställa att energieffektivitetsåtgärder inte förstärker befintlig ojämlikhet, i synnerhet vad gäller energifattigdom.
- (126) ***Enligt artikel 15.2 i direktiv 2012/27/EU har samtliga medlemsstater bedömt energieffektivitetspotentialen för sin infrastruktur för gas och el och identifierat konkreta åtgärder och investeringar för införandet av kostnadseffektiva energieffektivitetsförbättringar i nätinfrastrukturen, med en tidtabell för införandet. Resultatet av dessa åtgärder utgör en solid grund för tillämpningen av principen om***

²⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/955 av den 10 maj 2023 om inrättande av en social klimatfond och om ändring av förordning (EU) 2021/1060 (EUT L 130, 16.5.2023, s. 1)

energieffektivitet först i samband med deras beslut om nätplanering, nätutveckling och investeringar.

- (127) ■ De nationella energitillsynsmyndigheterna **bör** anta en samlad strategi, som omfattar potentiella besparingar inom sektorerna energiförsörjning och slutanvändare. Utan att det påverkar försörjningstryggheten, marknadsintegreringen och föregripande investeringar i havsbaserade nät som behövs för utbyggnaden av havsbaserad förnybar energi, bör nationella tillsynsmyndigheter säkerställa att principen om energieffektivitet först tillämpas inom planering- och beslutsprocesserna och att nättarifferna och regleringarna ger incitament för ökad energieffektivitet. Medlemsstaterna bör också säkerställa att systemansvariga för överföringssystem och systemansvariga för distributionssystem beaktar principen om energieffektivitet först. Detta skulle hjälpa systemansvariga för överföringssystem och distributionssystem att överväga bättre energieffektivitetslösningar för och marginalkostnader på grund av upphandlingen av resurser på efterfrågesidan, liksom de miljömässiga och socioekonomiska effekterna av olika nätinvesteringar och driftsplaner. En sådan strategi förutsätter en övergång från ett snävt ekonomiskt effektivitetsperspektiv till maximerad social välfärd. Principen om energieffektivitet först bör i synnerhet tillämpas i samband med utvecklingen av scenarier för utbyggnad av energinfrastruktur där lösningar på efterfrågesidan skulle kunna anses som genomförbara alternativ som måste analyseras ordentligt, och bör bli en integrerad del av nätplaneringsprojekt. Principens tillämpning bör granskas av nationella tillsynsmyndigheter.
- (128) Ett tillräckligt stort antal pålitliga yrkespersoner med kompetens på området energieffektivitet bör vara tillgängliga för att säkerställa att direktivet genomförs på ett effektivt sätt och utan dröjsmål, till exempel när det gäller efterlevnad av kraven på energikartläggningar och genomförandet av kvotpliktsystem för energieffektivitet. Medlemsstaterna bör därför införa certifieringssystem eller motsvarande kvalificeringssystem, eller båda delarna, och lämplig utbildning för leverantörer av energitjänster, energikartläggningar och andra åtgärder för att förbättra energieffektiviteten i nära samarbete med arbetsmarknadens parter, utbildningsleverantörer och andra berörda parter. Dessa system ska utvärderas vart fjärde år från och med december 2024 och vid behov uppdateras så att den nödvändiga kompetensnivån säkerställs för leverantör av energitjänster, energiinspektörer, energiansvariga och installatörer av byggnadselement.

- (129) Det är nödvändigt att fortsätta att utveckla marknaden för energitjänster för att säkerställa att energitjänster både bjuds ut och efterfrågas. Öppenhet, till exempel genom listor över certifierade leverantörer av energitjänster och tillgängliga modeller för kontrakt, utbyte av bästa praxis och riktlinjer bidrar i hög grad till ökad användning av energitjänster och avtal om energiprestanda och kan också hjälpa till att stimulera efterfrågan och öka förtroendet för leverantörer av energitjänster. Genom ett avtal om energiprestanda undviker mottagaren av energitjänster investeringskostnader genom att använda en del av det finansiella värdet av energibesparingarna för att helt eller delvis återbetala den investering som görs av en tredje part. Detta kan bidra till att locka privat kapital, vilket är nyckeln till att öka byggnadsrenoveringstakten i unionen, föra expertis till marknaden och skapa innovativa affärsmodeller. Därför bör det bli ett krav att för byggnader som inte är bostadshus och som har en användbar golvyta som överstiger 750 m² bedöma om det är genomförbart att använda avtal om energiprestanda i samband med renovering. Detta är ett steg mot att öka förtroendet för energitjänstföretag och bana vägen för ett ökat antal sådana projekt i framtiden.
- (130) Mot bakgrund av de ambitiösa renoveringsmålen för det närmaste årtiondet inom ramen för renoveringsvågen är det nödvändigt att ge oberoende mellanhänder på marknaden, inbegripet gemensamma kontaktpunkter eller liknande stödmekanismer, en utökad roll för att stimulera marknadsutvecklingen på efterfrågesidan och utbudssidan och att främja avtal om energiprestanda vid renovering av både privata och offentliga byggnader. Lokala energiorgan kan ha en nyckelroll i det hänseendet och identifiera och stödja potentiella kontaktpersoner eller gemensamma kontaktpunkter. ***Detta direktiv bör bidra till en förbättrad tillgång till produkter, tjänster och rådgivning, bland annat genom att främja kvinnliga företagares potential att fylla luckorna på marknaden och tillhandahålla innovativa sätt att förbättra energieffektiviteten, samtidigt som respekten för principen om icke-diskriminering säkerställs.***
- (131) Det finns fortfarande stora hinder för avtal om energiprestanda i flera medlemsstater på grund av kvarvarande rättsliga och andra hinder. Det är därför nödvändigt att ta itu med oklarheter i nationella rättsliga ramar, bristen på expertis, i synnerhet vad gäller upphandlingsförfaranden, och konkurrerande lån och bidrag.

- (132) Medlemsstaterna bör fortsätta stödja den offentliga sektorns användning av avtal om energiprestanda genom att tillhandahålla avtalsmallar som beaktar tillgängliga europeiska eller internationella normer, upphandlingsriktlinjer och Eurostats och Europeiska investeringsbankens (EIB) vägledning om den statistiska behandlingen av avtal om energiprestanda, som offentliggjordes i maj 2018 och avser hanteringen av avtal om energiprestanda i offentliga räkenskaper, som har gett möjligheter att ta itu med de återstående regleringshindren för dessa avtal i medlemsstaterna.
- (133) Medlemsstaterna har vidtagit åtgärder för att identifiera och åtgärda rättsliga och andra hinder. Det finns dock ett behov av att öka ansträngningarna för att avlägsna rättsliga och andra hinder för användning av avtal om energiprestanda och arrangemang med extern finansiering som bidrar till energibesparingar. Dessa hinder innefattar bland annat redovisningsregler och praxis som förhindrar att kapitalinvesteringar och årliga finansiella besparingar till följd av åtgärder för att förbättra energieffektiviteten speglas korrekt i räkenskaperna under investeringens hela livslängd.
- (134) Medlemsstaterna använde 2014 och 2017 års nationella handlingsplaner för energieffektivitet för att rapportera framstegen med att avlägsna rättsliga och andra hinder för energieffektivitet, när det gäller delade incitament mellan ägare och hyresgäster eller mellan ägarna till en byggnad eller byggnadsenheter. Medlemsstaterna bör fortsätta att arbeta i den riktningen och utnyttja potentialen för energieffektivitet enligt Eurostats statistik från 2016, som visar att mer än fyra av tio européer bor i lägenhet och att mer än tre av tio européer är hyresgäster.

- (135) Medlemsstaterna, ***inbegripet regionala och lokala myndigheter***, bör uppmuntras att till fullo dra nytta av europeiska medel som finns tillgängliga inom den fleråriga budgetramen 2021–2027 som fastställs i rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2093²⁹, faciliteten för återhämtning och resiliens ***som inrättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241***³⁰ samt finansieringsinstrument och tekniskt bistånd inom ramen för InvestEU-programmet som inrättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/523³¹, för att driva fram privata och offentliga investeringar i åtgärder för att förbättra energieffektiviteten. Investeringar i energieffektivitet har potential att bidra till ekonomisk tillväxt, sysselsättning, innovation och en minskning av hushållens energifattigdom, och bidrar därför positivt till den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen och den gröna återhämtningen. Potentiella finansieringsområden är energieffektivitetsåtgärder i offentliga byggnader och bostäder, och ***tillhandahållande av ny kompetens genom att utveckla utbildning, omskolning och kompetenshöjning för yrkespersoner, i synnerhet i yrken som har att göra med reovering av byggnader***, för att främja sysselsättningen inom energieffektivitetssektorn. Kommissionen kommer att säkerställa synergier mellan de olika finansieringsinstrumenten, i synnerhet medlen under delad förvaltning och direkt förvaltning, såsom de centralt förvaltade programmen Horisont Europa och Life, samt mellan bidrag, lån och tekniskt bistånd, för att maximera deras hävstångseffekt på privat finansiering och effekter på uppnåendet av policymålen i fråga om energieffektivitet.
- (136) Medlemsstaterna bör uppmuntra användningen av finansieringsmekanismer för att främja målen med detta direktiv. Sådana finansieringsmekanismer skulle kunna innefatta ekonomiska bidrag och straffavgifter för överträdelser av vissa bestämmelser i detta direktiv, medel som anslagits för energieffektivitet enligt artikel 10.3 i Europaparlamentets

²⁹ Rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2093 av den 17 december 2020 om den fleråriga budgetramen 2021–2027 (EUT L 433 I, 22.12.2020, s. 11).

³⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17).

³¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/523 av den 24 mars 2021 om inrättande av InvestEU-programmet och om ändring av förordning (EU) 2015/1017 (EUT L 107, 26.3.2021, s. 30).

och rådets direktiv 2003/87/EG³², och medel som anslagits för energieffektivitet i de europeiska fonderna och programmen, och europeiska finansieringsorgan för särskilda ändamål, till exempel Europeiska fonden för energieffektivitet.

- (137) Finansieringsmekanismer kan i tillämpliga fall baseras på medel som anslagits för energieffektivitet från unionens projektobligationer, medel som anslagits för energieffektivitet från EIB och andra europeiska finansinstitut, särskilt Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling (EBRD) och Europarådets utvecklingsbank, medel som lånefinansierats vid finansinstitut, nationella medel, bland annat genom inrättande av regelverk och finanspolitiska ramar som uppmuntrar till genomförande av initiativ och program för energieffektivitet samt intäkter från årliga utsläppstilldelningar enligt Europaparlamentets och rådets beslut nr 406/2009/EG³³.
- (138) Finansieringsmekanismerna skulle särskilt kunna använda bidrag från dessa medel för att möjliggöra och uppmuntra privatkapitalinvesteringar, särskilt från institutionella investerare, och därvid tillämpa kriterier för att se till att både miljömålen och de sociala målen för anslagsbeviljandet nås, använda innovativa finansieringsmekanismer, inbegripet lånegarantier för privatkapital, lånegarantier för att främja avtal om energiprestanda, bidrag, subventionerade lån, särskilda kreditutfästelser och system för tredjepartsfinansiering, som minskar riskerna med energieffektivitetsprojekt och möjliggör kostnadseffektiva renoveringar också bland låg- och medelinkomsthushåll, kopplas till program eller byråer som kommer att sammanställa och bedöma kvaliteten på projekt för energibesparing, ge tekniskt stöd, främja energitjänstemarknaden och bidra till att skapa efterfrågan på energitjänster bland användarna.
- (139) Finansieringsmekanismerna skulle också kunna tillhandahålla lämpliga medel till stöd för utbildning och certifieringsprogram för att förbättra och ackreditera kompetens för energieffektivitet, tillhandahålla medel för forskning om samt demonstration och påskyndat ibruktagande av småskalig teknik och mikroteknik för energiproduktion och för optimal nätanslutning av dessa producenter, kopplas till program med åtgärder för att

³² Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG (EUT L 275, 25.10.2003, s. 32).

³³ Europaparlamentets och rådets beslut nr 406/2009/EG av den 23 april 2009 om medlemsstaternas insatser för att minska sina växthusgasutsläpp i enlighet med gemenskapens åtaganden om minskning av växthusgasutsläppen till 2020 (EUT L 140, 5.6.2009, s. 136).

främja energieffektivitet i alla bostäder, förebygga energifattigdom och sporra hyresvärdar som hyr ut bostäder att göra sin egendom så energieffektiv som möjligt och tillhandahålla lämpliga medel till stöd för dialogen mellan arbetsmarknadens parter och fastställandet av standarder för att förbättra energieffektiviteten och säkerställa goda arbetsförhållanden och en god arbetsmiljö.

- (140) Unionens tillgängliga finansieringsprogram, finansieringsinstrument och innovativa finansieringsmekanismer bör användas för att förverkliga målet med bättre energiprestanda för byggnader som tillhör offentliga organ. I det hänseendet får medlemsstaterna utnyttja sina intäkter från årliga utsläppstilldelningar inom ramen för beslut nr 406/2009/EG vid utarbetandet av sådana mekanismer på frivillig basis och med hänsyn tagen till nationella budgetbestämmelser. ***Kommissionen och medlemsstaterna bör förse regionala och lokala förvaltningar med adekvat information om sådana finansieringsprogram, finansieringsinstrument och innovativa finansieringsmekanismer.***
- (141) I samband med genomförandet av energieffektivitetsmålet bör kommissionen övervaka hur berörda åtgärder påverkar direktiv 2003/87/EG, i syfte att bibehålla incitamenten i EU:s utsläppshandelssystem som belönar investeringar i koldioxidsnål teknik och förbereda de sektorer som ingår i utsläppshandelssystemet för de innovationer som krävs i framtiden. Den kommer att bli tvungen att övervaka hur detta påverkar industrisektorer som löper avsevärd risk för koldioxidläckage i enlighet med förteckningen i bilagan till kommissionens beslut 2014/746/EU³⁴ för att se till att detta direktiv främjar och inte försvårar dessa sektorer utveckling.
- (142) Medlemsstaternas åtgärder bör stödjas med välplanerade och effektiva finansieringsinstrument från unionens sida inom ramen för InvestEU-programmet, och genom finansiering från EIB och EBRD, som bör stödja investeringar i energieffektivitet i alla led i energikedjan och använda en heltäckande lönsamhetsanalys med en modell för differentierat diskonto. Ekonomiskt stöd bör fokusera på kostnadseffektiva metoder för att öka energieffektiviteten, vilket skulle leda till lägre energianvändning. EIB och EBRD bör, tillsammans med nationella investeringsbanker, utforma, generera och finansiera program

³⁴ Kommissionens beslut 2014/746/EU av den 27 oktober 2014 om fastställande, enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG, av en förteckning över sektorer och delsektorer som anses löpa avsevärd risk för koldioxidläckage, för perioden 2015–2019 (EUT L 308, 29.10.2014, s. 114).

och projekt som är skräddarsydda för effektivitetssektorn, bland annat för energifattiga hushåll.

- (143) Sektorsövergripande lagstiftning utgör en stark grund för konsumentskydd för ett stort antal olika energitjänster som finns idag, och kommer sannolikt att utvecklas. Trots detta bör vissa grundläggande avtalsenliga rättigheter som kunder har tydligt fastställas. Konsumenterna bör ha tillgång till klar och otvetydig information om sina rättigheter i förhållande till energisektorn.
- (144) För att det ska vara möjligt att utvärdera hur effektivt detta direktiv är bör det fastställas ett krav på att utföra en allmän översyn av detta direktiv och på att överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet senast den 28 februari 2027. Översynen bör möjliggöra nödvändiga anpassningar, även med beaktande av den ekonomiska utvecklingen och innovationsutvecklingen.
- (145) Lokala och regionala myndigheter bör tilldelas en ledande roll vid utveckling och utformning, utförande och utvärdering av de åtgärder som fastställs i detta direktiv, för att de ska kunna ta tillräcklig hänsyn till sina egna särskilda klimatmässiga, kulturella och sociala omständigheter.
- (146) Som återspeglning av den tekniska utvecklingen och den allt större andelen förnybara energikällor inom elproduktionssektorn bör standardkoefficienten för besparingar i kWh el ses över för att återspegla ändringar i primärenergifaktorn för el och andra energibärare. Beräkningsmetoden överensstämmer med Eurostats energibalanser och definitioner, med undantag för metoden för fördelning av bränslemängd för värme och el i kraftvärmeverk för vilken referenssystemets verkningsgrad, som krävs för fördelningen av bränsleförbrukning, har anpassats till Eurostats uppgifter för 2015 och 2020. Beräkningar av primärenergifaktorn för el som avspeglar energimixen är baserade på årsmedelvärden. Redovisningsmetoden för *fysiskt energiinnehåll (physical energy content)* används för kärnkraftsgenererad el och värme och metoden för *teknisk verkningsgrad för omvandling (technical conversion efficiency)* används för produktion av el och värme från fossila bränslen och biomassa. För förnybar energi från icke-brännbara källor är metoden den direkta motsvarigheten baserad på tillvägagångssättet för *total primärenergi (total primary energy)*. För beräkning av primärenergins andel för el i kraftvärme tillämpas den metod som anges i detta direktiv. En genomsnittlig marknadsställning används snarare än en

marginell. Verkningsgraden för omvandling antas vara 100 % för icke-brännbara förnybara energikällor, 10 % för jordvärmekraftstationer och 33 % för kärnkraftverk. Total verkningsgrad för kraftvärme beräknas på grundval av de senaste statistiska uppgifterna från Eurostat. Omvandlings-, överförings- och distributionsförluster beaktas. Distributionsförluster för andra energibärare än el beaktas inte i beräkningarna på grund av bristen på tillförlitliga uppgifter och beräkningens komplexitet. Vad beträffar systemgränser är primärenergifaktorn 1 för alla energikällor. Den valda koefficienten för primärenergifaktorn för el är genomsnittet av värdena för 2024 och 2025, eftersom en framåtblickande primärenergifaktor är en lämpligare indikator än en historisk indikator. Analysen omfattar medlemsstaterna och Norge. Datasetet för Norge är baserat på Entso-E-data.

- (147) Energibesparingar till följd av genomförandet av unionsrätt bör inte anföras om de inte är resultatet av en åtgärd som går utöver det minimum som krävs enligt unionsrättsakten i fråga, oavsett om detta sker genom att mer ambitiösa energieffektivitetskrav fastställs på medlemsstatsnivå eller genom att öka åtgärdens genomslagskraft. I byggnader finns en betydande potential för ytterligare ökad energieffektivitet, och renovering av byggnader är en väsentlig och långsiktig faktor med stordriftsfördelar för ökade energibesparingar. Det är därför nödvändigt att klargöra att det är möjligt att anföras alla energibesparingar till följd av åtgärder för att främja renovering av befintliga byggnader, under förutsättning att de överstiger de besparingar som skulle ha gjorts i frånvaro av policyåtgärden och att medlemsstaten visar att den kvotpliktiga, deltagande eller bemyndigade parten faktiskt har bidragit till att de anförda energibesparingarna uppnåtts.
- (148) I enlighet med kommissionens meddelande av den 25 februari 2015 *En ramstrategi för en motståndskraftig energiunion med en framåtblickande klimatpolitik* och principerna om bättre lagstiftning, bör bestämmelser om övervakning och verifiering för genomförandet av kvotpliktsystem för energieffektivitet och alternativa policyåtgärder, inbegripet kravet att kontrollera ett statistiskt representativt urval av åtgärder, ges en mer framträdande roll.

- (149) Energi som produceras från förnybar energi i eller på byggnader minskar mängden energi från fossila bränslen. En minskning av energianvändningen och en användning av energi från förnybara energikällor i byggnadssektorn utgör viktiga åtgärder för att minska unionens energiberoende och utsläpp av växthusgaser, särskilt med tanke på de ambitiösa klimat- och energimålen för 2030 samt det övergripande åtagande som gjordes i samband med Parisavtalet. När det gäller medlemsstaternas ackumulerade energisparkrav kan medlemsstaterna beakta energibesparingar som följer av policyåtgärder som främjar förnybar teknik i syfte att uppfylla de krav på energibesparingar som ställs på dem i enlighet med den beräkningsmetod som föreskrivs i detta direktiv. Energibesparingar från policyåtgärder som avser användning av direkt förbränning av fossila bränslen bör inte räknas med.
- (150) Vissa av de ändringar som införs genom detta direktiv kan innebära att förordning (EU) 2018/1999 behöver ändras för att säkerställa samstämmigheten mellan de två rättsakterna. Nya bestämmelser, i första hand kopplade till fastställandet av nationella bidrag, mekanismer för att täcka skillnader samt rapporteringsskyldigheter, bör anpassas och överföras till den förordningen, när den har ändrats. Vissa av bestämmelserna i förordning (EU) 2018/1999 kan också behöva omprövas mot bakgrund av de förändringar som föreslås i detta direktiv. De ytterligare rapporterings- och övervakningskraven bör inte ge upphov till några nya parallella rapporteringssystem utan de skulle omfattas av den befintliga övervaknings- och rapporteringsramen enligt förordning (EU) 2018/1999.
- (151) För att främja det praktiska genomförandet av detta direktiv på nationell, regional och lokal nivå bör kommissionen fortsätta att stödja ett utbyte av erfarenheter om arbetsmetoder, riktmärkning, nätverksarbete och innovativa arbetsmetoder med hjälp av en onlineplattform.
- (152) Eftersom målen för detta direktiv, nämligen att uppnå unionens energieffektivitetsmål och bana väg för ytterligare energieffektivitetsförbättringar och mot klimatneutralitet, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av åtgärdens omfattning eller verkningar, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I

enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

- (153) I syfte att tillåta anpassning till tekniska framsteg och förändringar i distributionen av energikällor bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen med avseende på översynen av de harmoniserade referensvärden för effektivitet som fastställts på grundval av detta direktiv, med avseende på värdena, beräkningsmetoderna, standardkoefficienten för primärenergi och kraven i bilagorna till detta direktiv och med avseende på att komplettera detta direktiv genom att inrätta ett gemensamt unionssystem för att bedöma hållbarheten för datacenter belägna på unionens territorium. Det är särskilt viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning³⁵. För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter erhåller Europaparlamentet och rådet alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av delegerade akter.
- (154) Förordning (EU) 2023/955 bör ändras för att beakta den definition av energifattigdom som fastställs i detta direktiv. Detta skulle säkerställa konsekvens, samstämmighet, komplementaritet och synergi mellan olika instrument och medel som i synnerhet riktar sig till energifattiga hushåll.
- (155) Skyldigheten att införliva detta direktiv med nationell rätt bör endast gälla de bestämmelser som utgör en innehållsmässig ändring i förhållande till det tidigare direktivet. Skyldigheten att införliva de oförändrade bestämmelserna följer av det tidigare direktivet.
- (156) Detta direktiv bör inte påverka medlemsstaternas skyldigheter vad gäller de tidsfrister för införlivande med nationell rätt av de direktiv som anges i del B i bilaga XVI.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

³⁵ EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.

KAPITEL I

SYFTE, TILLÄMPNINGSSOMRÅDE, DEFINITIONER OCH ENERGIEFFEKTIVITETSMÅL

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

1. Detta direktiv fastställer en gemensam ram för åtgärder för främjande av energieffektivitet inom unionen för att säkerställa att unionens energieffektivitetsmål **uppnås** och möjliggör ytterligare energieffektivitetsförbättringar. **Syftet med den gemensamma ramen är att bidra till genomförandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1119³⁶ och till att trygga unionens energiförsörjning genom att minska dess beroende av energiimport, inbegripet av fossila bränslen.**

Genom detta direktiv införs bestämmelser som är avsedda att genomföra energieffektivitet på ett prioriterat sätt i alla sektorer, avlägsna hinder på energimarknaden och avhjälpa marknadsmisslyckanden som hindrar effektiviteten i försörjningen, **överföringen, lagringen** och användningen av energi. Det föreskriver också fastställandet av vägledande nationella energieffektivitetsbidrag för 2030.

Detta direktiv bidrar till genomförandet av principen om energieffektivitet först, och bidrar därmed också till unionen som ett inkluderande, rättvist och välmående samhälle med en modern, resurseffektiv och konkurrenskraftig ekonomi.

2. De krav som fastställs i detta direktiv är minimikrav och ska inte förhindra medlemsstaterna att upprätthålla eller införa strängare åtgärder. Sådana åtgärder ska vara förenliga med unionsrätten. I de fall där nationell lagstiftning föreskriver strängare åtgärder ska medlemsstaten anmäla denna lagstiftning till kommissionen.

³⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1119 av den 30 juni 2021 om inrättande av en ram för att uppnå klimatneutralitet och om ändring av förordningarna (EG) nr 401/2009 och (EU) 2018/1999 (*europaisk klimatlag*) (EUT L 243, 9.7.2021, s. 1).

Artikel 2 Definitioner

I detta direktiv gäller följande definitioner:

1. *energi*: energiprodukter enligt definitionen i artikel 2 d i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008³⁷.
2. *energieffektivitet först* enligt definitionen i artikel 2.18 i förordning (EU) 2018/1999.
3. *energisystem*: ett system som främst utformats för att tillhandahålla energitjänster för att tillgodose slutanvändarsektorers efterfrågan på energi i form av värme, bränsle och elektricitet.
4. ***systemeffektivitet: valet av energieffektiva lösningar om de också möjliggör en kostnadseffektiv färdplan i riktning mot minskade koldioxidutsläpp, ytterligare flexibilitet och en effektiv resursanvändning.***
5. *primärenergianvändning* eller *PEC*: den tillgängliga bruttoenergin, exklusive internationell sjöbunkring, slutlig användning utanför energiområdet och omgivnings*energi*.
6. *slutlig energianvändning* eller *FEC*: all energi som levereras till industrin, transporter (inklusive energianvändning inom internationell luftfart), hushåll, offentliga och privata tjänster, jordbruk, skogsbruk och fiske samt andra slutanvändarsektorer, undantaget energianvändning inom internationell sjöbunkring, omgivnings*energi* och leveranser till omvandlingssektorn och energisektorn, och förluster till följd av överföring och distribution enligt definitionen i bilaga A till förordning (EG) nr 1099/2008.
7. ***omgivningsenergi: omgivningsenergi enligt definitionen i artikel 2.2 i direktiv 2018/2001.***

³⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 av den 22 oktober 2008 om energistatistik (EUT L 304, 14.11.2008, s. 1)

8. *energieffektivitet*: förhållandet mellan produktionen av prestanda, tjänster, varor eller energi och insatsen av energi.
9. *energibesparing*: en mängd sparad energi som fastställs genom mätning eller uppskattning, eller både och, av användningen före och efter genomförandet av en åtgärd för att förbättra energieffektiviteten, med normalisering för yttre förhållanden som påverkar energianvändningen.
10. *förbättrad energieffektivitet*: en ökning av energieffektiviteten som ett resultat av tekniska, beteendemässiga eller ekonomiska förändringar.
11. *energitjänst*: den fysiska vinst, nytta eller mervärde som erhålls genom en kombination av energi med energieffektiv teknik eller med åtgärder, som kan inbegripa den drift, det underhåll och den kontroll som krävs för tillhandahållande av tjänsten, som tillhandahålls på grundval av ett avtal och som under normala förhållanden påvisats leda till kontrollerbar och mätbar eller uppskattningsbar förbättring av energieffektivitet eller primärenergibesparingar.
12. *offentliga organ*: **nationella, regionala eller lokala myndigheter och enheter som direkt finansieras och administreras av dessa myndigheter men som inte är av industriell eller kommersiell karaktär.**
13. *total användbar golvyta*: golvytan i en byggnad eller del av en byggnad där energi används för att påverka inomhusklimatet.
14. *upphandlande myndigheter*: upphandlade myndigheter enligt definitionen i artiklarna 6.1 i direktiv 2014/23/EU, artikel 2.1.1 i direktiv 2014/24/EU och artikel 3.1 i direktiv 2014/25/EU.
15. *upphandlande enheter*: upphandlade enheter enligt definitionen i artikel 7.1 i direktiv 2014/23/EU och artikel 4.1 i direktiv 2014/25/EU.
16. *energiledningssystem*: en uppsättning sammanhängande eller interagerande element i en strategi som anger energieffektivitetsmål och en plan för att nå det målet, inklusive

övervakning av den faktiska energianvändningen, åtgärder för att öka energieffektiviteten och mätning av framstegen.

17. *europaisk standard*: en standard som antagits av Europeiska standardiseringskommittén, Europeiska kommittén för elektroteknisk standardisering eller Europeiska institutet för telekommunikationsstandarder och som gjorts tillgänglig för allmänt bruk.
18. *internationell standard*: en standard som antagits av Internationella standardiseringsorganisationen och som gjorts tillgänglig för allmänt bruk.
19. *kvotpliktig part*: energidistributör, företag som säljer energi i detaljistledet eller en systemansvarig för överföringssystem **som** är bunden eller bundet av de nationella kvotpliktsystem för energieffektivitet som avses i artikel 9.
20. *bemyndigad part*: juridisk person till vilken en statlig myndighet eller ett annat offentligt organ har delegerat befogenheten att utarbeta, förvalta eller hantera ett finansieringssystem för den statliga myndighetens eller det offentliga organets räkning.
21. *deltagande part*: företag eller offentligt organ, som inom ramen för ett frivilligt avtal har förbundit sig att uppfylla vissa mål eller som omfattas av ett nationellt, reglerat styrmedel.
22. *genomförande offentlig myndighet*: offentlighetsligt organ med ansvar för att genomföra eller övervaka energi- eller koldioxidbeskattning, finansieringssystem och finansieringsinstrument, skatteincitament, standarder och normer, energimärkningssystem eller utbildning.
23. *policyåtgärd*: reglering, finansieringsinstrument, finanspolitiskt instrument, frivilligt instrument eller informationsinstrument som formellt inrättats och genomförts i en medlemsstat i syfte att skapa ramar, krav eller incitament för marknadsaktörer att tillhandahålla och köpa energitjänster och vidta andra åtgärder för att förbättra energieffektiviteten.
24. *enskild åtgärd*: åtgärd som leder till kontrollerbar och mätbar eller uppskattningsbar energieffektivitetsförbättring och som vidtas till följd av en policyåtgärd.

25. *energidistributör*: fysisk eller juridisk person, inklusive en systemansvarig för distributionssystem, som ansvarar för transport av energi för leverans till slutkunder eller till distributionsstationer som säljer energi till slutkunder.
26. *systemansvarig för distributionssystem*: systemansvarig för distributionssystem enligt definitionen i artikel 2.29 i direktiv (EU) 2019/944 när det gäller el eller artikel 2.6 i direktiv 2009/73/EG när det gäller gas.
27. *företag som säljer energi i detaljistledet*: fysisk eller juridisk person som säljer energi till slutkunder.
28. *slutkund*: fysisk eller juridisk person som köper energi för egen slutanvändning.
29. *leverantör av energitjänster*: fysisk eller juridisk person som levererar energitjänster eller åtgärder för att förbättra energieffektiviteten i en slutkunds anläggning eller lokaler.
30. ***små och medelstora företag eller SMF: företag enligt definitionen i artikel 2.1 i bilagan till kommissionens rekommendation 2003/361/EG³⁸.***
31. ***mikroföretag: ett företag enligt definitionen i artikel 2.3 i bilagan till rekommendation 2003/361/EG.***
32. *energi kartläggning*: ett systematiskt förfarande i syfte att få adekvat kunskap om energianvändningsprofilen för en byggnad eller en grupp av byggnader, en industriprocess, kommersiell verksamhet, industrianläggning eller kommersiell anläggning eller privata eller offentliga tjänster, fastställa och kvantifiera möjligheterna för kostnadseffektiva energibesparingar och kartlägga potentialen för kostnadseffektiv användning eller produktion av förnybar energi samt rapportera om resultaten.
33. *avtal om energiprestanda*: ett avtalsarrangemang mellan mottagaren och leverantören av en åtgärd för att förbättra energieffektiviteten som verifieras och övervakas under hela avtalsperioden, där byggentreprenaden, leveranserna eller tjänsterna i åtgärden betalas i förhållande till en avtalad nivå av förbättrad energieffektivitet eller ett annat avtalat energiprestandakriterium, till exempel finansiella besparingar.

³⁸ ***Kommissionens rekommendation av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (EUT L 124, 20.5.2003, s. 36).***

34. *smarta mätaresystem*: ett smart mätaresystem enligt definitionen i artikel 2.23 i direktiv (EU) 2019/944 eller sådana intelligenta mätaresystem som avses i direktiv 2009/73/EG.
35. *systemansvarig för överföringssystem*: systemansvarig för överföringssystem enligt definitionen i artikel 2.35 i direktiv (EU) 2019/944 när det gäller el eller artikel 2.4 i direktiv 2009/73/EG när det gäller gas.
36. *kraftvärme*: samtidig framställning i en och samma process av värmeenergi och elenergi eller mekanisk energi.
37. *ekonomiskt motiverad efterfrågan*: efterfrågan som inte överstiger behovet av värme eller kyla och som annars skulle tillgodoses på marknadsvillkor genom andra energiframställningsprocesser än kraftvärme.
38. *nyttiggjord värme*: värme som producerats genom en kraftvärmeprocess för att tillgodose en ekonomiskt motiverad efterfrågan på värme eller kyla.
39. *kraftvärmeproducerad el*: el som framställts i en process i samband med produktionen av nyttiggjord värme och som beräknats i enlighet med de allmänna principer som fastställs i bilaga II.
40. *högeffektiv kraftvärme*: kraftvärme som uppfyller de kriterier som anges i bilaga III.
41. *total effektivitet*: den årliga summan av produktionen av el och mekanisk energi och nyttiggjord värme dividerad med den bränslemängd som använts för den värme som producerats genom en kraftvärmeprocess och den totala produktionen av el och mekanisk energi.
42. *el-värmeförhållande*: förhållandet mellan kraftvärmeproducerad el och nyttiggjord värme vid full kraftvärmedrift med användning av operativa data för den specifika pannan.
43. *kraftvärmepanna*: panna som kan användas vid kraftvärmedrift.
44. *småskalig kraftvärmepanna*: kraftvärmepanna med en installerad kapacitet som understiger 1 MW_e.

45. *mikrokraftvärmepanna*: kraftvärmepanna med en maximal kapacitet som understiger 50 kW_e.
46. *effektivt system för fjärrvärme och fjärrkyla*: system för fjärrvärme eller fjärrkyla som uppfyller de kriterier som fastställs i artikel 26.
47. *effektiv värme och kyla*: en värme- och kylmöjlighet som, jämfört med ett referensscenario som återspeglar ett scenario där man fortsätter som tidigare, mätbart minskar den primärenergiinsats som behövs för att leverera en enhet levererad energi inom en relevant systemgräns på ett kostnadseffektivt sätt, i enlighet med bedömningen i den kostnads-nyttanalyt som avses i detta direktiv, med hänsyn tagen till den energi som krävs för utvinning, omvandling, transport och distribution.
48. *effektiv individuell värme och kyla*: en leveransmöjlighet till individuell värme eller kyla som jämförd med effektiv fjärrvärme och fjärrkyla mätbart minskar den icke förnybara primärenergi som krävs för att leverera en enhet levererad energi inom en relevant systemgräns, eller som kräver samma icke förnybara primärenergiinsats men till en lägre kostnad, med hänsyn tagen till den energi som krävs för utvinning, omvandling, transport och distribution.
49. *datacentral*: **datacentral enligt definitionen i punkt 2.6.3.1.16 i bilaga A till förordning (EG) nr 1099/2008.**
50. *omfattande uppgradering*: uppgradering vars kostnad överskrider 50 % av investeringskostnaderna för en ny jämförbar enhet.
51. *aggregator*: *oberoende aggregator* enligt definitionen i artikel 2.19 i direktiv (EU) 2019/944.
52. *energifattigdom*: ett hushålls bristande tillgång till väsentliga energitjänster som **tillhandahåller grundläggande nivåer och** en skälig **levnadsstandard** och hälsa, inklusive tillräcklig tillgång till **uppvärmning, varmvatten**, nedkylning, belysning och energi för att driva elapparater, inom det berörda nationella sammanhanget, befintlig **nationell** socialpolitik och andra relevanta **nationella** politikområden, **orsakad av en kombination**

av faktorer, inbegripet åtminstone orimliga priser, otillräcklig disponibel inkomst, höga energikostnader och bostäder med låg energieffektivitet.

53. *slutanvändare*: fysisk eller juridisk person som köper värme, kyla eller varmvatten för hushållsbruk för egen slutanvändning, eller fysisk eller juridisk person som nyttjar en enskild byggnad eller en enhet i ett flerbostadshus eller en byggnad med flera användningsområden som försörjs med värme, kyla eller varmvatten för hushållsbruk från en central källa, om en sådan person inte har några direkta eller individuella avtal med energileverantören.
54. *delade incitament*: brist på rättvis och rimlig fördelning av finansiella skyldigheter och belöningar förbundna med energieffektivitetsinvesteringar mellan berörda aktörer, exempelvis ägare och hyresgäster eller olika ägare till byggnadsenheter, eller ägare och hyresgäster eller olika ägare till flerbostadshus eller byggnader med flera användningsområden.
55. ***strategi för engagemang: en strategi som ställer upp mål, utvecklar tekniker och fastställer en process för att involvera alla relevanta intressenter på nationell eller lokal nivå, inbegripet företrädare för det civila samhället, såsom konsumentorganisationer, i beslutsfattandet, i syfte att öka medvetenheten, få återkoppling på sådana åtgärder och öka allmänhetens acceptans.***
56. *statistiskt signifikant andel och ett representativt urval av åtgärderna för förbättrad energieffektivitet*: en sådan andel och ett sådant urval som kräver upprättande av en delmängd av en statistisk population av de energibesparande åtgärderna i fråga på ett sådant sätt att den avspeglar hela populationen av alla energibesparande åtgärder, och därmed gör det möjligt att dra rimligen tillförlitliga slutsatser om tilltron till samtliga åtgärder.

Artikel 3

Principen om energieffektivitet först

1. I enlighet med principen om energieffektivitet först ska medlemsstaterna säkerställa att energieffektivitetslösningar, ***inbegripet resurser på efterfrågesidan och systemflexibilitet, bedöms*** vid planerings-, policy- och större investeringsbeslut ***till ett värde av mer än 100 000 000 EUR vardera eller 175 000 000 EUR för transportinfrastrukturprojekt*** som rör följande sektorer:
- Energisystem.
 - Andra sektorer än energisektorn, i de fall då dessa sektorer påverkar energianvändningen och energieffektiviteten, ***inbegripet byggnads-, transport-, vatten-, informations- och kommunikationstekniska (IKT) sektorerna, samt jordbruks- och finanssektorerna.***

2. *Senast den ... [fyra år efter det att detta direktiv träder i kraft] ska kommissionen genomföra en bedömning av de tröskelvärden som fastställs i punkt 1, med målet om en justering nedåt, med beaktande av utvecklingen för ekonomin och energimarknaden. Kommissionen ska, senast den ... [fem år efter det att detta direktiv träder i kraft], lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet, som vid behov ska åtföljas av ett lagstiftningsförslag.*
3. *Vid tillämpningen av denna artikel uppmanas medlemsstaterna att beakta kommissionens rekommendation (EU) 2021/1749³⁹.*
4. Medlemsstaterna ska säkerställa att de *behöriga myndigheterna övervakar* tillämpningen av principen om energieffektivitet först, *inbegripet, vid behov, sektorsintegration och sektorsövergripande effekter*, i de fall då policy-, planerings- och investeringsbeslut omfattas av krav på godkännande och övervakning.
5. När medlemsstaterna tillämpar principen om energieffektivitet först ska de göra följande:
 - a) Främja och, i de fall då kostnads–nyttoanalyser krävs, säkerställa tillämpningen *och tillgängliggörandet för allmänheten* av kostnad–nyttometoder som tillåter en korrekt bedömning av fördelar, i vidare bemärkelse, med energieffektivitetslösningar, *vid behov med beaktande av hela livscykeln och ett långsiktigt perspektiv, system- och kostnadseffektivitet, försörjningstrygghet och kvantifiering ur ett samhälls- och hälsoperspektiv samt ur ett ekonomiskt och klimatneutralt perspektiv, hållbarhet och principer om cirkulär ekonomi i övergången till klimatneutralitet.*
 - b) *Ta itu med konsekvenserna för energifattigdomen.*
 - c) Identifiera en *eller flera enheter* som är ansvariga för att övervaka tillämpningen av principen om energieffektivitet först och den påverkan som *regelverk, inbegripet finansiella bestämmelser*, planerings-, policy- och *större* investeringsbeslut, som avses i punkt 1, har på energianvändningen, energieffektiviteten *och energisystem.*

³⁹ Kommissionens rekommendation (EU) 2021/1749 av den 28 september 2021 om energieffektivitet först: från princip till praktik – Riktlinjer och exempel för att genomföra principen i beslutsprocessen inom och utanför energisektorn (EUT L 350, 4.10.2021, s. 9).

- d) Som ett led i sina integrerade nationella energi- och klimatlägesrapporter lämnats in i enlighet med artikel 17 i förordning (EU) 2018/1999, rapportera om hur principen **om energieffektivitet först** beaktats i de nationella och, **när så är tillämpligt**, regionala **och lokala** planerings-, policy- och större investeringsbeslut som rör de nationella och regionala energisystemen, **inbegripet åtminstone följande:**
- i) **En bedömning av tillämpningen av och fördelarna med principen om energieffektivitet först i energisystemen, särskilt i förhållande till energianvändningen.**
 - ii) **En förteckning över åtgärder som vidtagits för att avlägsna onödiga rättsliga eller andra hinder för genomförandet av principen om energieffektivitet först och av lösningar på efterfrågesidan, bland annat genom att identifiera nationell lagstiftning och åtgärder som strider mot principen om energieffektivitet först.**
6. **Senast den ... [6 månader efter dagen för detta direktivs ikraftträdande] ska kommissionen anta riktlinjer som tillhandahåller en gemensam allmän ram, inbegripet tillsyn, för det övervaknings- och rapporteringsförfarande som medlemsstaterna får använda för att utforma de kostnad-nyttometoder som avses i punkt 5 a, i syfte att säkerställa jämförbarhet samtidigt som medlemsstaterna ges möjlighet att anpassa sig till nationella och lokala förhållanden.**

Artikel 4
Energieffektivitetsmål

1. Medlemsstaterna ska kollektivt säkerställa en minskning av energianvändningen på minst **11,7 %** till 2030 jämfört med EU:s referensscenarioprognoser från 2020, så att unionens slutliga energianvändning uppgår till högst **763 Mtoe**. **Medlemsstaterna ska göra ansträngningar för att kollektivt bidra till unionens vägledande primärenergianvändningsmål som uppgår till högst 992,5 Mtoe 2030.**

2. Varje medlemsstat ska ange **ett vägledande** nationellt energieffektivitetsbidrag grundat på **slutlig** energianvändning för att kollektivt uppnå unionens bindande mål **för slutlig energianvändning** som avses i punkt 1 i denna artikel **och ska genom sina ansträngningar kollektivt bidra till unionens vägledande primärenergianvändningsmål enligt den punkten**. Medlemsstaterna ska anmäla dessa bidrag till kommissionen tillsammans med en vägledande utvecklingsbana för bidragen som ett led i deras uppdateringar av de integrerade nationella energi- och klimatplaner som lämnats in i enlighet med artikel 14.2 i förordning (EU) 2018/1999 och av de integrerade nationella energi- och klimatplaner som anmälts i enlighet med artiklarna 3 och 7–12 i den förordningen. När de gör detta ska medlemsstaterna **också uttrycka sina bidrag som en absolut nivå av den primära energianvändningen 2030**. När medlemsstaterna anger sina vägledande nationella energieffektivitetsbidrag ska de beakta kraven i punkt 3 i den här artikeln och förklara hur och utifrån vilka data bidragen har beräknats. För detta ändamål **får de använda den formel som fastställs i bilaga I till detta direktiv**.

I sina nationella energieffektivitetsbidrag ska medlemsstaterna ange andelarna av primärenergianvändningen och den slutliga energianvändningen för slutanvändarsektorer, enligt definitionen i förordning (EG) nr 1099/2008, inklusive industri, hushåll, tjänster och transport. Medlemsstaterna ska också ange prognoser för energianvändningen inom IKT

3. Om medlemsstaterna fastställer de vägledande nationella energieffektivitetsbidrag som avses i punkt 2 ska de ta hänsyn till
 - a) unionens mål **för slutlig energianvändning** 2030 på högst 763 Mtoe och primärenergianvändningsmålet på högst 992,5 Mtoe, såsom föreskrivs i punkt 1.,

- b) de åtgärder som anges i detta direktiv,
- c) andra åtgärder för att främja energieffektiviteten inom medlemsstaterna och på unionsnivå,
- d) relevanta faktorer som påverkar effektivitetsinsatserna, såsom **■**
 - i) **tidiga ansträngningar och åtgärder för energieffektivitet**,
 - ii) en rättvis fördelning av ansträngningar i unionen,
 - iii) ekonomins energiintensitet,
 - iv) återstående potential för kostnadseffektiva energibesparingar,
- e) andra nationella omständigheter som påverkar energianvändningen, i synnerhet
 - i) BNP-utveckling, **demografisk utveckling**, BNP-prognoser **och demografiska** prognoser,
 - ii) förändringar i importen och exporten av energi, utveckling i fråga om energimixen och användningen av nya hållbara bränslen,
 - iii) utvecklingen av alla förnybara energikällor, kärnenergi, avskiljning och lagring av koldioxid,

- iv) utfasningen av fossila bränslen i energiintensiva sektorer,
- v) *ambitionsnivån i de nationella planerna för utfasning av fossila bränslen eller för klimatneutralitet,*
- vi) *ekonomisk potential för energibesparingar,*
- vii) *aktuella klimatförhållanden och klimatförändringsprognoser.*

4. *Vid tillämpning av kraven i punkt 3 ska medlemsstaten säkerställa att dess bidrag i Mtoe inte ligger mer än 2,5 % över vad som skulle ha blivit resultatet enligt den formel som fastställs i bilaga I.*

5. *Kommissionen ska bedöma att medlemsstaternas kollektiva bidrag minst motsvarar unionens bindande mål för slutlig energianvändning som fastställs i punkt 1 i denna artikel. Om kommissionen drar slutsatsen att det är otillräckligt, som en del av sin bedömning av utkasten till uppdaterade nationella energi- och klimatplaner i enlighet med artikel 9.2 i förordning (EU) 2018/1999, och under alla omständigheter senast den 1 mars 2024 med beaktande av EU:s uppdaterade referensscenario från 2020 i enlighet med denna punkt, ska kommissionen för varje medlemsstat lägga fram ett korrigerat vägledande nationellt energieffektivitetsbidrag för slutlig energianvändning som ska vara grundat på*

- a) *den återstående kollektiva minskning av den slutliga energianvändning som krävs för att uppnå unionens bindande mål, som fastställs i punkt 1,*
- b) *den relativa växthusgasintensiteten per BNP-enhet under 2019 i de berörda medlemsstaterna,*
- c) *BNP i de medlemsstaterna 2019.*

Innan formeln i bilaga I tillämpas för den mekanism som inrättas genom denna punkt, och under alla omständigheter senast den 30 november 2023, ska kommissionen uppdatera EU:s referensscenario från 2020 på grundval av de senaste Eurostat-uppgifter som rapporterats in av medlemsstaterna, i enlighet med artiklarna 4.2 b och 14 i förordning (EU) 2018/1999.

Trots vad som sägs i artikel 37 i detta direktiv ska de medlemsstater som vill uppdatera sina vägledande nationella energieffektivitetsbidrag i enlighet med punkt 2 i denna artikel, genom att använda EU:s uppdaterade referensscenario från 2020, meddela sitt uppdaterade vägledande nationella energieffektivitetsbidrag senast den 1 februari 2024. Om en medlemsstat vill uppdatera sitt vägledande nationella energieffektivitetsbidrag ska den säkerställa att dess bidrag i Mtoe inte ligger mer än 2,5 % över vad som skulle

ha blivit resultatet enligt den formel som fastställs i bilaga I med användning av EU:s uppdaterade referensscenario från 2020.

De medlemsstater som tagit emot ett korrigerat vägledande nationellt energieffektivitetsbidrag från kommissionen ska uppdatera sina vägledande nationella energieffektivitetsbidrag i enlighet med punkt 2 i denna artikel med det korrigerade vägledande nationella energieffektivitetsbidraget för slutlig energianvändning tillsammans med en uppdatering av sin vägledande utvecklingsbana för dessa bidrag och, i tillämpliga fall, sina ytterligare åtgärder, som en del av uppdateringen av sina integrerade nationella energi- och klimatplaner, som lämnats in i enlighet med artikel 14.2 i förordning (EU) 2018/1999. Kommissionen ska, i enlighet med den förordningen, kräva att medlemsstaterna utan dröjsmål lämnar in sina korrigerade vägledande energieffektivitetsbidrag och, i tillämpliga fall, sina ytterligare åtgärder för att säkerställa tillämpningen av den mekanism som anges i denna punkt.

Om en medlemsstat har anmält ett vägledande nationellt energieffektivitetsbidrag för slutlig energianvändning i Mtoe som är lika med eller lägre än vad som skulle ha blivit resultatet enligt den formel som fastställs i bilaga I, ska kommissionen inte ändra detta bidrag.

Vid tillämpningen av den mekanism som anges i denna punkt ska kommissionen säkerställa att det inte kvarstår någon skillnad mellan summan av de nationella bidragen från alla medlemsstater och unionens bindande mål i punkt 1.

6. I de fall då kommissionen på grundval av sin bedömning i enlighet med artikel 29.1 och 29.3 i förordning (EU) 2018/1999 kommer fram till att otillräckliga framsteg har gjorts mot att uppfylla energieffektivitetsbidragen ska medlemsstater som ligger över sina vägledande utvecklingsbanor **för slutlig energianvändning** enligt punkt 2 i den här artikeln säkerställa att ytterligare åtgärder vidtas inom ett år från dagen för mottagandet av kommissionens bedömning, så att de kommer tillbaka i rätt bana för att uppnå sina energieffektivitetsbidrag. Dessa ytterligare åtgärder ska omfatta men inte vara begränsade till **minst något av** följande:
- a) Nationella åtgärder som ger ytterligare energibesparingar, inbegripet stärkt projektutvecklingsbistånd för genomförandet av investeringsåtgärder för energieffektivitet.
 - b) Ökning av energisparkravet enligt artikel 8 i detta direktiv.
 - c) Anpassning av kravet för den offentliga sektorn.
 - d) Ett frivilligt finansiellt bidrag till den nationella energieffektivitetsfond som avses i artikel 30 i detta direktiv eller ett annat finansieringsinstrument för energieffektivitet, där det årliga finansiella bidraget ska vara lika stort som de investeringar som krävs för att nå den vägledande utvecklingsbanan.

I de fall då en medlemsstats slutliga energianvändning ligger över dess vägledande utvecklingsbana **för slutlig energianvändning** som avses i punkt 2 i denna artikel, ska den i sin integrerade energi- och klimatpolitiska lägesrapport, som lämnas in i enlighet med artikel 17 i förordning (EU) 2018/1999, inkludera en redogörelse för **vilka åtgärder** den kommer att **vidta** för att täcka bristen i syfte att säkerställa att den uppnår sina nationella energieffektivitetsbidrag **och för mängden energibesparingar som den förväntar sig åstadkomma**.

Kommissionen ska bedöma om de nationella åtgärder som avses i denna punkt är tillräckliga för att uppnå unionens energieffektivitetsmål. I de fall då nationella åtgärder anses otillräckliga ska kommissionen vid behov föreslå åtgärder och utöva sina befogenheter på unionsnivå för att i synnerhet säkerställa att unionens energieffektivitetsmål för 2030 uppnås.

7. Kommissionen ska senast den 31 december 2026 bedöma eventuella metodändringar i de data som rapporteras i enlighet med förordning (EG) nr 1099/2008 i metoden för beräkning av energibalansen och i energimodellerna för europeisk energianvändning och, om nödvändigt, föreslå tekniska beräkningsjusteringar av unionens 2030-mål i syfte att upprätthålla den ambitionsnivå som fastställs i punkt 1 i denna artikel.

KAPITEL II

OFFENTLIGA SEKTORN SOM FÖREBILD

Artikel 5

Offentliga sektorn ledande inom energieffektivitet

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att den totala slutliga energianvändningen för alla offentliga organ tillsammans minskas med minst **1,9** % varje år, jämfört med 2021.

Medlemsstaterna får välja att undanta kollektivtrafiken eller försvarsmakten från den skyldighet som fastställs i första stycket. Vid tillämpningen av första och andra styckena ska medlemsstaterna upprätta ett grundscenariot, som omfattar den slutliga energianvändningen för alla offentliga organ, utom vad gäller kollektivtrafiken och försvarsmakten, för 2021. Minskningen av energianvändningen inom kollektivtrafiken och försvarsmakten är vägledande och får fortfarande användas för att uppfylla skyldigheten i första stycket även om den inte ingår i grundscenariot i denna artikel.

2. *Under en övergångsperiod som avslutas den ... [fyra år efter det att detta direktiv träder i kraft] ska det mål som anges i punkt 1 vara vägledande. Under den övergångsperioden får medlemsstaterna använda uppskattade energianvändningsdata, och senast samma datum ska medlemsstaterna justera grundscenariot och anpassa den uppskattade slutliga energianvändningen för alla offentliga organ till den faktiska slutliga energianvändningen för alla offentliga organ.*

3. ***Den skyldighet som fastställs i punkt 1 ska, till och med den 31 december 2026, inte omfatta offentliga organs energianvändning i lokala administrativa enheter med en befolkning på mindre än 50 000 och ska, till och med den 31 december 2029, inte omfatta offentliga organs energianvändning i lokala administrativa enheter med mindre än 5 000 invånare.***
4. En medlemsstat får ta hänsyn till inhemska klimatvariationer när den beräknar den slutliga energianvändningen för sina offentliga organ.
5. Medlemsstaterna ska i sina uppdateringar, som lämnats in i enlighet med artikel 14.2 i förordning (EU) 2018/1999, av de nationella energi- och klimatplaner som anmälts i enlighet med artiklarna 3 och 7–12 i den förordningen ange vilken minskning av energianvändningen som ska uppnås för ***alla offentliga organ, uppdelade efter sektor***, och vilka åtgärder de planerar att anta för att uppnå dessa minskningar. Som en del av sina integrerade nationella energi- och klimatpolitiska lägesrapporter som lämnats in i enlighet med artikel 17 i förordning (EU) 2018/1999 ska medlemsstaterna till kommissionen rapportera den minskning av den slutliga energianvändningen som uppnås varje år.
6. Medlemsstaterna ska säkerställa att regionala och lokala myndigheter fastställer specifika energieffektivitetsåtgärder i sina ***långsiktiga planeringsverktyg, såsom*** planer för minskning av koldioxidutsläpp eller planer ***för hållbar energi***, efter samråd med ***relevanta*** intressenter, ***inbegripet energimyndigheter när så är lämpligt***, och med allmänheten, inbegripet ***i*** synnerhet ***utsatta*** grupper som riskerar att påverkas av energifattigdom eller som i högre grad drabbas av effekterna av energifattigdom.

Medlemsstaterna ska också säkerställa att de behöriga myndigheterna vidtar åtgärder för att mildra betydande direkta eller indirekta konsekvenser av energieffektivitetsåtgärder för energifattiga, låginkomsthushåll eller utsatta grupper när de utformar och genomför energieffektivitetsåtgärder.

7. Medlemsstaterna ska stödja offentliga organ. Sådant stöd får, **utan att det påverkar reglerna för statligt stöd, inbegripa finansiellt och tekniskt stöd** i syfte att genomföra åtgärder för att förbättra energieffektiviteten **och uppmuntra offentliga organ att ta hänsyn till det mervärde, i vidare bemärkelse, utöver energibesparingar, till exempel kvaliteten på inomhusmiljön**, inbegripet på regional och lokal nivå, genom att tillhandahålla riktlinjer, främja kompetensutveckling, **förvärvande av färdigheter** och utbildningsmöjligheter och genom att uppmuntra samarbete mellan offentliga organ.
8. Medlemsstaterna ska uppmuntra offentliga organ att beakta koldioxidutsläpp under hela livscykeln **samt ekonomiska och sociala fördelar** för de offentliga organen i samband med sina investeringar och policyåtgärder.
9. **Medlemsstaterna ska uppmuntra offentliga organ att förbättra energiprestandan i byggnader som ägs eller utnyttjas av offentliga organ, bland annat genom att ersätta gamla och ineffektiva värmare.**

Artikel 6

Offentliga sektorns byggnaders roll som förebild

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 7 i direktiv 2010/31/EU ska varje medlemsstat säkerställa att minst **3 %** av den totala golvytan i uppvärmda och/eller kyllda byggnader som ägs av offentliga organ renoveras varje år för att omvandlas till åtminstone **■ nära-nollenergibygnader eller nollutsläppsbyggnader** i enlighet med artikel 9 i direktiv 2010/31/EU.

Medlemsstaterna får välja vilka byggnader som ska ingå i renoveringskravet på 3 %, med vederbörlig hänsyn till kostnadseffektivitet och teknisk genomförbarhet vid valet av vilka byggnader som ska renoveras.

Medlemsstaterna får undanta subventionerade bostäder från den skyldighet att renovera som avses i första stycket, om sådana renoveringar inte skulle vara kostnadsneutrala eller skulle leda till hyreshöjningar för personer som bor i subventionerade bostäder, såvida inte sådana hyreshöjningar inte är högre än de ekonomiska besparingarna på energiräkningen.

I de fall då offentliga organ nyttjar en byggnad som de inte äger ska de *förhandla med ägaren, särskilt i samband med en tröskelpunkt såsom förnyelse av hyra, ändrad användning eller betydande reparations- eller underhållsarbeten, i syfte att få till stånd avtalsklausuler om att byggnaden åtminstone ska bli en nära-nollenergibyggnad eller en nollenergibyggnad.*

Takten på minst 3 % ska beräknas utifrån den totala golvytan i byggnader som har en total användbar golvyta på mer än 250 m², vilka ägs av offentliga organ och som den 1 januari 2024 inte är nära-nollenergibyggnader.

2. *Medlemsstaterna får tillämpa mindre stränga krav än de som fastställs i punkt 1 för följande kategorier av byggnader:*

- a) Byggnader med officiellt skydd som del av en utvald miljö, eller på grund av deras särskilda arkitektoniska eller historiska värde, i den mån överensstämmelse med vissa minimikrav för energiprestanda skulle förändra deras särdrag eller utseende på ett oacceptabelt vis.*
- b) Byggnader som ägs av försvarsmakten eller statliga myndigheter och som tjänar nationella försvarssyften, med undantag för fristående inkvarteringsbyggnader eller kontorsbyggnader för försvarsmakten och annan personal som är anställd av de nationella försvarsmyndigheterna.*
- c) Byggnader som används för andakt och religiös verksamhet.*

Medlemsstaterna får besluta att inte renovera en byggnad som inte avses i första stycket i denna punkt upp till den nivå som anges i punkt 1 om de bedömer att det inte är tekniskt, ekonomiskt eller funktionellt genomförbart att omvandla den byggnaden till en nära-nollenergibyggnad. Om medlemsstaterna så beslutar ska de inte räkna med renoveringen av den byggnaden i uppfyllandet av det krav som fastställs i punkt 1.

3. *För att tidigarelägga energibesparingar och ge incitament till tidiga åtgärder får en medlemsstat som renoverar mer än 3 % av den totala golvytan i sina byggnader i enlighet med punkt 1 under något år fram till och med den 31 december 2026 räkna med överskottet i den årliga renoveringstakten för något av de följande tre åren. En medlemsstat som renoverar mer än 3 % av den totala golvytan i sina byggnader från och med den 1 januari 2027, får i den årliga renoveringstakten för något av de efterföljande två åren medräkna överskottet.*
4. ■ Medlemsstaterna får i den årliga renoveringstakten för byggnader medräkna nybyggda byggnader som ägs som ersättning för specifika byggnader som varit offentliga organs och som rivits under något av de två föregående åren. **Detta** ska tillämpas endast om de skulle vara mer kostnadseffektiva och hållbara i fråga om energi och livscykelutsläpp av koldioxid jämfört med en renovering av byggnaderna. De allmänna kriterierna, metoderna och förfarandena för att identifiera sådana undantagsfall ska tydligt fastställas och offentliggöras av varje medlemsstat.
5. *Senast den ... [två år efter det att detta direktiv träder i kraft] ska medlemsstaterna, med avseende på tillämpningen av denna artikel, upprätta, publicera **och tillgängliggöra för allmänheten** en förteckning över uppvärmda och/eller kyllda byggnader som ägs och nyttjas av offentliga organ ■ och som har en total användbar golvyta på mer än 250 m². Medlemsstaterna ska uppdatera förteckningen minst vartannat år. Förteckningen ska vara kopplad till den översikt över byggnadsbeståndet som görs inom ramen för de nationella byggnadsrenoveringsplanerna i enlighet med direktiv 2010/31/EU. och de relevanta databaserna*

Offentligt delade och tillgängliga uppgifter om byggnadsbeståndens egenskaper, byggnadsrenovering och energiprestanda får aggregeras av EU:s observatorium för byggnadsbeståndet för att förbättra förståelsen av energiprestandan i byggsektorn genom jämförbara uppgifter.

Förteckningen ska innehålla åtminstone information om

- a) golvytan i m²,
- b) *den uppmätta årliga energianvändningen för uppvärmning, kylning, el och varmvatten när sådana uppgifter finns tillgängliga,*
- c) respektive byggnads energicertifikat utfärdat i enlighet med direktiv 2010/31/EU.

6. *Medlemsstaterna får besluta att tillämpa ett alternativ till strategin i punkterna 1–4 för att varje år uppnå en mängd energibesparingar i offentliga organs byggnader som minst motsvarar den mängd som krävs i punkt 1.*

Vid tillämpningen av denna alternativa strategi ska medlemsstaterna göra följande:

- a) *Säkerställa att ett renoveringspass i tillämpliga fall införs för byggnader som utgör minst 3 % av den totala golvytan i uppvärmda och/eller kylda byggnader som ägs av offentliga organ. När det gäller dessa byggnader ska renoveringen till en nära-nollenergibyggnad ha uppnåtts senast 2040.*
- b) *Uppskatta den energibesparing som punkterna 1–4 skulle kunna generera genom att använda sig av lämpliga standardvärden för energianvändningen hos offentliga organs referensbyggnader före och efter renovering för omvandling till nära-nollenergibyggnader som avses i direktiv 2010/31/EU.*

Medlemsstater som beslutar att tillämpa den alternativa strategin ska senast den 31 december 2023 underrätta kommissionen om sina planerade energibesparingar för att senast den 31 december 2030 uppnå minst motsvarande energibesparingar i de byggnader som omfattas av punkt 1.

Artikel 7
Offentlig upphandling

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att upphandlande myndigheter och upphandlande enheter, när de ingår offentliga kontrakt och koncessioner av ett värde som är lika med eller över de tröskelvärden som fastställs i artikel 8 i direktiv 2014/23/EU, artikel 4 i direktiv 2014/24/EU och artikel 15 i direktiv 2014/25/EU, endast köper produkter, tjänster, byggnader och byggentreprenader med hög energieffektivitetsprestanda i enlighet med de krav som avses i bilaga *IV* till det här direktivet, **såvida det inte är tekniskt genomförbart**.

Medlemsstaterna ska också säkerställa att upphandlande myndigheter och upphandlande enheter, när de ingår offentliga kontrakt och koncessioner av ett värde som är lika med eller över de tröskelvärden som avses i första stycket, tillämpar principen om energieffektivitet först i enlighet med artikel 3, även för offentliga kontrakt och koncessioner för vilka inga särskilda krav föreskrivs i bilaga IV.

2. **De skyldigheter som avses i punkt 1 i denna artikel ska inte gälla om de undergräver allmän säkerhet eller hindrar insatserna mot hot mot dess folkhälsa.** De skyldigheter som avses i punkt 1 i denna artikel ska endast gälla för försvarsmaktens kontrakt i den utsträckning som deras tillämpning inte kommer i konflikt med försvarsmaktens natur och huvudsakliga syfte. Skyldigheterna ska inte tillämpas på avtal om leverans av militär utrustning enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/81/EG⁴⁰.

⁴⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/81/EG av den 13 juli 2009 om samordning av förfarandena vid tilldelning av vissa kontrakt för byggentreprenader, varor och tjänster av upphandlande myndigheter och enheter på försvars- och säkerhetsområdet och om ändring av direktiven 2004/17/EG och 2004/18/EG (EUT L 216, 20.8.2009, s. 76).

3. Utan hinder av artikel **29.4** ska medlemsstaterna säkerställa att upphandlande myndigheter och upphandlande enheter bedömer om det är genomförbart att ingå långsiktiga avtal om energiprestanda som ger långsiktiga energibesparingar när de upphandlar tjänstekontrakt med betydande energiinslag.
4. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 1 i denna artikel får medlemsstaterna, när de köper ett produktpaket, vilket helt omfattas av en delegerad akt som antagits enligt förordning (EU) 2017/1369, kräva att den samlade energieffektiviteten har företräde framför energieffektiviteten hos enskilda produkter inom paketet, genom att köpa det produktpaket som uppfyller kriteriet att tillhöra den högsta **tillgängliga** energieffektivitetsklassen.
5. Medlemsstaterna får kräva att upphandlande myndigheter och upphandlande enheter **när de ingår kontrakt som avses i punkt 1** i denna artikel vid behov tar hänsyn till bredare hållbarhetsaspekter, sociala aspekter och aspekter kopplade till miljö och cirkulär ekonomi i sin upphandlingspraxis i syfte att uppnå unionens mål avseende minskade koldioxidutsläpp och nollutsläpp. När så är lämpligt, och i enlighet med bilaga IV, ska medlemsstaterna kräva att upphandlande myndigheter och upphandlande enheter tar hänsyn till unionens kriterier för grön offentlig upphandling **eller tillgängliga likvärdiga nationella kriterier**.

För att säkerställa transparens i tillämpningen av energieffektivitetskraven i upphandlingsprocessen ska medlemsstaterna säkerställa att upphandlande myndigheter och upphandlande enheter offentliggör information om energieffektivitetseffekterna av kontrakt av ett värde som är lika med eller över de tröskelvärden som avses i punkt 1 **genom att offentliggöra denna information i respektive meddelande på Tenders Electronic Daily (TED), i enlighet med direktiven 2014/23/EU, 2014/24/EU och 2014/25/EU och kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/1780⁴¹.**

Upphandlande myndigheter får besluta att ålägga anbudsgivarna att lämna information om faktorn för global uppvärmningspotential under hela livscykeln, **användningen av koldioxidsnåla material och cirkulariteten hos de material som används i en ny byggnad och en byggnad som ska renoveras. Upphandlande myndigheter får göra informationen allmänt** tillgänglig för kontraktet, i synnerhet när det gäller nya byggnader med en golvyta som är större än 2 000 m².

Medlemsstaterna ska stödja upphandlande myndigheter och upphandlande enheter i användningen av energieffektivitetskrav, även på regional och lokal nivå, genom att tillhandahålla tydliga regler och riktlinjer inbegripet metoder för att bedöma livscykelkostnaderna och miljöeffekterna och miljökostnaderna, inrätta kompetensstödcentrum, uppmuntra samarbete mellan upphandlande myndigheter – även över gränserna – och använda gemensam upphandling och digital upphandling när så är möjligt.

6. **När så är lämpligt får kommissionen ge nationella myndigheter och upphandlingstjänstemän ytterligare vägledning avseende tillämpningen av energieffektivitetskrav i upphandlingsförfarandet. Sådant stöd kan fungera som förstärkning av befintliga forum för att stödja medlemsstaterna och hjälpa dem att beakta kriterierna för grön offentlig upphandling.**
7. Medlemsstaterna ska fastställa de nödvändiga föreskrifterna i lagar och andra författningar samt administrativ praxis, med avseende på offentliga inköp samt årsbudgetar och redovisning, för att säkerställa att enskilda upphandlande myndigheter inte avskräcks från att göra investeringar som ska förbättra energieffektivitet och från att långsiktigt använda avtal om energiprestanda och avtal om externa finansieringsmekanismer.

⁴¹ Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/1780 av den 23 september 2019 om fastställande av standardformulär för offentliggörande av meddelanden om offentlig upphandling och om upphävande av genomförandeförordning (EU) 2015/1986 (eForms) (EUT L 272 25.10.2019, s. 7).

8. Medlemsstaterna ska avlägsna eventuella rättsliga eller andra hinder för energieffektivitet, i synnerhet vad gäller föreskrifter i lagar och andra författningar samt administrativ praxis, rörande offentliga inköp samt årsbudgetar och redovisning, i syfte att säkerställa att enskilda offentliga organ inte avskräcks från att göra investeringar som ska förbättra energieffektivitet och från att långsiktigt använda avtal om energiprestanda och avtal om externa finansieringsmekanismer.

Medlemsstaterna ska rapportera till kommissionen om de åtgärder som vidtas för att ta itu med hindren för införandet av energieffektivitetsförbättringar som ett led i de integrerade nationella energi- och klimatlägesrapporter som lämnas in i enlighet med artikel 17 i förordning (EU) 2018/1999.

KAPITEL III

EFFEKTIV ENERGIANVÄNDNING

Artikel 8

Energisparkrav

1. Medlemsstaterna ska uppnå ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet som minst motsvarar följande:
 - a) Nya besparingar varje år 1 januari 2014–31 december 2020 på 1,5 % i volym av den årliga energiförsäljningen till slutkunder, som genomsnitt för den senaste treårsperiod som föregår den 1 januari 2013. Den energi som säljs och som används i transporter får helt eller delvis undantas vid den beräkningen.
 - b) Nya besparingar varje år 1 januari 2021–31 december **2030 enligt följande:**
 - i) **0,8 % av den årliga slutliga energianvändningen från och med den 1 januari 2021 till och med den 31 december 2023, som genomsnitt för den senaste treårsperiod som föregår den 1 januari 2019.**
 - ii) **1,3 % av den årliga slutliga energianvändningen från och med den 1 januari 2024 till och med den 31 december 2025, som genomsnitt för den senaste treårsperiod som föregår den 1 januari 2019.**
 - iii) **1,5 % av den årliga slutliga energianvändningen från och med den 1 januari 2026 till och med den 31 december 2027, som genomsnitt för den senaste treårsperiod som föregår den 1 januari 2019.**

iv) 1,9 % av den årliga slutliga energianvändningen från och med den 1 januari 2028 till och med den 31 december 2030, som genomsnitt för den senaste treårsperiod som föregår den 1 januari 2019.

Cypern och Malta ska med undantag från första stycket b i varje år 1 januari 2021–31 december 2023 uppnå nya besparingar som motsvarar 0,24 % av den årliga slutliga energianvändningen, som genomsnitt för den senaste treårsperioden före den 1 januari 2019.

Cypern och Malta ska med undantag från första stycket b ii, b iii och b iv varje år 1 januari 2024–31 december 2030 uppnå nya besparingar som motsvarar 0,45 % av den årliga slutliga energianvändningen, som genomsnitt för den senaste treårsperiod som föregår den 1 januari 2019.

Medlemsstaterna ska bestämma hur de ska fördela den beräknade mängden nya besparingar över varje period som avses i första stycket a **och b**, förutsatt att de totala ackumulerade energibesparingar som krävs har uppnåtts senast vid utgången av varje sparkravsperiod.

Medlemsstaterna ska fortsätta att uppnå nya årliga besparingar i enlighet med det sparkrav som föreskrivs i första stycket **b iv** för tio år i taget efter 2030.

2. Medlemsstaterna ska uppnå de energibesparingar som krävs enligt punkt 1 i den här artikeln antingen genom att inrätta ett kvotpliktsystem för energieffektivitet som avses i artikel 9 eller genom att anta alternativa policyåtgärder som avses i artikel 10. Medlemsstaterna får kombinera ett kvotpliktsystem för energieffektivitet med alternativa policyåtgärder. Medlemsstaterna ska säkerställa att de energibesparingar som följer av de policyåtgärder som avses i artiklarna 9, 10 och 30.14 beräknas i enlighet med bilaga V.

3. Medlemsstaterna ska genomföra kvotpliktsystemet för energieffektivitet, alternativa policyåtgärder eller en kombination av båda, eller program eller åtgärder som finansieras genom en nationell energieffektivitetsfond, på ett prioriterat sätt bland, **men inte begränsat till**, personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, **personer i låginkomsthushåll** och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder. Medlemsstaterna ska säkerställa att policyåtgärder som genomförs i enlighet med denna artikel inte har någon negativ inverkan på dessa personer. När så är tillämpligt ska medlemsstaterna utnyttja finansiering på bästa möjliga sätt, inklusive offentlig finansiering, finansieringsinstrument som inrättats på unionsnivå och intäkter från utsläppsrätter i enlighet med artikel 24.3 b, för att avlägsna negativa effekter och säkerställa en rättvis och inkluderande energiomställning.

I syfte att nå de energibesparingar som anges under punkt 1 och utan att det påverkar tillämpningen av förordning (EU) 2019/943 och direktiv (EU) 2019/944 ska medlemsstaterna, i syfte att utforma sådana policyåtgärder, beakta och främja den roll som gemenskaper för förnybar energi och medborgarenergigemenskaper har för att bidra till genomförandet av dessa policyåtgärder.

Medlemsstaterna ska **fastställa** en andel av den mängd ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet som krävs **och** se till att den uppnås bland personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, **personer i låginkomsthushåll** och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder. Denna andel ska minst motsvara den andel av hushållen som omfattas av energifattigdom enligt bedömningen i medlemsstaternas nationella energi- och klimatplaner som fastställts i enlighet med artikel 3.3 d i förordning (EU) 2018/1999. **Medlemsstaterna ska, i sin bedömning av andelen energifattigdom enligt sina nationella energi- och klimatplaner, beakta följande indikatorer:**

- a) Oförmåga att hålla hemmet tillräckligt varmt (Eurostat, SILC [ilc_md01]).
- b) Förfallna skulder avseende räkningar för allmännyttiga tjänster (Eurostat, SILC, [ilc_md07]).
- c) Den **totala befolkning som bor i en bostad med läckande tak, fukt i väggar, golv eller grund eller röta i fönsterkarmar eller golv (Eurostat, SILC [ilc_mdho01]).**
- d) **Fattighetsrisk (undersökningar Eurostat, SILC och ECHP [ilc_li02]) (brytpunkt: 60 % av ekvivalerad medianinkomst efter sociala transfereringar).**

Om en medlemsstat inte anmält andelen hushåll i energifattigdom enligt bedömningen i sin nationella energi- och klimatplan ska den andel av den mängd ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet som krävs bland personer som påverkas av

energifattigdom, utsatta kunder, *personer i låginkomsthushåll* och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder minst motsvara den aritmetiska genomsnittsandelen för de indikatorer som avses i tredje stycket för år 2019 eller, om uppgifter saknas för 2019, för en linjär extrapolering av deras värden för de sista tre år som finns tillgängliga.

4. Medlemsstaterna ska inkludera information om de indikatorer som använts, den aritmetiska genomsnittsandelen och utfallet av policyåtgärder som fastställts i enlighet med punkt 3 i denna artikel i uppdateringarna av sina integrerade nationella energi- och klimatplaner som lämnas in i enlighet med artikel 14.2 i förordning (EU) 2018/1999 i sina efterföljande integrerade nationella energi- och klimatplaner i enlighet med artiklarna 3 och 7–12 i den förordningen samt i de relaterade nationella energi- och klimatpolitiska lägesrapporterna i enlighet med artikel 17 i den förordningen.
5. Medlemsstaterna får räkna med energibesparingar som följer av policyåtgärder som införts senast den 31 december 2020 eller efter det datumet, förutsatt att åtgärderna leder till nya enskilda åtgärder som vidtas efter den 31 december 2020. Energibesparingar som uppnås under en sparkravsperiod får inte räknas med vid beräkningen av den mängd energibesparingar som krävs för föregående sparkravsperioder enligt punkt 1.
6. Medlemsstaterna får, under förutsättning att de åtminstone uppfyller sitt krav på ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet som avses i punkt 1 första stycket b *i*, beräkna den mängd energibesparingar som krävs och som avses i det ledet på ett eller flera av följande sätt:
 - a) Tillämpa ett årligt sparkrav baserat på energiförsäljning till slutkunder eller på slutlig energianvändning, som ett genomsnitt för den senaste treårsperiod som föregår den 1 januari 2019.

- b) Helt eller delvis undanta energi som används i transporter från referensscenariot för beräkning.
 - c) Tillämpa något av alternativen i punkt 8.
7. Om medlemsstaterna utnyttjar någon av de möjligheter som föreskrivs i punkt 6 med avseende på de föreskrivna energibesparingar som avses i punkt 1 första stycket b *i*, ska de fastställa
- a) det egna årliga sparkravet som kommer att tillämpas vid beräkningen av medlemsstatens ackumulerade energibesparing i slutanvändningsledet, som ska säkerställa att den slutliga mängden nettoenergibesparing inte understiger den som krävs enligt det ledet,
 - b) det egna referensscenariot för beräkning, som helt eller delvis får undanta energi som används i transporter.
8. Med förbehåll för punkt 9 får varje medlemsstat göra följande:
- a) Genomföra den beräkning som krävs enligt punkt 1 första stycket a med användning av värdena 1 % för 2014 och 2015, 1,25 % för 2016 och 2017 samt 1,5 % för 2018, 2019 och 2020.
 - b) Vad gäller sådana industriella verksamheter som förtecknas i bilaga I till direktiv 2003/87/EG, vid beräkningen helt eller delvis undanta försäljningen av använd energi, i volym, med avseende på den sparkravsperiod som avses i punkt 1 första stycket a, eller använd slutlig energi, med avseende på den sparkravsperiod som avses i punkt 1 första stycket b *i*.

- c) Vid beräkningen av den mängd energibesparingar som krävs enligt punkt 1 första stycket a och b i **i**, räkna med energibesparingar som uppnås i energiomvandlings-, distributions- och överföringssektorerna, inklusive infrastruktur för effektiv fjärrvärme och fjärrkyla, till följd av genomförandet av de krav som anges i artiklarna 25.4, 26.7 a och 27.1, 27.5–27.9 och 27.11. Medlemsstaterna ska informera kommissionen om sina planerade policyåtgärder enligt detta led för perioden 1 januari 2021–31 december 2030 som en del av sina integrerade nationella energi- och klimatplaner som anmälts enligt artiklarna 3 och 7–12. Effekten av dessa åtgärder ska beräknas i enlighet med bilaga V och inkluderas i dessa planer.
- d) Vid beräkningen av den mängd energibesparingar som krävs räkna med energibesparingar till följd av enskilda åtgärder som nyligen genomförts sedan den 31 december 2008 som fortsätter att ha verkan 2020 med avseende på den period som avses i punkt 1 första stycket a och efter 2020 med avseende på den period som avses i punkt 1 första stycket b i, och som kan mätas och verifieras.
- e) Vid beräkningen av den mängd energibesparingar som krävs räkna med energibesparingar som följer av policyåtgärder, förutsatt att det kan visas att dessa åtgärder leder till enskilda åtgärder som vidtas 1 januari 2018–31 december 2020 och som leder till besparingar efter den 31 december 2020.
- f) Från beräkningen av den mängd energibesparingar som krävs i enlighet med punkt 1 första stycket a och b i **i** undanta 30 % av den kontrollerbara mängd energi som produceras på eller i byggnader för eget bruk till följd av policyåtgärder för att främja nyinstallation av förnybar energiteknik.

g) Vid beräkningen av den mängd energibesparingar som krävs i enlighet med punkt 1 första stycket a och b i ■ räkna med energibesparingar som överstiger de energibesparingar som krävs för sparkravsperioden 1 januari 2014–31 december 2020, under förutsättning att dessa besparingar är ett resultat av enskilda åtgärder som vidtagits enligt de policyåtgärder som avses i artiklarna 9 och 10 och som medlemsstaterna anmält i sina nationella handlingsplaner för energieffektivitet och rapporterat i sina lägesrapporter i enlighet med artikel 26.

9. Medlemsstaterna ska tillämpa och beräkna effekten av de alternativ som valts enligt punkt 8 för den period som avses i punkt 1 första stycket a och b i separat:

a) Vid beräkningen av den mängd energibesparingar som krävs för den sparkravsperiod som avses i punkt 1 första stycket a i får medlemsstaterna använda sig av punkt 8 a–d. Samtliga de alternativ som valts enligt punkt 8 får tillsammans uppgå till högst 25 % av den mängd energibesparingar som avses i punkt 1 första stycket a.

b) Vid beräkningen av den mängd energibesparingar som krävs för den sparkravsperiod som avses i punkt 1 första stycket b i får medlemsstaterna använda sig av de alternativ som förtecknas i punkt 8 b–g, om sådana enskilda åtgärder som avses i punkt 8 d fortsätter att ha en kontrollerbar och mätbar inverkan efter den 31 december 2020. Alla de alternativ som väljs enligt punkt 8 får tillsammans inte leda till en minskning på mer än 35 % av den mängd energibesparingar som beräknas i enlighet med punkterna 6 och 7.

Oberoende av om medlemsstaterna helt eller delvis undantar energi som används i transporter från sitt referensscenario för beräkning eller tillämpar något av de alternativ som förtecknas i punkt 8 ska de säkerställa att den beräknade nettomängden nya besparingar som ska uppnås inom ramen för den slutliga energianvändningen under sparkravsperioden enligt punkt 1 första stycket b i ■ 1 januari 2021–31 december 2023 inte understiger den mängd som uppstår vid tillämpning av det årliga sparkrav som avses i den punkten ■ .

10. Medlemsstaterna ska i uppdateringarna av sina integrerade nationella energi- och klimatplaner som lämnas in i enlighet med artikel 14.2 i förordning (EU) 2018/1999, i sina därpå följande integrerade nationella energi- och klimatplaner som anmäls i enlighet med artiklarna 3 och 7–12 i förordning (EU) 2018/1999, och i enlighet med bilaga III till förordning (EU) 2018/1999, samt i respektive lägesrapporter, beskriva beräkningen av den mängd energibesparingar som ska uppnås under perioden 1 januari 2021–31 december 2030 och ska, om så är relevant, förklara hur det årliga sparkravet och referensscenariot för beräkning fastställdes samt vilka av de alternativ som avses i punkt 8 i denna artikel som tillämpats och i vilken utsträckning.
11. Medlemsstaterna ska meddela kommissionen den mängd energibesparingar som krävs och som avses i punkt 1 första stycket **b** och punkt 3 i denna artikel, en beskrivning av de policyåtgärder som ska genomföras för att uppnå den totala mängd ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet som krävs och beräkningsmetoderna för dessa i enlighet med bilaga V till detta direktiv, som ett led i uppdateringarna av sina integrerade nationella energi- och klimatplaner som lämnas in i enlighet med artikel 14.2 i förordning (EU) 2018/1999, och som del av deras integrerade energi- och klimatplaner som avses i, och i enlighet med, det förfarande som anges i artiklarna 3 och 7–12 i förordning (EU) 2018/1999. Medlemsstaterna ska använda den rapporteringsmall som kommissionen tillhandahåller.
12. Om kommissionen, på grundval av bedömningen av de integrerade nationella energi- och klimatlägesrapporterna enligt artikel 29 i förordning (EU) 2018/1999, eller av utkastet till eller den slutliga uppdateringen av den senaste integrerade nationella energi- och klimatplanen som lämnas enligt artikel 14 i förordning (EU) 2018/1999, eller bedömningen av de därpå följande utkasten till integrerade nationella energi- och klimatplaner och de slutliga integrerade nationella energi- och klimatplanerna som anmäls enligt artiklarna 3 och 7–12 i förordning (EU) 2018/1999, kommer fram till att policyåtgärderna inte säkerställer uppnåendet av den mängd ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet som krävs vid utgången av sparkravsperioden, får kommissionen utfärda rekommendationer i enlighet med artikel 34 i förordning (EU) 2018/1999 för de medlemsstater vars policyåtgärder kommissionen bedömer som otillräckliga för att säkerställa uppfyllandet av deras energisparkrav.

13. Om en medlemsstat inte har uppnått de ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet som krävs vid utgången av en sparkravsperiod enligt punkt 1, ska den uppnå de utestående energibesparingarna utöver de ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet som krävs vid utgången av den följande sparkravsperioden.

Om en medlemsstat har uppnått ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet över den nivå som krävs vid utgången av varje sparkravsperiod enligt punkt 1, ska den alternativt ha rätt att överföra den medräkningsbara mängden på högst 10 % av detta överskott till nästa sparkravsperiod utan att målåtagandet ökas.

14. Medlemsstaterna ska som ett led i sina uppdateringar av nationella energi- och klimatplaner som lämnas in i enlighet med artikel 14.2 i förordning 2018/1999, sina relevanta nationella energi- och klimatlägesrapporter som lämnas in i enlighet med artikel 17 i den förordningen samt sina därpå följande integrerade nationella energi- och klimatplaner som anmäls i enlighet med artiklarna 3 och 7–12 i den förordningen, visa följande, när så är lämpligt även genom bevisning och beräkningar:
- a) Att energibesparingar inte räknats dubbelt i de fall där inverkan av policyåtgärder eller enskilda åtgärder överlappar varandra.
 - b) Hur energibesparingar som uppnås i enlighet med punkt 1 första stycket ***b i den här artikeln*** bidrar till att deras nationella bidrag i enlighet med artikel 4 uppfylls.
 - c) Att policyåtgärder fastställs för att uppfylla deras energisparkrav, att de utformas i enlighet med denna artikel och att dessa policyåtgärder kan godtas och är lämpliga för att säkerställa uppnåendet av de ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet som krävs vid utgången av varje sparkravsperiod.

Artikel 9

Kvotpliktsystem för energieffektivitet

1. Om medlemsstater beslutar sig för att uppfylla sina skyldigheter när det gäller att uppnå den mängd besparingar som krävs enligt artikel 8.1 genom ett kvotpliktsystem för energieffektivitet ska de säkerställa att de kvotpliktiga parter som avses i punkt 3 i den här artikeln och som bedriver verksamhet inom varje medlemsstats territorium, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 8.8 och 8.9, uppnår det mål med en ackumulerad energibesparing i slutanvändningsledet som fastställs för dem i artikel 8.1.

I tillämpliga fall får medlemsstaterna fastslå att kvotpliktiga parter uppfyller dessa besparingar helt eller delvis som ett bidrag till den nationella energieffektivitetsfonden i enlighet med artikel 30.14.

2. ***Om medlemsstater beslutar sig för att uppfylla sina skyldigheter när det gäller att uppnå den mängd besparingar som krävs enligt artikel 8.1 genom ett kvotpliktsystem för energieffektivitet får de utse en genomförande offentlig myndighet att förvalta systemet.***
3. Medlemsstaterna ska på grundval av objektiva och icke-diskriminerande kriterier utse kvotpliktiga parter bland systemansvariga för överföringssystem, ***systemansvariga för distributionssystem***, energidistributörer, företag som säljer energi i detaljistledet och drivmedelsdistributörer eller drivmedelsåterförsäljare som bedriver verksamhet inom deras territorium. Den mängd energibesparingar som behövs för att fullgöra skyldigheten ska uppnås av de kvotpliktiga parterna bland slutkunder, utsedda av medlemsstaten, oberoende av den beräkning som görs enligt artikel 8.1 eller, om medlemsstaterna så beslutar, med hjälp av certifierade besparingar som härrör från andra parter i enlighet med vad som anges i punkt 11 a i den här artikeln.
4. Om företag som säljer energi i detaljistledet utses som kvotpliktiga parter enligt punkt 3 ska medlemsstaterna säkerställa att företag som säljer energi i detaljistledet när de fullgör sina skyldigheter inte skapar några hinder för konsumenters möjlighet att byta leverantör.

5. Medlemsstaterna får kräva att kvotpliktiga parter uppnår en andel av sitt energisparkrav bland personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, **personer i låginkomsthushåll** och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder. Medlemsstaterna får också kräva att kvotpliktiga parter uppnår minskningsmål avseende energikostnader, **förutsatt att dessa leder till energibesparingar i slutanvändningsledet och beräknas i enlighet med bilaga V**, och uppnår energibesparingar genom att främja åtgärder för att förbättra energieffektiviteten, inklusive finansiella stödåtgärder som mildrar koldioxidpriseffekterna för små och medelstora företag och **mikroföretag**.
6. Medlemsstaterna får kräva att kvotpliktiga parter arbetar med **socialtjänst, regionala myndigheter**, lokala myndigheter eller kommuner för att främja åtgärder för att förbättra energieffektiviteten bland personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, **personer i låginkomsthushåll** och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder. Detta innefattar att identifiera och hantera de specifika behoven för särskilda grupper som riskerar energifattigdom eller som i högre grad drabbas av effekterna av energifattigdom. För att skydda personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder, bör medlemsstaterna uppmuntra kvotpliktiga parter att vidta åtgärder såsom renovering av byggnader, inbegripet subventionerade bostäder, utbyte av apparater, finansiella stöd och incitament för förbättrad energieffektivitet i enlighet med nationella finansierings- och stödsystem, eller energikartläggningar. **Medlemsstaterna ska säkerställa att åtgärder för enskilda enheter i flerbostadshus är godtagbara**.
7. **Vid tillämpning av punkterna 5 och 6** ska medlemsstaterna ålägga kvotpliktiga parter att årligen rapportera om de energibesparingar som uppnåtts av de kvotpliktiga parterna genom åtgärder som främjats bland personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, **personer i låginkomsthushåll och**, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder, och ska kräva statistiska uppgifter om deras slutkunder som identifierar ändringar av energibesparingarna jämfört med tidigare inlämnade uppgifter och vad gäller tillhandahållet tekniskt och finansiellt stöd.

8. Medlemsstaterna ska ange den mängd energibesparingar som krävs av varje kvotpliktig part antingen som primärenergianvändning eller som slutlig energianvändning. Vilken metod som väljs för att uttrycka den mängd energibesparingar som krävs ska även användas för att beräkna de besparingar som anförs av de kvotpliktiga parterna. Vid omvandling av mängden energibesparing ska de effektiva värmevärden som anges i bilaga VI till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/2066⁴² och primärenergifaktorn enligt artikel 31 tillämpas om inte en användning av andra omvandlingsfaktorer kan motiveras.
9. Medlemsstaterna ska inrätta system för mätning, kontroll och verifiering för att genomföra dokumenterad verifiering avseende minst en statistiskt signifikant andel och ett representativt urval av de åtgärder för förbättrad energieffektivitet som införs av de kvotpliktiga parterna. Mätningen, kontrollen och verifieringen ska göras oberoende av de kvotpliktiga parterna. I de fall då en enhet är en kvotpliktig part inom ett nationellt kvotpliktsystem för energieffektivitet enligt artikel 9 och inom ramen för EU:s utsläppshandelssystem för byggnader och vägtransport, i enlighet med direktiv 2003/87/EG, ska övervaknings- och verifieringssystemet säkerställa att det koldioxidpris som förs över när bränsle frisläpps för konsumtion i enlighet med direktiv 2003/87/EG beaktas i beräkningen och rapporteringen av energibesparingarna från enhetens energibesparingsåtgärder.
10. Medlemsstaterna ska, som ett led i de integrerade nationella energi- och klimatlägesrapporter som lämnas in i enlighet med artikel 17 i förordning (EU) 2018/1999, informera kommissionen om de system för mätning, kontroll och verifiering som införs, inbegripet använda metoder samt identifierade problem och hur dessa hanterats.

⁴² Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/2066 av den 19 december 2018 om övervakning och rapportering av växthusgasutsläpp i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG och om ändring av kommissionens förordning (EU) nr 601/2012 (EUT L 334, 31.12.2018, s. 1).

11. Inom kvotpliktsystemet för energieffektivitet får medlemsstaterna tillåta kvotpliktiga parter att göra följande:

- a) Räkna med certifierade energibesparingar som uppnåtts av leverantörer av energitjänster eller andra tredje parter, inklusive i de fall där kvotpliktiga parter främjar åtgärder genom andra statligt godkända organ eller genom myndigheter som eventuellt inbegriper formella partnerskap och eventuellt kombineras med andra finansieringskällor.
- b) Räkna besparingar under ett visst år som om de i stället gjorts under något av de fyra föregående eller tre efterföljande åren, dock inte längre än till utgången av de sparkravsperioder som anges i artikel 8.1.

Om medlemsstaterna tillåter detta ska de säkerställa att certifieringen av de energibesparingar som avses i första stycket led a sker i enlighet med en godkännandeprocess som har införts i medlemsstaterna och som är tydlig, transparent och öppen för alla marknadsaktörer och som syftar till att minimera certifieringskostnaderna.

Medlemsstaterna ska bedöma och, om lämpligt, vidta åtgärder för att minimera effekten av de direkta och indirekta kostnaderna för kvotpliktsystemet för energieffektivitet på konkurrenskraften hos energiintensiva industrier som är utsatta för internationell konkurrens.

12. Medlemsstaterna ska årligen offentliggöra de energibesparingar som uppnåtts av varje kvotpliktig part eller varje delkategori av kvotpliktiga parter, samt sammanlagt inom ramen för kvotpliktsystemet.

Artikel 10

Alternativa policyåtgärder

1. Medlemsstater som beslutar sig för att uppfylla sina skyldigheter när det gäller att uppnå de besparingar som krävs enligt artikel 8.1 genom alternativa policyåtgärder ska utan att det påverkar tillämpningen av artikel 8.8 och 8.9 säkerställa att de energibesparingar som krävs enligt artikel 8.1 uppnås bland slutkunderna.

2. För alla åtgärder utom de som avser beskattning ska medlemsstaterna införa system för mätning, kontroll och verifiering, inom ramen för vilka dokumenterad verifiering genomförs avseende minst en statistiskt signifikant andel och ett representativt urval av de åtgärder för förbättrad energieffektivitet som införs av de deltagande eller bemyndigade parterna. Mätning, kontroll och verifiering ska utföras oberoende av de deltagande eller bemyndigade parterna.
3. Medlemsstaterna ska, som ett led i de integrerade nationella energi- och klimatlägesrapporter som lämnas in i enlighet med artikel 17 i förordning (EU) 2018/1999, informera kommissionen om de system för mätning, kontroll och verifiering som införs, inbegripet använda metoder samt identifierade problem och hur dessa hanterats.
4. Vid rapporteringen av en beskattningsåtgärd ska medlemsstaterna visa hur effektiviteten hos en prissignal, såsom skattesatsen och synligheten över tid, har säkerställts vid utformningen av beskattningsåtgärden. Om en skattesats sänks ska medlemsstaterna motivera hur beskattningsåtgärden ändå medför nya energibesparingar.

Artikel 11

Energiledningssystem och energikartläggningar

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att företag med en genomsnittlig årlig energianvändning under de föregående tre åren som överstiger **85 TJ**, och med alla energibärare sammantagna, inför ett energiledningssystem. Energiledningssystemet ska vara certifierat av ett oberoende organ, i enlighet med relevanta europeiska eller internationella standarder.

Medlemsstaterna ska säkerställa att de företag som avses i första stycket har infört ett energiledningssystem senast den ... [fyra år efter det att detta direktiv träder i kraft].

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att företag med en genomsnittlig årlig energianvändning under de föregående tre åren som överstiger 10 TJ, och med alla energibärare sammantagna, vilka inte inför ett energiledningssystem är föremål för en energikartläggning.

Sådana energikartläggningar ska antingen

- a) utföras på ett oberoende och kostnadseffektivt sätt av kvalificerade eller ackrediterade experter i enlighet med artikel 28, eller
- b) genomförs och övervakas av oberoende myndigheter enligt nationell lagstiftning.

Medlemsstaterna ska säkerställa att de företag som avses i första stycket genomför en första energikartläggning senast den ... [tre år efter det att detta direktiv träder i kraft] och att därpå följande energikartläggningar genomförs minst vart fjärde år. ***Om sådana företag redan genomför energikartläggningar i enlighet med första stycket ska de även fortsättningsvis göra detta minst vart fjärde år i enlighet med detta direktiv.***

De berörda företagen ska upprätta en konkret och genomförbar handlingsplan på grundval av ***rekommendationerna från dessa energikartläggningar. I handlingsplanen ska åtgärder fastställas för att genomföra varje rekommendation från kartläggningen där detta är tekniskt eller ekonomiskt genomförbart. Handlingsplanen ska lämnas in till företagets ledning.***

Medlemsstaterna ska säkerställa att ***handlingsplanerna och rekommendationernas genomförandegrad*** offentliggörs i företagets årsredovisning, ***och att de görs tillgängliga för allmänheten i överensstämmelse med unionsrätten och nationell rätt om skydd av företags- och affärshemligheter och konfidentialitet.***

3. ***Om, under ett visst år, ett företag som avses i punkt 1 har en årlig energianvändning som överstiger 85 TJ och ett företag som avses i punkt 2 har en årlig energianvändning som överstiger 10 TJ ska medlemsstaterna säkerställa att denna information görs tillgänglig för de nationella myndigheter som ansvarar för genomförandet av denna artikel. För det ändamålet får medlemsstaterna främja användningen av en ny eller befintlig plattform för att underlätta insamlingen av de nödvändiga uppgifterna på nationell nivå.***

4. **Medlemsstaterna kan uppmuntra de företag som avses i punkterna 1 och 2 att tillhandahålla information i sin årsredovisning om sin årliga energianvändning i kWh, sin årliga vattenanvändning i kubikmeter och en jämförelse med de föregående årens energi- och vattenanvändning.**

5. Medlemsstaterna ska främja alla slutkunders tillgång till högkvalitativa och kostnadseffektiva energikartläggningar, som

- a) utförs på ett oberoende sätt av kvalificerade eller ackrediterade experter i enlighet med kvalificeringskriterier, eller
- b) genomförs och övervakas av oberoende myndigheter enligt nationell lagstiftning.

De energikartläggningar som avses i första stycket får göras av interna experter eller energikartläggningmän, under förutsättning att den berörda medlemsstaten har infört ett system för kvalitetssäkring som i lämpliga fall kan inbegripa ett årligt slumpmässigt urval av minst en statistiskt signifikant procentandel av samtliga energikartläggningar som sådana interna experter eller energikartläggningmän utför.

I syfte att säkerställa en hög kvalitet på energikartläggningarna och energiledningssystemen ska medlemsstaterna fastställa transparenta och icke-diskriminerande minimikriterier för energikartläggningar i enlighet med bilaga VI **och med beaktande av relevanta europeiska eller internationella standarder**. Medlemsstaterna ska **utse en behörig myndighet eller ett behörigt organ för att säkerställa att tidsplanerna för genomförandet av energikartläggningar enligt punkt 2 i denna artikel efterlevs och att minimikriterierna i bilaga VI tillämpas på korrekt sätt.**

Energikartläggningar ska inte innehålla klausuler som förhindrar att kartläggningsresultat överförs till en kvalificerad eller ackrediterad leverantör av energitjänster, förutsatt att kunden inte motsätter sig detta.

6. Medlemsstaterna ska utarbeta program *i syfte att uppmuntra och ge tekniskt stöd till* små och medelstora företag som inte omfattas av punkterna 1 eller 2 att låta genomföra energikartläggningar och att därefter genomföra rekommendationerna från dessa kartläggningar.

Medlemsstaterna får, på grundval av transparenta och icke-diskriminerande kriterier och utan att det påverkar tillämpningen av unionsrätten på området statligt stöd, inrätta ***mekanismer, såsom energikartläggningscentrum för små och medelstora företag och mikroföretag, förutsatt att dessa inte konkurrerar med privata kartläggningsmän, i syfte att tillhandahålla energikartläggningar. De får också tillhandahålla andra*** stödprogram för små och medelstora företag, även när dessa har ingått frivilliga avtal, för att täcka kostnaderna för energikartläggningar och för genomförandet av ytterst kostnadseffektiva rekommendationer från energikartläggningarna, förutsatt att de föreslagna åtgärderna genomförs.

7. ***Medlemsstaterna ska säkerställa att de program som avses i punkt 6 omfattar stöd till små och medelstora företag när det gäller att kvantifiera de många fördelarna med energieffektivitetsåtgärder inom företagets verksamhet, utveckla färdplaner för energieffektivitet och utveckla nätverk för energieffektivitet för små och medelstora företag, med hjälp av oberoende experter.***

Medlemsstaterna ska uppmärksamma små och medelstora företag, bland annat genom deras respektive branschorganisationer, på konkreta exempel på hur energiledningssystem skulle kunna underlätta för deras företag. Kommissionen ska hjälpa medlemsstaterna genom att stödja utbyte av bästa praxis inom detta område.

8. Medlemsstaterna ska utarbeta program som uppmuntrar företag som inte är små och medelstora företag och som inte omfattas av punkterna 1 och 2 att låta genomföra energikartläggningar och att därefter genomföra rekommendationerna från dessa kartläggningar.

9. Energikartläggningar ska anses efterleva i punkt 2 om de
- a) utförs på ett oberoende sätt, på grundval av minimikriterierna i bilaga VI,
 - b) genomförs i enlighet med frivilliga avtal mellan intresseorganisationer och ett organ som utsetts och övervakas av den berörda medlemsstaten, eller av andra organ till vilka de behöriga myndigheterna har delegerat ansvaret i fråga eller av kommissionen.

Tillträde för marknadsaktörer som erbjuder energitjänster ska baseras på transparenta och icke-diskriminerande kriterier.

10. Företag som genomför ett avtal om energiprestanda ska undantas från kraven i punkterna 1 och 2 *i denna artikel* förutsatt att avtalet om energiprestanda **omfattar de nödvändiga elementen i energiledningssystemet och att avtalet** uppfyller kraven i bilaga XV.
11. Företag som tillämpar ett miljöledningssystem och som certifierats av ett oberoende organ i enlighet med tillämpliga europeiska eller *internationella* standarder ska undantas från kraven i punkterna 1 och 2 *i denna artikel* , förutsatt att det berörda miljöledningssystemet inbegriper en energikartläggning på grundval av minimikriterier som anges i bilaga VI.
12. Energikartläggningar får vara fristående eller utgöra en del av en bredare miljörevision. Medlemsstaterna får kräva att det i energikartläggningen ska ingå en bedömning av den tekniska och ekonomiska genomförbarheten när det gäller anslutning till ett befintligt eller planerat nät för fjärrvärme eller fjärrkyla.

Utan att det påverkar unionsrätten på området statligt stöd får medlemsstaterna genomföra incitaments- och stödprogram för genomförande av rekommendationer från energikartläggningar och liknande åtgärder.

Artikel 12

Datacenter

1. ***Senast den 15 maj 2024 och därefter årligen ska medlemsstaterna kräva att ägare och operatörer av datacenter på deras territorium med ett installerat it-effektbehov på minst 500 kW gör den information som anges i bilaga VII allmänt tillgänglig, med undantag för information som omfattas av unionsrätt och nationell rätt som skyddar handels- och affärshemligheter och konfidentialitet.***

2. *Punkt 1 ska inte tillämpas på datacenter som används för, eller som tillhandahåller sina tjänster uteslutande i det slutliga syftet försvar och civilskydd.*
3. *Kommissionen ska upprätta en europeisk databas över datacenter som innehåller information som de informationsskyldiga datacentren lämnat i enlighet med punkt 1. Den europeiska databasen ska vara tillgänglig för allmänheten på aggregerad nivå.*
4. *Medlemsstaterna ska uppmuntra ägare och operatörer av datacenter på sitt territorium med ett installerat it-effektbehov på minst 1 MW att beakta bästa praxis enligt den senaste versionen av den europeiska uppförandekoden för energieffektivitet i datacenter.*
5. *Kommissionen ska senast den 15 maj 2025 bedöma de tillgängliga uppgifter om energieffektiviteten i datacenter som lämnas in till den i enlighet med punkterna 1 och 3 och lämna en rapport till Europaparlamentet och rådet, vid behov åtföljd av lagförslag om ytterligare åtgärder för att förbättra energieffektiviteten, bland annat fastställande av minimistandarder för prestanda och en bedömning av om det är genomförbart att ställa om datacenter till nettonollutsläpp, i nära samråd med berörda parter. Sådana förslag får innehålla en tidsram för när befintliga datacenter ska bli skyldiga att uppfylla minimiprestanda.*

Artikel 13

Mätning för naturgas

1. Medlemsstaterna ska, så långt det är tekniskt möjligt, ekonomiskt rimligt och står i proportion till möjliga energibesparingar, säkerställa att slutförbrukare av naturgas till ett konkurrenskraftigt pris tillhandahålls individuella mätare som korrekt visar slutförbrukarens faktiska energianvändning och ger information om faktisk användningstid.

En sådan individuell mätare till konkurrenskraftigt pris ska alltid tillhandahållas när

- a) en befintlig mätare byts ut, förutsatt att detta är tekniskt möjligt och kostnadseffektivt i förhållande till den beräknade sparpotentialen på lång sikt,
- b) när en ny inkoppling görs i en ny byggnad eller större renoveringar genomförs, i den mening som avses i direktiv 2010/31/EU.

2. När och i den utsträckning som medlemsstaterna inför smarta mätersystem och introducerar smarta mätare för naturgas i enlighet med direktiv 2009/73/EG

- a) ska de säkerställa att mätersystemen ger slutkunder information om den faktiska tidpunkten för användningen och att fullständig hänsyn tas till energieffektivitetsmålen och fördelarna för slutkunder när mätarnas minimifunktioner och marknadsaktörernas skyldigheter fastställs,
- b) ska de säkerställa att smarta mätare liksom dataöverföringen görs på ett säkert sätt och att slutkunders integritet respekteras, i överensstämmelse med unionens lagstiftning om uppgifts- och integritetsskydd,
- c) ska de kräva att kunder får lämplig rådgivning och information i samband med installationen av smarta mätare, särskilt om de smarta mätarnas fulla potential i fråga om mätaravläsning och övervakning av energianvändningen.

Artikel 14

Mätare för uppvärmning, kylning och varmvatten för hushållsbruk

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att slutkunder av fjärrvärme, fjärrkyla och varmvatten för hushållsbruk tillhandahålls mätare till ett konkurrenskraftigt pris som korrekt visar deras faktiska energianvändning.
2. När en byggnad försörjs med värme, kyla eller varmvatten för hushållsbruk från en central källa som försörjer flera byggnader, eller från ett system för fjärrvärme eller fjärrkyla, ska en mätare installeras vid värmeväxlaren eller leveranspunkten.

Artikel 15

Individuell mätning och kostnadsfördelning för värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk

1. I flerbostadshus och byggnader med flera användningsområden som har en central källa för värme eller kyla, eller som försörjs från system för fjärrvärme eller fjärrkyla, ska individuella mätare installeras för att mäta användningen av värme, kyla eller varmvatten för hushållsbruk i varje enhet i byggnaden, där det är tekniskt genomförbart och kostnadseffektivt i den meningen att det står i proportion till möjliga energibesparingar.

När användning av individuella mätare inte är tekniskt genomförbart eller när det inte är kostnadseffektivt för att mäta värmeanvändning i varje enhet i byggnaden ska individuella värmekostnadsfördelare användas för att mäta energianvändningen i varje radiator, om inte medlemsstaten i fråga visar att det inte skulle vara kostnadseffektivt att installera sådana värmekostnadsfördelare. I dessa fall får alternativa kostnadseffektiva metoder för mätning av värmeanvändningen övervägas. De generella kriterierna, metoderna och förfarandena för att fastställa avsaknad av teknisk genomförbarhet och kostnadseffektivitet ska tydligt anges och offentliggöras av varje medlemsstat.

2. I nya flerbostadshus och i bostadsdelarna av nya byggnader med flera användningsområden, som har en central värmekälla för varmvatten för hushållsbruk eller försörjs från fjärrvärmesystem, ska, trots vad som sägs i punkt 1 första stycket, individuella mätare installeras för varmvatten för hushållsbruk.
3. För flerbostadshus eller byggnader med flera användningsområden som försörjs med fjärrvärme eller fjärrkyla, eller där gemensamma värme- eller kylsystem för sådana hus dominerar, ska medlemsstaterna säkerställa att det finns transparenta, allmänt tillgängliga nationella regler för fördelningen av kostnaden för användning av värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk i sådana byggnader, för att säkerställa öppenhet och insyn samt korrekt redovisning av individuell användning. Sådana regler ska, där det är lämpligt, inkludera riktlinjer för fördelningen av kostnaden för energianvändningen för följande:

- a) Varmvatten för hushållsbruk.
- b) Värme som utstrålas från byggnadsinstallationen och för uppvärmning av gemensamma ytor, i fall då trappuppgångar och korridorer är utrustade med radiatorer.
- c) Uppvärmning eller kylning av lägenheter.

Artikel 16

Krav på fjärravläsning

1. Mätare och värmekostnadsfördelare i enlighet med artiklarna 14 och 15 som nyinstallerats ska utgöras av fjärravläsbara anordningar. Villkoren för teknisk genomförbarhet och kostnadseffektivitet i artikel 15.1 ska gälla.
2. Mätare och värmekostnadsfördelare som inte är fjärravläsbara men som redan installerats ska göras fjärravläsbara eller ersättas med fjärravläsbara anordningar senast den 1 januari 2027, om inte medlemsstaten i fråga visar att detta inte är kostnadseffektivt.

Artikel 17

Faktureringsinformation för naturgas

1. När slutkunder inte har sådana smarta naturgasmätare som avses i direktiv 2009/73/EG ska medlemsstaterna säkerställa tillförlitlig, korrekt faktureringsinformation för naturgas grundad på faktisk användning, i enlighet med bilaga VIII punkt 1.1 i de fall där det är tekniskt möjligt och ekonomiskt försvarbart.

Denna skyldighet kan fullgöras med hjälp av ett system med regelbunden självavläsning där slutkunderna meddelar energileverantören avläsningar från sin mätare. Faktureringen ska inte baseras på uppskattad användning eller en schablonavgift, annat än när slutkunden inte har uppgett någon mätaravläsning för ett visst faktureringsintervall.

2. Mätare som installerats i enlighet med direktiv 2009/73/EG ska möjliggöra tillhandahållande av korrekt faktureringsinformation grundad på faktisk användning. Medlemsstaterna ska säkerställa att slutkunder har möjlighet att lätt få tillgång till kompletterande information om sin historiska användning så att de kan göra detaljerade självkontroller.

Kompletterande information om historisk användning ska innefatta följande:

- a) Samlade uppgifter avseende en period som minst omfattar de senaste tre åren eller den period som föregick leveranskontraktets löptid, om denna är kortare.

- b) Detaljerade uppgifter om tidpunkt för användningen per dag, vecka, månad och år. De uppgifter som avses i andra stycket led a ska motsvara de intervaller för vilka frekvent faktureringsinformation har framställts.

De uppgifter som avses i andra stycket led b ska göras tillgängliga för slutkunden via internet eller mätarens gränssnitt för en period som minst omfattar de 24 föregående månaderna eller den period som föregick leveranskontraktets löptid, om denna är kortare.

3. Oberoende av om smarta mätare installerats

- a) ska medlemsstaterna kräva att information om slutkundens energifaktura och historiska användning, i den utsträckning sådan information finns tillgänglig, på slutkundens begäran görs tillgänglig för en av denne utsedd leverantör av energitjänster,
- b) ska medlemsstaterna se till att slutkunden kan välja elektronisk faktureringsinformation och e-faktura och att de på begäran får en klar och tydlig förklaring på hur fakturan har upprättats, särskilt om fakturorna inte är grundade på faktisk användning,
- c) ska medlemsstaterna se till att lämplig information görs tillgänglig med fakturan som ger slutkunder en heltäckande redovisning av de aktuella energikostnaderna, i enlighet med bilaga VIII,
- d) får medlemsstaterna föreskriva att informationen i dessa fakturor, på slutanvändarens begäran, inte ska anses utgöra en betalningsbegäran; i sådana fall ska medlemsstaterna se till att leverantörer av energikällor erbjuder flexibla förfaranden för faktiska betalningar,

- e) ska medlemsstaterna kräva att användare på begäran snabbt och på ett lättbegripligt sätt ges information som gör att avtal kan jämföras på likvärdig grund.

Artikel 18

Fakturerings- och användningsinformation för värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk

1. Om mätare eller värmekostnadsfördelare finns installerade ska medlemsstaterna säkerställa att fakturerings- och användningsinformation är tillförlitlig, korrekt och baserad på faktisk användning eller avläsningar av värmekostnadsfördelare, i enlighet med bilaga IX, punkterna 1 och 2, för alla slutanvändare.

Denna skyldighet får, utom i fallet med individuell mätning av användning som baseras på värmekostnadsfördelare enligt artikel 15, om en medlemsstat föreskriver det, fullgöras med hjälp av ett system med regelbunden självavläsning av slutkunden eller slutanvändaren genom vilket de meddelar avläsningar från sin mätare. Fakturering ska grundas på uppskattad användning eller en schablonavgift enbart där slutkunden eller slutanvändaren inte har uppgett någon mätaravläsning för ett visst faktureringsintervall.

2. Medlemsstaterna ska
 - a) kräva att, om information om slutanvändares energifakturor och historiska användning eller avläsningar av värmekostnadsfördelare är tillgängliga, denna information på begäran av slutanvändaren görs tillgänglig för en av slutanvändaren utsedd leverantör av energitjänster,
 - b) säkerställa att slutkunder kan välja elektronisk faktureringsinformation och e-faktura,
 - c) säkerställa att tydlig och begriplig information tillhandahålls tillsammans med fakturan för alla slutanvändare i enlighet med bilaga IX punkt 3,
 - d) främja it-säkerhet och säkerställa integritet och dataskydd för slutanvändare i enlighet med tillämplig unionsrätt.

Medlemsstaterna får föreskriva att tillhandahållande av faktureringsinformation, på slutkundens begäran, inte får anses utgöra en betalningsbegäran. I sådana fall ska medlemsstaterna säkerställa att flexibla arrangemang för den faktiska betalningen erbjuds,

3. Medlemsstaterna ska besluta vem som ska vara ansvarig för att tillhandahålla den information som avses i punkterna 1 och 2 till de slutanvändare som inte har ett direkt eller individuellt avtal med en energileverantör.

Artikel 19

Kostnad för tillgång till mätar- och faktureringsinformation för naturgas

Medlemsstaterna ska säkerställa att slutkunder får alla sina fakturor och sin faktureringsinformation om energianvändning utan kostnad och att slutkunder utan kostnad och på lämpligt sätt har tillgång till uppgifter om sin användning.

Artikel 20

Kostnad för tillgång till mättnings-, fakturerings- och användningsinformation för värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att slutanvändare får alla sina fakturor och sin faktureringsinformation om energianvändning utan kostnad och att slutanvändare utan kostnad och på lämpligt sätt kan få tillgång till uppgifter om sin användning.
2. Trots vad som sägs i punkt 1 i den här artikeln ska fördelningen av kostnader för faktureringsinformation om den individuella användningen av värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk i flerbostadshus och byggnader med flera användningsområden enligt artikel 15 göras utan vinstsyfte. Kostnader som härrör från överlåtandet av den uppgiften till en tredje part, till exempel en tjänsteleverantör eller den lokala energileverantören, inklusive mätning, fördelning och redovisning avseende faktisk individuell användning i sådana byggnader, får överföras till slutanvändarna, om dessa kostnader är rimliga.

3. I syfte att säkerställa rimliga kostnader för tjänster för individuell mätning enligt punkt 2 får medlemsstaterna stimulera konkurrensen inom den tjänstesektorn genom att vidta lämpliga åtgärder, till exempel att rekommendera eller på annat sätt främja användningen av upphandling eller användning av driftskompatibla anordningar och system som underlättar byte av tjänsteleverantör.

KAPITEL IV

KONSUMENTUPPLYSNING OCH ANVÄNDARMAKT

Artikel 21

Grundläggande avtalsenliga rättigheter avseende värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk

1. Om inte annat följer av unionsreglerna om konsumentskydd, särskilt Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU⁴³ och rådets direktiv 93/13/EEG⁴⁴, ska medlemsstaterna säkerställa att slutkunder och, när det uttryckligen anges, slutanvändare har de rättigheter som föreskrivs i punkterna 2–9 i denna artikel.
2. Slutkunder ska ha rätt till ett avtal med sin leverantör, som anger följande:
 - a) Leverantörens namn, adress *och kontaktuppgifter*.
 - b) De tjänster som tillhandahålls och kvaliteten på de tjänster som *ingår*.
 - c) De typer av underhållstjänster *som ingår i avtalet utan tilläggsavgifter*.
 - d) På vilket sätt aktuell information om tillämpliga tariffer, avgifter för underhållstjänster och kombinerade varor eller tjänster kan erhållas.

⁴³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG (EUT L 304, 22.11.2011, s. 64).

⁴⁴ Rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäligen villkor i konsumentavtal (EGT L 95, 21.4.1993, s. 29).

- e) Avtalets löptid och villkoren för förlängning eller uppsägning av avtalet och tjänsterna, inklusive varor eller tjänster som kombineras med dessa tjänster, och om avtalet kan sägas upp avgiftsfritt.
- f) De villkor för ersättning och återbetalning som tillämpas om den avtalade kvaliteten på tjänster inte uppnås, inbegripet felaktig eller försenad fakturering.
- g) Hur det tvistlösningsförfarande utanför domstol som avses i artikel 22 inleds.
- h) Information om konsumentens rättigheter, inbegripet information om behandlingen av klagomål och all den information som avses i denna punkt, som ska vara tydligt angiven på fakturan eller på företagets webbplats **och inbegripa kontaktuppgifter eller en länk till webbplatsen för den gemensamma kontaktpunkt som avses i artikel 22.3 e.**
- i) **Kontaktuppgifter som gör det möjligt för kunden att identifiera den relevanta gemensamma kontaktpunkt som avses i artikel 22.3 a.**

Leverantörernas villkor ska vara skäliga och ska tillhandahållas slutkunder i förväg. Den information som avses i denna punkt ska ges innan avtalet ingås eller bekräftas. Om avtal ingås genom mellanhänder ska denna information också ges innan avtalet ingås.

Slutkunder och slutanvändare ska ges en sammanfattning av de viktigaste avtalsvillkoren, **inbegripet priser och tariffer**, på ett begripligt sätt och uttryckt på ett kortfattat och enkelt språk.

Slutkunder ska på ett transparent sätt ges en kopia av avtalet och tydlig information om tillämpliga priser, tariffer och standardvillkor för tillgång till och utnyttjande av tjänster avseende värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk.

Medlemsstaterna ska besluta vem som ska vara ansvarig för att på begäran, på lämpligt sätt och utan kostnad ge den information som avses i denna punkt till de slutanvändare som inte har något direkt eller individuellt avtal med en leverantör.

3. Slutkunder ska i god tid underrättas om varje avsikt att ändra avtalsvillkoren. Leverantörer ska på ett transparent och begripligt sätt underrätta sina slutkunder direkt om varje ändring av leveranspriserna och om skälen och villkoren för detta och ändringens omfattning, vid

en lämplig tidpunkt som infaller senast två veckor eller, när det gäller hushållskunder, en månad innan ändringen träder i kraft. **Slutkunder ska utan dröjsmål informera slutanvändare om de nya villkoren.**

4. Leverantörer ska erbjuda slutkunder ett brett val av betalningssätt. Dessa betalningssätt får inte medföra oskäligen diskriminering mellan kunder. Alla skillnader i avgifter som kan hänföras till betalningssätt eller system för förskottsbetalning ska vara objektiva, icke-diskriminerande och proportionella och får inte överstiga betalningsmottagarens direkta kostnader för användningen av ett visst betalningssätt eller system för förskottsbetalning, i enlighet med artikel 62 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366⁴⁵.
5. Enligt punkt 4 ska hushållskunder som har tillgång till system för förskottsbetalning inte missgynnas på grund av dessa system.
6. Slutkunder och, **i tillämpliga fall**, slutanvändare **ska erbjudas** skäliga och transparenta allmänna villkor, som ska tillhandahållas på ett klart och otvetydigt språk och inte får omfatta hinder för kundernas utövande av sina rättigheter som inte följer direkt av avtalet, såsom alltför omfattande avtalshandlingar. Slut användare ska på begäran få tillgång till dessa allmänna villkor. Slutkunder och slutanvändare ska skyddas mot oskäligen eller vilseledande försäljningsmetoder. Slutkunder med funktionsnedsättning ska förses med all relevant information om sina avtal med leverantören i tillgängliga format.
7. Slutkunder och slutanvändare ska ha rätt till en god standard både i fråga om tillhandahållandet av tjänster och hanteringen av klagomål från leverantörernas sida. Leverantörer ska hantera klagomål på ett enkelt, rättvist och snabbt sätt.

⁴⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG (EUT L 337, 23.12.2015, s. 35).

8. *Behöriga myndigheter ska säkerställa att de konsumentskyddande åtgärder som fastställs i detta direktiv tillämpas. De behöriga myndigheterna ska agera oberoende av eventuella marknadsintressen.*
9. *Vid planerad bortkoppling ska de berörda slutkunderna få lämplig information om alternativa åtgärder i tillräckligt god tid i förväg och senast en månad före den planerade bortkopplingen, och utan extra kostnad.*

Artikel 22

Information och medvetandehöjande

1. Medlemsstaterna ska, *i tillämpliga fall i samarbete med regionala och lokala myndigheter*, säkerställa att informationen om tillgängliga energieffektivitetsåtgärder, enskilda åtgärder och finansiella och rättsliga ramar är transparent, *åtkomlig* och ges allmän spridning till alla berörda marknadsaktörer, såsom slutkunder, slutanvändare, konsumentorganisationer, företrädare för det civila samhället, gemenskaper för förnybar energi, medborgarenergigemenskaper, lokala och regionala myndigheter, energiorgan, tillhandahållare av socialtjänster, byggföretag, arkitekter, ingenjörer, miljörevisorer, energikartläggningsmän och installatörer av byggnadselement enligt definitionen i artikel 2.9 i direktiv 2010/31/EU.
2. Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att främja och möjliggöra att slutkunder och slutanvändare använder energi på ett effektivt sätt. Dessa åtgärder ska ingå i en nationell strategi såsom de integrerade nationella energi- och klimatplaner som föreskrivs i förordning (EU) 2018/1999, eller den långsiktiga renoveringsstrategi som fastställs i artikel 2a i direktiv 2010/31/EU.

Med avseende på tillämpningen av denna artikel ska dessa åtgärder omfatta en rad instrument och politiska åtgärder för att främja ett förändrat beteende, såsom

- a) skatteincitament,
- b) tillgång till finansiering, kuponger, bidrag eller subventioner,

- c) *offentligt stödda energianvändningsbedömningar och riktade rådgivningstjänster och stödåtgärder för hushållskunder, särskilt personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder,*
- d) *riktade rådgivningstjänster för små och medelstora företag och mikroföretag,*
- e) informationsspridning i tillgänglig form till personer med funktionsnedsättning,
- f) projektmodeller,
- g) aktiviteter på arbetsplatsen,
- h) utbildningsverksamhet,
- i) digitala verktyg,
- j) *strategier för engagemang.*

3. Med avseende på tillämpningen av denna artikel ska ■ de åtgärder som avses i artikel 2 innefatta *upprättande av stödjande ramar för* sådana marknadsaktörer som de som avses i punkt 1, *särskilt för följande:*

- a) Inrättande av gemensamma kontaktpunkter eller liknande mekanismer för tillhandahållande av teknisk, administrativ och finansiell rådgivning om energieffektivitet, *t.ex. energikontroller för hushåll*, energirenovering av byggnader, *information om byte av gamla och ineffektiva värmesystem mot moderna och mer effektiva anordningar* och användning av förnybar energi *och energilagring* för byggnader, till slutkunder och slutanvändare, särskilt hushåll och mindre icke-hushållskunder, *inbegripet små och medelstora företag och mikroföretag.*
- b) *Samarbete med privata aktörer som tillhandahåller tjänster såsom energikartläggningar och energianvändningsbedömningar, finansieringslösningar och genomförande av energirenoveringar.*
- c) Kommunikation om *kostnadseffektiva förändringar i fråga om energianvändning som är lätta att genomföra.*

- d) Spridning av information om energieffektivitetsåtgärder och finansieringsinstrument.
- e) Tillhandahållande av gemensamma kontaktpunkter där slutkunder och slutanvändare kan få tillgång till all nödvändig information om sina rättigheter, tillämplig rätt och tillgängliga mekanismer för tvistlösning i händelse av en tvist. Dessa gemensamma kontaktpunkter kan ingå i allmänna konsumentupplysningsställen.

4. Vid tillämpning av denna artikel ska medlemsstaterna i samarbete med behöriga myndigheter och, när så är lämpligt, privata intressenter inrätta särskilda gemensamma kontaktpunkter eller liknande mekanismer för tillhandahållande av teknisk, administrativ och finansiell rådgivning för energieffektivitet. Dessa inrättningar ska

- a) ge rådgivning med effektiv information om tekniska och finansiella möjligheter och lösningar för hushåll, små och medelstora företag, mikroföretag och offentliga organ,**
- b) ge heltäckande stöd till alla hushåll, med särskild inriktning på hushåll som påverkas av energifattigdom och de byggnader som har sämst energiprestanda, samt till ackrediterade företag och installatörer som tillhandahåller eftermonteringstjänster, anpassade till olika typer av bostäder och geografiska områden, och ge stöd som omfattar de olika etapperna i eftermonteringsprojektet, även för att underlätta genomförandet av en minimistandard för energiprestanda, om en sådan standards fastställs i en unionsrättsakt,**
- c) ge råd om beteenden avseende energianvändning.**

5. De särskilda gemensamma kontaktpunkter som avses i punkt 4 ska, när så är lämpligt,

- a) tillhandahålla information om kvalificerade yrkespersoner inom energieffektivitet,**
- b) samla in aggregerade typuppgifter från energieffektivitetsprojekt, utbyta erfarenheter och göra dem tillgängliga för allmänheten;**
- c) sammanlänka potentiella projekt med marknadsaktörer, särskilt småskaliga, lokala projekt.**

Vid tillämpningen av första stycket b ska kommissionen bistå medlemsstaterna i syfte att underlätta utbyte av, och stärka det gränsöverskridande samarbetet avseende, bästa praxis.

6. De gemensamma kontaktpunkter som avses i punkt 5 ska erbjuda särskilda tjänster för personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder och personer i låginkomsthushåll.

Kommissionen ska ge medlemsstaterna riktlinjer för att utveckla dessa gemensamma kontaktpunkter i syfte att skapa ett harmoniserat tillvägagångssätt i hela unionen.

Riktlinjerna ska uppmuntra samarbete mellan offentliga organ, energiorgan och lokalt ledda initiativ.

7. Medlemsstaterna ska skapa lämpliga förutsättningar för marknadsaktörer att tillhandahålla adekvat och riktad information samt rådgivning ***om*** energieffektivitet till slutanvändare, inbegripet personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder, ***små och medelstora företag och mikroföretag.***
8. Medlemsstaterna ska säkerställa att slutkunder, slutanvändare, personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder, har tillgång till enkla, rättvisa, transparenta, oberoende, ändamålsenliga och effektiva mekanismer för tvistlösning utanför domstol för att lösa tvister som rör rättigheter och skyldigheter som föreskrivs i detta direktiv, genom en oberoende mekanism, såsom en energiombudsman eller ett konsumentorgan, eller genom en tillsynsmyndighet. Om slutkunden är en konsument enligt definitionen i artikel 4.1 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU⁴⁶ ska dessa mekanismer för tvistlösning utanför domstol uppfylla de krav som anges där. ***Mekanismer för tvistlösning utanför domstol som redan finns i medlemsstaterna får användas för detta ändamål, förutsatt att de är lika effektiva.*** Vid behov ska medlemsstaterna säkerställa att alternativa tvistlösningsorgan samarbetar för att tillhandahålla enkla, rättvisa, transparenta, oberoende, ändamålsenliga och effektiva mekanismer för tvistlösning utanför domstol vid tvister som uppstår rörande produkter eller tjänster som är kopplade till, eller kombinerade med, en produkt eller tjänst som omfattas av detta direktiv.
- Det ska vara obligatoriskt för företag att delta i mekanismer för tvistlösning utanför domstol för hushållskunder, om inte medlemsstaten kan visa kommissionen att andra mekanismer är lika ändamålsenliga.
9. Utan att det påverkar de grundläggande principerna om medlemsstaternas förmögenhetsrätt och hyreslagstiftning ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att undanröja regleringsmässiga och icke-regleringsmässiga hinder för energieffektivisering när det gäller delade incitament mellan ägarna och hyresgästerna eller mellan ägare till en byggnad

⁴⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU av den 21 maj 2013 om alternativ tvistlösning vid konsumenttvister och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och direktiv 2009/22/EG (direktivet om alternativ tvistlösning) (EUT L 165, 18.6.2013, s. 63).

eller byggnadsenhet, i syfte att säkerställa att dessa parter inte avskräcks från att göra effektivitetshöjande investeringar som de annars skulle ha gjort på grund av att de inte individuellt kommer att erhålla de fullständiga fördelarna, eller på grund av att det saknas regler för uppdelning av kostnader och fördelar mellan dem.

Åtgärder för att avlägsna sådana hinder kan innefatta tillhandahållande av incitament, upphävande eller ändring av tillämpliga föreskrifter i lagar och andra författningar, antagande av riktlinjer och tolkningsmeddelanden eller förenkling av administrativa förfaranden, inbegripet nationella regler och åtgärder som reglerar beslutsprocesserna i andelsägda egendomar, **samt möjligheten att använda externa finansieringslösningar**. Åtgärderna kan kombineras med tillhandahållande av utbildning samt specifik information om och tekniskt stöd för energieffektivitet till sådana marknadsaktörer som de som avses i punkt 1.

Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att stödja en flerpartsdialog med **relevanta parter, t.ex. lokala och regionala myndigheter, arbetsmarknadens parter**, fastighetsägar- och hyresgästföreningar, konsumentorganisationer, **energidistributörer eller företag som säljer energi i detaljistledet, energitjänsteföretag**, gemenskaper **för förnybar energi, medborgarenergigemenskaper**, ■ offentliga myndigheter och organ, **med** syfte att lägga fram förslag om gemensamt godtagna åtgärder, incitament och riktlinjer som rör delade incitament mellan ägare och hyresgäster eller mellan ägare till en byggnad eller byggnadsenhet.

Varje medlemsstat ska rapportera sådana hinder och åtgärder som vidtagits i dess långsiktiga renoveringsstrategi, som fastställts enligt artikel 2a i direktiv 2010/31/EU och förordning (EU) 2018/1999.

10. Kommissionen ska främja utbyte och allmän spridning av information om bra energisparmetoder och metoder **samt tillhandahålla tekniskt stöd** för att minska delningen av incitament i medlemsstaterna.

Artikel 23

Partnerskap för energieffektivitet

1. **Senast den ... [12 månader efter dagen för detta direktivs ikraftträdande] ska kommissionen bedöma huruvida energieffektivitet omfattas av befintliga partnerskap. Om bedömningen visar att energieffektivitet inte i tillräcklig utsträckning omfattas av befintliga partnerskap ska kommissionen inrätta sektorsspecifika partnerskap för**

energieffektivitet på unionsnivå, med delpartnerskap per sektor som saknas, genom att på ett inkluderande och representativt sätt sammanföra viktiga intressenter, inbegripet arbetsmarknadens parter, inom t.ex. IKT-, transport-, finans- och byggsektorn.

Om ett partnerskap inrättas ska kommissionen, i lämpliga fall, utse en ordförande för varje sektorsspecifikt partnerskap för energieffektivitet på unionsnivå.

- 2. De partnerskap som avses i punkt 1 ska sträva efter att underlätta klimat- och energiomställningsdialoger mellan de relevanta aktörerna och uppmuntra sektorer att utarbeta färdplaner för energieffektivitet i syfte att kartlägga tillgängliga åtgärder och tekniska alternativ för att uppnå energibesparingar, förbereda för förnybar energi och minska koldioxidutsläppen inom sektorerna.*

Sådana färdplaner skulle utgöra ett värdefullt bidrag när det gäller att hjälpa sektorer att planera de nödvändiga investeringar som krävs för att uppnå målen i detta direktiv och förordning (EU) 2021/1119 samt underlätta gränsöverskridande samarbete mellan aktörer för att stärka den inre marknaden.

Artikel 24

Stärkande och skydd av utsatta kunder och minskande av energifattigdomen

1. **Utan att det påverkar deras nationella ekonomiska och sociala politik och deras skyldigheter enligt unionsrätten** ska medlemsstaterna vidta ändamålsenliga åtgärder för att stärka och skydda personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, **personer i låginkomsthushåll** och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder.

När de definierar begreppet utsatta kunder enligt artikel 3.3 i direktiv 2009/73/EG och artikel 28.1 i direktiv (EU) 2019/944 ska medlemsstaterna beakta slutanvändarna.

2. **Utan att det påverkar deras nationella ekonomiska och sociala politik och deras skyldigheter enligt unionsrätten** ska medlemsstaterna vidta åtgärder för att öka energieffektiviteten samt relaterade konsumentskydds- eller informationsåtgärder, i synnerhet de som anges i artiklarna 8.3 och 22 i detta direktiv, på ett prioriterat sätt bland personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, **personer i låginkomsthushåll** och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder för att minska energifattigdomen. **Övervakning och rapportering av dessa åtgärder ska ske inom ramen för de befintliga rapporteringskrav som fastställs i artikel 24 i förordning (EU) 2018/1999.**

3. För att stödja personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, **personer i låginkomsthushåll** och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder, ska medlemsstaterna **i tillämpliga fall** göra följande:

- a) Vidta åtgärder för förbättrad energieffektivitet för att mildra fördelningseffekterna från andra policyer och åtgärder, såsom beskattningsåtgärder som genomförs i enlighet med artikel 10 i detta direktiv, eller tillämpningen av utsläppshandel i byggnads- och transportsektorn i enlighet med direktivet 2003/87/EG-

- b) På bästa möjliga sätt använda den offentliga finansiering som finns tillgänglig på unionsnivå och nationell nivå, även, i tillämpliga fall, det finansiella bidrag som medlemsstaterna får från den sociala klimatfonden i enlighet med artiklarna 9 och 14 i förordning (EU) 2023/955, samt intäkter från auktioner inom ramen för handel med utsläppsrätter enligt EU:s system för handel med utsläppsrätter i enlighet med direktiv 2003/87/EG , för investeringar i förbättrad energieffektivitet som prioriterade åtgärder.
 - c) ■ Göra framåtblickande investeringar i åtgärder för förbättrad energieffektivitet innan fördelningseffekterna av andra policyer och åtgärder får verkan.
 - d) Främja tekniskt bistånd och utrullning av möjliggörande finansiering och finansiering och finansieringsverktyg, såsom lån med fakturafinansiering, lokal förlustreserv, garantifonder, medel riktade till totalrenoveringar och renoveringar med minimienergivinster.
 - e) Främja tekniskt bistånd för sociala aktörer för att främja utsatta kunders aktiva deltagande på energimarknaden och positiva ändringar av deras energikonsumtionsmönster.
 - f) Säkerställa tillgång till finansiering, bidrag eller subventioner som är kopplade till minimienergivinster **och därigenom underlätta tillgång till överkomliga banklån eller särskilda krediter.**
4. Medlemsstaterna ska inrätta ett nätverk av experter från olika sektorer, såsom hälso- och sjukvårdssektorn, byggsektorn och den sociala sektorn, eller anlita ett befintligt nätverk, för att utveckla strategier som stöder lokala och nationella beslutsfattare i genomförandet av åtgärder för förbättrad energieffektivitet **och tekniskt bistånd och finansieringsverktyg som syftar till att minska** energifattigdom. Medlemsstaterna ska sträva efter att säkerställa att expertnätverket har en sammansättning som säkerställer en jämn könsfördelning och återspeglar **samtliga människors** perspektiv som finns.
- Medlemsstaterna får anförtro expertnätverket uppgiften **att tillhandahålla rådgivning om följande:**
- a) ■ Nationella definitioner, indikatorer och kriterier för energifattigdom, energifattiga personer och utsatta kunder, inbegripet slutanvändare.

- b) **Utveckling eller förbättring av** relevanta indikatorer och dataset av betydelse för frågan om energifattigdom, vilka ska användas och vara föremål för rapportering.
- c) ■ Metoder och åtgärder för att säkerställa **levnadskostnadernas** överkomlighet, främjande av neutralitet mellan boendekostnader eller sätt att säkerställa att offentliga medel som investeras i åtgärder för förbättrad energieffektivitet gagnar både ägare av och hyresgäster i byggnader och byggnadsenheter, i synnerhet när det gäller personer i låginkomsthushåll, utsatta kunder och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder.
- d) ■ Åtgärder för att förebygga eller åtgärda situationer där enskilda grupper löper större risk att påverkas av energifattigdom eller i högre grad drabbas av dess verkningar ■ , till exempel **på grundval av inkomst, kön, hälsotillstånd eller tillhörighet till en minoritetsgrupp, samt demografi.**

KAPITEL V

EFFEKTIV ENERGIFÖRSÖRJNING

Artikel 25

Bedömning och planering avseende värme och kyla

1. Som ett led i *sin* integrerade nationella energi- och klimatplan och uppdateringar av denna i enlighet med förordning (EU) 2018/1999 ska varje medlemsstat inkomma med en heltäckande bedömning avseende värme och kyla till kommissionen. Denna heltäckande bedömning ska innehålla den information som anges i bilaga X till detta direktiv och ska åtföljas av den bedömning som utförts i enlighet med artikel 15.7 i direktiv (EU) 2018/2001.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att *intressenter som berörs av den heltäckande bedömning som avses i punkt 1* ges möjlighet att delta i utarbetandet av värme- och kylplaner, den heltäckande bedömningen samt policyer och åtgärder, *samtidigt som man säkerställer att de behöriga myndigheterna inte avslöjar eller offentliggör företags- och affärshemligheter som har identifierats som sådana.*
3. Vid den heltäckande bedömning som avses i punkt 1 ska medlemsstaterna för det egna territoriet utföra en kostnads–nyttoanalys *på grundval av* klimatförhållanden, ekonomisk genomförbarhet och teknisk lämplighet. Kostnads–nyttoanalysen ska kunna underlätta kartläggningen och genomförandet av de mest resurs- och kostnadseffektiva lösningarna för att tillgodose behoven av värme och kyla, *med beaktande av principen om energieffektivitet först.* Kostnads–nyttoanalysen kan ingå i en miljöbedömning enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG⁴⁷.

⁴⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG av den 27 juni 2001 om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan (EGT L 197, 21.7.2001, s. 30).

Medlemsstaterna ska utse den behöriga myndighet som ska ansvara för att utföra dessa kostnads–nyttoanalyser, tillhandahålla de detaljerade metoderna och antagandena i enlighet med bilaga XI och fastställa och offentliggöra förfarandena för den ekonomiska analysen.

4. Om det av den heltäckande bedömning som avses i punkt 1 i den här artikeln och den analys som avses i punkt 3 i den här artikeln framgår att det finns potential för tillämpning av högeffektiv kraftvärme och/eller effektiv fjärrvärme och fjärrkyla *från spillvärme* där fördelarna är större än kostnaderna, ska medlemsstaterna vidta adekvata åtgärder för utveckling av en effektiv infrastruktur för fjärrvärme och fjärrkyla för att ***uppmuntra utvecklingen av anläggningar för utnyttjande av spillvärme, inbegripet i industrisektorn, och för att*** hantera utvecklingen av högeffektiv kraftvärme och användningen av värme och kyla från spillvärme och förnybara energikällor i enlighet med punkt 1 i denna artikel och med artikel 26.7 och 26.9.

Om det av den heltäckande bedömning som avses i punkt 1 i den här artikeln och den analys som avses i punkt 3 i den här artikeln inte framgår att det finns en potential vars fördelar är större än kostnaderna, inbegripet de administrativa kostnaderna för utförandet av den kostnads-nyttoanalys som avses i artikel 26.7, får den berörda medlemsstaten, ***i förekommande fall tillsammans med de lokala och regionala myndigheterna***, undanta anläggningar från kraven i punkterna 1 och 3 i den här artikeln.

5. Medlemsstaterna ska anta policyer och åtgärder som säkerställer att den potential som identifierats i de heltäckande bedömningar som gjorts enligt punkt 1 i den här artikeln förverkligas. Dessa policyer och åtgärder ska innefatta minst de aspekter som fastställs i bilaga X. Varje medlemsstat ska anmäla dessa policyer och åtgärder som ett led i uppdateringen av sina integrerade nationella energi- och klimatplaner, som ska överlämnas i enlighet med artikel 14.2 i förordning (EU) 2018/1999, sin efterföljande integrerade nationella energi- och klimatplan, som ska meddelas enligt artiklarna 3 och 7–12 i den förordningen, och respektive nationella energi- och klimatlägesrapporter som ska överlämnas i enlighet med den förordningen.
6. Medlemsstaterna ska ***säkerställa att*** regionala och lokala myndigheter **█** utarbetar lokala värme- och kylplaner åtminstone i kommuner med en totalbefolkning som överstiger ***45 000***. Dessa planer bör åtminstone

- a) vara baserade på den information och de data som tillhandahålls i de heltäckande bedömningar som görs i enlighet med punkt 1 och omfatta en uppskattning och kartläggning av potentialen för att öka energieffektiviteten, inbegripet medelst **beredskap för lågtemperaturfjärrvärme, högeffektiv kraftvärme**, återvinning av spillvärme, och förnybar energi inom värme och kyla inom det specifika området,
- b) **vara förenliga med principen om energieffektivitet först,**
- c) omfatta en strategi för utnyttjandet av den identifierade potentialen enligt led a,
- d) utarbetas med deltagande av alla berörda regionala eller lokala intressenter och säkerställa allmänhetens deltagande, **inbegripet systemansvariga för lokal energiinfrastruktur,**
- e) **beakta relevant befintlig energiinfrastruktur,**
- f) beakta de gemensamma behoven hos lokalsamhällen och en mångfald av lokala eller regionala administrativa enheter eller regioner,
- g) **bedöma rollen för energigemenskaper och andra konsumentledda initiativ som aktivt kan bidra till genomförandet av lokala värme- och kylprojekt,**
- h) **inkludera en analys av värme- och kylanordningar i lokala byggnadsbestånd, med beaktande av den områdesspecifika potentialen för energieffektivitetsåtgärder och genom att ta itu med de byggnader som har sämst prestanda och behoven hos utsatta hushåll,**
- i) **bedöma hur genomförandet av policyer och åtgärder ska finansieras och identifiera finansiella mekanismer som gör det möjligt för konsumenterna att övergå till förnybar värme och kyla,**
- j) innefatta **en utvecklingsbana för att uppnå planernas mål om klimatneutralitet och en övervakning av utvecklingen i fråga om genomförandet av identifierade policyer och åtgärder,**

- k) syfta till att ersätta gamla och ineffektiva värme- och kylapparater hos offentliga organ med högeffektiva alternativ, i syfte att fasa ut fossila bränslen,*
- l) bedöma potentiella synergier med de angränsande regionala eller lokala myndigheternas planer för att uppmuntra gemensamma investeringar och kostnadseffektivitet.*

Medlemsstaterna ska säkerställa **att alla berörda parter, inbegripet offentliga och berörda privata intressenter**, ges möjlighet att delta i utarbetandet av värme- och kylplaner, den heltäckande bedömning som avses i punkt 1 samt policyer och åtgärder som avses i punkt 5.

I detta syfte ska medlemsstaterna utarbeta rekommendationer som stöder de regionala och lokala myndigheternas genomförande av policyer och åtgärder avseende energieffektiv värme och kyla baserad på förnybar energi på regional och lokal nivå med utnyttjande av den identifierade potentialen. Medlemsstaterna ska stödja regionala och lokala myndigheter i största möjliga utsträckning och på alla sätt, inklusive finansiellt stöd och tekniska stödsystem. **Medlemsstaterna ska säkerställa att värme- och kylplanerna är i linje med andra lokala klimat-, energi- och miljöplaneringskrav för att undvika administrativ börda för de lokala och regionala myndigheterna samt uppmuntra till ett effektivt genomförande av planerna.**

Lokala värme- och kylplaner får genomföras gemensamt av en grupp bestående av flera angränsande lokala myndigheter under förutsättning att det geografiska och administrativa sammanhanget samt värme- och kylinfrastrukturen lämpar sig för detta.

Lokala värme- och kylplaner ska bedömas av en behörig myndighet och vid behov följas av lämpliga genomförandeåtgärder.

Artikel 26

Värme- och kylförsörjning

1. För att **säkerställa en effektivare användning av primärenergi** och **öka** andelen förnybar energi inom värme- och kylförsörjning **som går in i nätet** ska ett effektivt system för fjärrvärme och fjärrkyla uppfylla följande kriterier:
 - a) Till och med den 31 december **2027**, ett system som använder minst 50 % förnybar energi, 50 % spillvärme, 75 % kraftvärmeproducerad värme eller 50 % av en kombination av sådan energi och värme.
 - b) Från och med den 1 januari **2028**, ett system som använder minst 50 % förnybar energi, 50 % **spillvärme, 50 % förnybar energi och** spillvärme, 80 % högeffektiv kraftvärmeproducerad värme eller åtminstone en kombination av sådan värmeenergi som går in i nätet där andelen förnybar energi är minst 5 % och den totala andelen förnybar energi, spillvärme och högeffektiv kraftvärmeproducerad värme är minst 50 %.
 - c) Från och med den 1 januari 2035, ett system som använder minst 50 % förnybar energi, **50 % spillvärme, eller 50 % förnybar energi** och spillvärme, **eller ett system** där den **totala** andelen förnybar energi, **spillvärme eller högeffektiv kraftvärmeproducerad värme** är minst **80 % och där den totala andelen förnybar energi eller spillvärme dessutom är minst 35 %**.
 - d) Från och med den 1 januari **2040**, ett system som använder minst 75 % förnybar energi, **75 % spillvärme eller 75 % förnybar energi** och spillvärme, eller ett system **som använder minst 95 % förnybar energi, spillvärme och högeffektiv kraftvärmeproducerad värme och där den totala** andelen förnybar energi **eller spillvärme** dessutom är minst 35 %.
 - e) **Från och med den 1 januari 2045, ett system som använder minst 75 % förnybar energi, 75 % spillvärme eller 75 % förnybar energi och spillvärme.**
 - f) Från och med den 1 januari 2050, ett system som använder enbart förnybar energi, **enbart** spillvärme **eller enbart en kombination** av förnybar energi **och spillvärme**.

2. *Medlemsstaterna får också, som ett alternativ till de kriterier som anges i punkt 1 i denna artikel, välja kriterier för hållbarhetsprestanda som grundar sig på mängden växthusgasutsläpp från systemet för fjärrvärme och fjärrkyla per enhet värme eller kyla som levereras till kunderna, med beaktande av åtgärder som har genomförts för att uppfylla skyldigheten i enlighet med artikel 24.4 i direktiv (EU) 2018/2001. Vid valet av dessa kriterier ska ett effektivt system för fjärrvärme och fjärrkyla ha följande maximala mängder växthusgasutsläpp per enhet värme eller kyla som levereras till kunderna:*
- a) till och med den 31 december 2025: 200 gram/kWh.*
 - b) från och med den 1 januari 2026: 150 gram/kWh.*
 - c) från och med den 1 januari 2035: 100 gram/kWh.*
 - d) från och med den 1 januari 2045: 50 gram/kWh.*
 - e) från och med den 1 januari 2050: 0 gram/kWh.*
3. *Medlemsstaterna får välja att tillämpa kriterierna för växthusgasutsläpp per enhet värme eller kyla under en given period enligt punkt 2 a–e i denna artikel. Om de väljer att göra detta ska de meddela kommissionen senast den ... [tre månader efter det att detta direktiv har trätt i kraft] för den period som avses i punkt 2 a i denna artikel och senast sex månader före början av de relevanta perioder som avses i punkt 2 b–e i denna artikel. En sådan anmälan ska innehålla uppgifter om de åtgärder som har genomförts för att uppfylla skyldigheten i enlighet med artikel 24.4 i direktiv (EU) 2018/2001 om de inte redan har anmälts i den senaste uppdateringen av den nationella energi- och klimatplanen.*

4. **För att** ett system för fjärrvärme och fjärrkyla **ska betecknas som effektivt, ska medlemsstaterna, när det** byggs eller **dess försörjningsenheter** genomgår omfattande uppgradering, **säkerställa att systemet eller enheterna uppfyller** de kriterier i punkt 1 **eller 2** som är tillämpliga vid **den** tidpunkt då systemet tas i drift eller fortsätter sin drift efter uppgraderingen. När ett system för fjärrvärme och fjärrkyla byggs eller **dess försörjningsenheter genomgår** omfattande uppgradering ska medlemsstaterna också säkerställa att
- a) det inte förekommer någon ökad användning av andra fossila bränslen än naturgas i befintliga värmekällor jämfört med ett genomsnitt av årsförbrukningen under de föregående tre kalenderåren med full drift före uppgraderingen, och
 - b) att eventuella nya värmekällor i systemet inte använder några andra fossila bränslen än naturgas, om de har byggts eller uppgraderats till och med 2030.
5. Medlemsstaterna ska säkerställa att alla operatörer av befintliga system för fjärrvärme och fjärrkyla där den totala utgående **värmen och kylan** överstiger 5 MW vilka inte uppfyller de kriterier som anges i punkt 1 b–e, från och med den 1 januari 2025 och därefter vart femte år utarbetar en plan för att **säkerställa en effektivare användning av** primärenergi, **minska distributionsförlusterna och öka andelen förnybar energi inom värme- och kylförsörjning**. Planen ska omfatta åtgärder för att uppfylla de kriterier som anges i punkt 1 b–e och ska förutsätta godkännande från den behöriga myndigheten.
6. **Medlemsstaterna ska säkerställa att datacenter med en total energitillförselnivå på över 1 MW använder spillvärme eller andra tillämpningar för återvinning av spillvärme, såvida det inte kan visas att det inte är tekniskt eller ekonomiskt genomförbart i enlighet med den bedömning som avses i punkt 7.**
7. För att bedöma den ekonomiska genomförbarheten med att öka energieffektiviteten för värme- och kylförsörjningen ska medlemsstaterna se till att en kostnads–nyttoanalys i enlighet med bilaga XI utförs på anläggningsnivå när följande anläggningar nyplaneras eller genomgår omfattande uppgradering:

- a) En termisk elproduktionsanläggning med en genomsnittlig årlig total energitillförsel på mer än **10** MW, för att utvärdera kostnaderna och fördelarna med att driva anläggningen som en högeffektiv kraftvärmeanläggning.
- b) En industrianläggning med en genomsnittlig årlig total energitillförsel på över **8** MW, för att bedöma utnyttjandet av spillvärme i anläggningen och utanför anläggningen,
- c) En tjänsteanläggning med en genomsnittlig årlig energitillförsel på över **7** MW, såsom anläggningar för rening av avloppsvatten och LNG-anläggningar, för att bedöma utnyttjandet av spillvärme i anläggningen och utanför anläggningen.
- d) Ett datacenter med en total energitillförselnivå på över 1 MW, för att bedöma ***kostnads–nyttoanalysen, inbegripet men inte begränsat till teknisk genomförbarhet, kostnadseffektivitet och påverkan på energieffektivitet och efterfrågan på lokal värme, inklusive säsongsvariationer***, med att utnyttja spillvärme för att tillgodose ekonomiskt motiverad efterfrågan, och med anslutningen av denna anläggning till ett fjärrvärmenät eller ett effektivt fjärrkylsystem baserat på förnybar energi ***eller andra tillämpningar för återvinning av spillvärme***.

Den analys som avses i första stycket d ska beakta kylsystemslösningar som tillåter att spillvärmerna avlägsnas eller fångas in på en användbar temperaturnivå med minimal ytterligare energitillförsel.

Medlemsstaterna ska sträva efter att undanröja hinder för användning av spillvärme och stödja användningen av spillvärme om anläggningarna nyplaneras eller genomgår uppgradering.

Installation av utrustning avsedd för avskiljning av koldioxid som produceras av en förbränningsanläggning inför dess geologiska lagring i enlighet med bestämmelserna i direktiv 2009/31/EG, ska inte betraktas som uppgradering med avseende på tillämpningen av leden b och c i denna punkt.

Medlemsstaterna ska kräva att kostnads–nyttoanalysen ska genomföras i samarbete med de företag som ansvarar för driften av anläggningen.

8. Medlemsstater får från punkt 7 undanta

- a) toppbelastnings- och reservanläggningar för elproduktion som planeras vara i drift 1 500 driftstimmar per år som ett rullande medelvärde över en period av fem år, baserat på ett kontrollförfarande som medlemsstaterna fastställt i syfte att se till att detta undantagskriterium uppfylls,
- b) anläggningar som behöver vara placerade nära en geologisk lagringsplats som godkänts inom ramen för direktiv 2009/31/EG,
- c) datacenter vars spillvärme används eller kommer att användas i ett fjärrvärmenät eller direkt för uppvärmning, varmvatten för hushållsbruk eller annan användning i den byggnad eller grupp av byggnader *eller anläggningar* där den är belägen.

Medlemsstaterna får också fastställa tröskelvärden, uttryckta som mängden tillgänglig nyttiggjord spillvärme, efterfrågan på värme eller avstånden mellan industrialanläggningar och fjärrvärmenäten, i syfte att undanta enskilda anläggningar från punkt 7 c och d.

Medlemsstaterna ska anmäla undantag som beslutats enligt denna punkt till kommissionen.

9. Medlemsstaterna ska besluta om de tillståndskriterier som avses i artikel 8 i direktiv (EU) 2019/944, eller motsvarande kriterier i syfte att

- a) beakta resultatet av den heltäckande bedömning som avses i artikel 25.1,
- b) säkerställa att kraven i punkt 7 uppfylls,
- c) beakta resultatet av den kostnads–nyttoanalys som avses i punkt 7.

10. Medlemsstaterna får undanta enskilda anläggningar från kravet att, i enlighet med de tillståndskriterier eller motsvarande kriterier som avses i punkt 9, genomföra alternativ vars fördelar är större än kostnaderna, om det finns tvingande rättsliga, äganderättsliga eller ekonomiska skäl att göra detta. I sådana fall ska de berörda medlemsstaterna förelägga kommissionen ett motiverat beslut inom tre månader efter att ha fattat beslutet. Kommissionen får utfärda ett yttrande om beslutet inom tre månader från mottagandet.
11. Punkterna 7, 8, 9 och 10 i denna artikel ska tillämpas på anläggningar som omfattas av direktiv 2010/75/EU, utan att detta påverkar tillämpningen av kraven i det direktivet.
12. Medlemsstaterna ska samla in information om kostnads-nyttoanalyser som utförts i enlighet med punkt 7 a–d. Informationen ska innehålla åtminstone data om tillgängliga värmeförsörjningsmängder och värmeparametrar, antalet planerade driftstimmar varje år samt anläggningarnas geografiska läge. Dessa data ska offentliggöras med vederbörlig hänsyn till deras potentiella känslighet.
13. På grundval av de harmoniserade referensvärdena för effektivitet som avses i led f i bilaga III ska medlemsstaterna säkerställa att ursprunget till el som produceras från högeffektiv kraftvärme kan garanteras enligt objektiva, transparenta och icke-diskriminerande kriterier som fastställs av varje medlemsstat. De ska se till att ursprungsgarantin uppfyller kraven i och innehåller åtminstone den information som anges i bilaga XII. Medlemsstaterna ska ömsesidigt erkänna varandras ursprungsgarantier, uteslutande som bevis på informationen som avses i denna punkt. Vägran att erkänna en ursprungsgaranti som sådant bevis, i synnerhet av skäl som handlar om förebyggande av bedrägeri, ska baseras på objektiva, transparenta och icke-diskriminerande kriterier. Medlemsstater ska anmäla sådan vägran till kommissionen och ange skälen till denna. Om en part vägrar att erkänna en ursprungsgaranti får kommissionen anta ett beslut som tvingar den vägrande parten att erkänna den, i synnerhet när det gäller de objektiva, transparenta och icke-diskriminerande kriterier på vilka ett sådant erkännande baseras.

14. Medlemsstaterna ska säkerställa att allt tillgängligt stöd för kraftvärme är förenat med villkoret att elproduktionen har sitt ursprung i högeffektiv kraftvärme och att spillvärmerna används effektivt för att uppnå primärenergibesparingar. Offentligt stöd till kraftvärme och fjärrvärmeproduktion och fjärrvärmenät ska omfattas av regler för statligt stöd, om så är tillämpligt.

Artikel 27

Omvandling, överföring och distribution av energi

1. Nationella energitillsynsmyndigheter ska tillämpa principen om energieffektivitet först i enlighet med artikel 3 i detta direktiv när de utför sina tillsynsuppgifter enligt direktiven 2009/73/EG och (EU) 2019/944 avseende deras beslut om driften av gas- och elinfrastruktur, inbegripet deras beslut om nättariffer. ***Utöver principen om energieffektivitet först får nationella energitillsynsmyndigheter ta hänsyn till kostnadseffektivitet, systemeffektivitet och försörjningstrygghet och marknadsintegration, samtidigt som unionens klimatmål och hållbarhet skyddas, i enlighet med artikel 18 i förordning (EU) 2019/943 och artikel 13 i förordning (EG) nr 715/2009.***

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att de systemansvariga för överföringssystemen och distributionssystemen för gas och el tillämpar principen om energieffektivitet först i enlighet med artikel 3 i detta direktiv i samband med sina beslut om nätplanering och nätutveckling och investeringsbeslut. ***Nationella tillsynsmyndigheter eller andra utsedda nationella myndigheter ska kontrollera att man i de metoder som används av de systemansvariga för överföringssystemen och distributionssystemen bedömer alternativ i kostnads–nyttoanalysen och beaktar de fördelar i vidare bemärkelse av energieffektivitetslösningar, flexibilitet på efterfrågesidan och investeringar i tillgångar som bidrar till att begränsa klimatförändringarna. Nationella tillsynsmyndigheter och andra utsedda myndigheter ska också kontrollera att de systemansvariga för överföringssystem eller distributionssystem tillämpar principen om energieffektivitet först när de godkänner, kontrollerar eller övervakar deras projekt och nätutvecklingsplaner i enlighet med artikel 22 i direktiv 2009/73/EG och artiklarna 32.3 och 51 i direktiv (EU) 2019/944. Nationella tillsynsmyndigheter får tillhandahålla metoder och vägledning om hur alternativ ska bedömas i kostnads–nyttoanalysen i nära samarbete med systemansvariga för överföringssystem och systemansvariga för distributionssystem, som kan bidra med viktig teknisk expertis.***

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att systemansvariga för överföringssystem och distributionssystem **övervakar och kvantifierar den totala volymen av** nätförluster och, **där det är tekniskt och ekonomiskt genomförbart, optimerar näten och förbättrar nätens effektivitet**. Systemansvariga för överföringssystem och distributionssystem ska rapportera dessa åtgärder och de energibesparingar som väntas till följd av minskade nätförluster till den nationella energitillsynsmyndigheten. ■ Medlemsstaterna ska säkerställa att de systemansvariga för överföringssystem och distributionssystem analyserar åtgärder för förbättrad energieffektivitet när det gäller deras befintliga överföringssystem eller distributionssystem för gas eller el och att de förbättrar energieffektiviteten i infrastrukturens utformning och drift, **särskilt genom utveckling av smarta nät**. Medlemsstaterna ska uppmuntra de systemansvariga för överföringssystem och distributionssystem att utveckla innovativa lösningar för att förbättra energieffektiviteten i befintliga **och framtida** system genom incitamentbaserade regleringar **i enlighet med de principer för tariffer som anges i artikel 18 i förordning (EU) 2019/943 och artikel 13 i förordning (EG) nr 715/2009**.
4. Nationella energitillsynsmyndigheter ska i den årliga rapport som utarbetas i enlighet med artikel 41 i direktiv 2009/73/EG och i enlighet med artikel 59.1 i) i direktiv (EU) 2019/944 ha med ett särskilt avsnitt om framstegen i fråga om energieffektivitetsförbättringar i gas- och elinfrastruktur. I dessa rapporter ska nationella energitillsynsmyndigheter tillhandahålla en bedömning av **den totala effektiviteten** i driften av gas- och elinfrastrukturen, de åtgärder som vidtagits av de systemansvariga för överföringsnäten och distributionsnäten och, i tillämpliga fall, lämna rekommendationer om energieffektivitetsförbättringar, **inbegripet kostnadseffektiva alternativ som minskar toppbelastningar och den totala elanvändningen**.

5. På elområdet ska medlemsstaterna se till att nätregleringen och nättariffer uppfyller kriterierna i bilaga XIII, med hänsyn tagen till de nätverkskoder och riktlinjer som utarbetats enligt förordning (EU) 2019/943 **och skyldigheten enligt artikel 59.7 a i direktiv (EU) 2019/944 att möjliggöra att nödvändiga investeringar i näten görs på ett sätt som säkerställer nätens funktion.**
6. Medlemsstaterna får tillåta komponenter i system och tariffstrukturer med ett socialt syfte för nätbunden energiöverföring och distribution, förutsatt att de störande effekterna på överförings- och distributionssystem hålls på ett nödvändigt minimum och inte är oproportionella mot det sociala syftet.
7. Nationella tillsynsmyndigheter ska säkerställa avlägsnandet av sådana incitament i överförings- och distributionstariffer som inverkar menligt på energieffektiviteten i framställningen av, överföringen av, distributionen av och försörjningen med el och gas. **Medlemsstaterna ska säkerställa effektivitet i utformningen av infrastrukturen och driften av den befintliga infrastrukturen, i enlighet med förordning (EU) 2019/943, och att tarifferna tillåter efterfrågefleksibilitet.**
8. Systemansvariga för överföringssystem och systemansvariga för distributionssystem ska uppfylla bilaga XIII.
9. När det är lämpligt får nationella tillsynsmyndigheter kräva att systemansvariga för överföringssystem och systemansvariga för distributionssystem uppmanar till placering av högeffektiv kraftvärme nära områden med efterfrågan på värme genom att sänka anslutnings- och systemanvändningsavgifterna.
10. Medlemsstaterna får tillåta att producenter av el från högeffektiv kraftvärme som vill ansluta sig till nätet använder ett anbudsförfarande för anslutningsarbetet.
11. I samband med rapporteringen enligt direktiv 2010/75/EU, och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 9.2 i det direktivet, ska medlemsstaterna överväga att ta med information om energieffektivitetsnivåer för bränsleförbränningsanläggningar med en total installerad tillförd effekt på 50 MW eller mer, mot bakgrund av relevant bästa tillgängliga teknik som utarbetats i enlighet med direktiv 2010/75/EU.

KAPITEL VI

HORISONTELLA BESTÄMMELSER

Artikel 28

Tillgängliga kvalificerings-, ackrediterings- och certifieringssystem

1. Medlemsstaterna ska ***inrätta ett nätverk som säkerställer*** en lämplig kompetensnivå som motsvarar marknadens behov för energieffektivitets***relaterade*** yrken. Medlemsstaterna ska i nära samarbete med arbetsmarknadens parter säkerställa att certifieringssystem eller motsvarande kvalificeringssystem, inbegripet lämpliga utbildningsprogram vid behov, finns tillgängliga för energieffektivitets***relaterade*** yrken, inbegripet leverantörer av energitjänster, leverantörer av energikartläggningar, energiansvariga, oberoende experter, installatörer av byggnadselement som avses i direktiv 2010/31/EU ***och leverantörer av integrerade renoveringsarbeten***, och är tillförlitliga och bidrar till nationella energieffektivitetsmål och de övergripande unionsmålen för utfasning av fossila bränslen.

Medlemsstaterna ska säkerställa att leverantörer av certifiering eller motsvarande kvalificeringssystem, inbegripet lämpliga utbildningsprogram vid behov, ackrediteras i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008⁴⁸ ***eller godkänns enligt konvergerande nationell lagstiftning eller nationella standarder.***
2. ***Medlemsstaterna ska främja deltagande i certifierings- och utbildningsprogram för att säkerställa en lämplig kompetensnivå för energieffektivitetsyrken som motsvarar marknadens behov.***
3. ***Senast den ... [12 månader efter dagen för detta direktivs ikraftträdande], ska kommissionen***
 - a) ***i samarbete med en grupp av experter som nominerats av medlemsstaterna inrätta en ram för eller utforma en kampanj för att locka fler människor till energieffektivitetsyrken, samtidigt som respekten för principen om icke-diskriminering säkerställs,***

⁴⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93 (EUT L 218, 13.8.2008, s. 30).

b) bedöma genomförbarheten av att inrätta en gemensam åtkomstplattform, där så är möjligt med hjälp av befintliga initiativ, för att ge stöd till medlemsstaterna när de fastställer sina åtgärder för att säkerställa den lämpliga nivån av kvalificerade yrkespersoner som behövs för att hålla jämna steg med framstegen i fråga om energieffektivitet i syfte att uppnå unionens klimat- och energimål. Plattformen skulle samla experter från medlemsstaterna, arbetsmarknadens parter, utbildningsinstitutioner, den akademiska världen och andra relevanta intressenter för att främja och gynna bästa praxis för kvalificeringssystem och utbildningsprogram i syfte att säkerställa fler yrkespersoner inom energieffektivitet samt omskolning och kompetensutveckling för befintliga yrkespersoner för att tillgodose marknadens behov.

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att nationell certifiering, eller motsvarande kvalificeringssystem, inbegripet utbildningsprogram vid behov, beaktar befintliga europeiska eller internationella standarder **för energieffektivitet**.
5. Medlemsstaterna ska göra de certifieringssystem, motsvarande kvalificeringssystem, eller lämpliga utbildningsprogram som avses i punkt 1 tillgängliga för allmänheten och samarbeta sinsemellan och med kommissionen när det gäller jämförelser mellan och erkännande av systemen.

Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att göra användarna uppmärksamma på att dessa system finns tillgängliga i enlighet med artikel 29.1.

6. Senast den 31 december 2024, **och minst** vart fjärde år därefter, ska medlemsstaterna bedöma om systemen säkerställer den nödvändiga kompetensnivån **och lika tillgång för alla personer i enlighet med principen om icke-diskriminering** för leverantörer av energitjänster, energikartläggningmän, energiansvariga, oberoende experter, installatörer av byggnadselement som avses i direktiv 2010/31/EU **och leverantörer av integrerade renoveringsarbeten. Medlemsstaterna ska också bedöma gapet mellan tillgängliga och efterfrågade yrkespersoner. Medlemsstaterna ska offentliggöra** bedömningen och rekommendationerna till följd av denna **och lämna in dem via den e-plattform som inrättats i enlighet med artikel 28 i förordning (EU) 2018/1999.**

Artikel 29

Energitjänster

1. Medlemsstaterna ska främja energitjänstemarknaden och små och medelstora företags tillgång till denna genom att **sprida tydlig och lättillgänglig information om**
 - a) tillgängliga energitjänsteavtal och klausuler som bör ingå i ett sådant kontrakt för att garantera energibesparingar och slutkunders rättigheter,
 - b) finansiella instrument, incitament, bidrag, revolverande fonder, garantier, försäkringssystem och lån till stöd för projekt inom området energieffektivisering,
 - c) tillgängliga leverantörer av energitjänster, **såsom energitjänsteföretag**, som är kvalificerade eller certifierade, och deras kvalifikationer eller certifieringar i enlighet med artikel 28,
 - d) tillgängliga övervaknings- och kontrollmetoder och kvalitetskontrollsystem.
2. Medlemsstaterna ska uppmuntra utvecklingen av kvalitetsmärkningar, bland annat från branschorganisationers sida, baserat på europeiska eller internationella standarder i förekommande fall.
3. Medlemsstaterna ska tillgängliggöra för allmänheten och regelbundet uppdatera en förteckning över tillgängliga leverantörer av energitjänster som är kvalificerade eller certifierade, och deras kvalifikationer eller certifieringar i enlighet med artikel 28, eller tillhandahålla ett gränssnitt där leverantörer av energitjänster kan ge den informationen.

4. Medlemsstaterna ska, **när det är tekniskt och ekonomiskt genomförbart, främja och säkerställa användningen av** avtal om energiprestanda vid renoveringar av stora byggnader **som ägs av offentliga organ**. Vid renovering av stora byggnader som inte är bostadshus och som har en användbar **total** golvyta som överstiger **750 m²** ska medlemsstaterna säkerställa att offentliga organ bedömer om det är genomförbart att använda avtal om energiprestanda **och andra prestandabaserade energitjänster**.

Medlemsstaterna får uppmuntra offentliga organ att kombinera avtal om energiprestanda med utökade energitjänster, inbegripet efterfrågefleksibilitet och lagring, **för att säkerställa energibesparingar och genomgående upprätthålla de uppnådda resultaten genom kontinuerlig övervakning, effektiv drift och underhåll**.

5. Medlemsstaterna ska stödja den offentliga sektorn när det gäller att gå igenom erbjudanden om tjänster, särskilt för renovering av byggnader genom att
- a) tillhandahålla modeller för avtal om energiprestanda som innehåller åtminstone de punkter som räknas upp i bilaga XIV och ta hänsyn till de befintliga europeiska eller internationella standarderna, tillgängliga upphandlingsriktlinjer och Eurostats vägledning om den statistiska behandlingen av avtal om energiprestanda i offentliga räkenskaper,
 - b) tillhandahålla information om bästa praxis för avtal om energiprestanda, inbegripet en kostnads–nyttoanalys med ett livscykel tänkande, om sådan finns tillgänglig,
 - c) **främja och** tillgängliggöra för allmänheten en databas över genomförda och pågående projekt som avser avtal om energiprestanda vilken även omfattar planerade och uppnådda energibesparingar.
6. Medlemsstaterna ska ge stöd så att marknaden för energitjänster fungerar på ett korrekt sätt genom att vidta följande åtgärder:
- a) Fastställa och offentliggöra en eller flera kontaktpunkter där slutkunder kan få den information som avses i punkt 1.
 - b) Avlägsna lagstiftningshinder och andra hinder för användning av avtal om energiprestanda och andra modeller för energieffektivitetstjänster för identifiering eller genomförande av energibesparingsåtgärder, eller både och,

- c) Inrätta och främja rollen för rådgivande organ och oberoende mellanhänder på marknaden, inbegripet gemensamma kontaktpunkter eller liknande stödmekanismer, för att stimulera marknadsutvecklingen på efterfråge- och utbudssidan, och göra information om dessa stödmekanismer *allmänt* tillgänglig och åtkomlig för marknadsaktörer.
7. För att stödja en välfungerande marknad för energitjänster får medlemsstaterna inrätta en individuell mekanism eller utse en ombudsman för att säkerställa en effektiv hantering av klagomål och tvistlösning utanför domstol för tvister som rör avtal om energitjänster eller energiprestanda.
8. Medlemsstaterna ska se till att energidistributörer, systemansvariga för distributionssystem och företag som säljer energi i detaljistledet, avhåller sig från aktiviteter som kan hindra efterfrågan på och leveransen av energitjänster eller åtgärder för att förbättra energieffektiviteten, eller hindra utvecklingen av marknader för sådana tjänster eller åtgärder, däribland att stänga marknaden för konkurrenter eller missbruka en dominerande ställning.

Artikel 30

Nationell energieffektivitetsfond, finansiering och tekniskt stöd

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget ska medlemsstaterna underlätta inrättandet av finansieringsmekanismer eller använda befintliga sådana för åtgärder för att förbättra energieffektiviteten i syfte att maximera fördelarna med flerdubbla finansieringsflöden samt användning av en kombination av bidrag, finansieringsinstrument och tekniskt stöd.
2. Kommissionen ska, om så är lämpligt, direkt eller genom finansinstitut, bistå medlemsstaterna med att inrätta finansieringsmekanismer och system för projektutvecklingsstöd på nationell, regional eller lokal nivå i syfte att öka investeringar i energieffektivitet i olika sektorer ■ och skydda och stärka personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, *personer i låginkomsthushåll* och, om tillämpligt,

personer som bor i subventionerade bostäder, exempelvis genom att integrera ett jämställdhetsperspektiv så att ingen lämnas utanför.

3. Medlemsstaterna ska anta åtgärder som **främjar** att låneprodukter för energieffektivitet, såsom gröna hypotekslån och gröna lån, med eller utan säkerhet, **och säkerställa att de** erbjuds brett och på ett icke-diskriminerande sätt av finansinstitut och är synliga och tillgängliga för konsumenterna. Medlemsstaterna ska anta åtgärder för att främja genomförandet av finansieringssystem med fakturafinansiering och skattefinansiering, **med beaktande av den vägledning från kommissionen som erbjuds i enlighet med punkt 10.** Medlemsstaterna ska säkerställa att banker och andra finansinstitut får information om möjligheter att delta i finansieringen av åtgärder för förbättrad energieffektivitet, också genom att skapa offentlig-privata partnerskap. **Medlemsstaterna ska uppmanra inrättandet av lånegarantiinstrument för investeringar i energieffektivitet.**
4. **Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget ska medlemsstaterna främja inrättandet av ekonomiska stödsystem för att öka användningen av åtgärder för förbättrad energieffektivitet för omfattande uppdatering av individuella värme- och kylsystem och system för fjärrvärme och fjärrkyla.**
5. **Medlemsstaterna ska främja inrättandet av lokal expertis och tekniskt stöd, när så är lämpligt genom befintliga nät och anläggningar, för rådgivning om bästa metoder för hur man uppnår minskade koldioxidutsläpp från lokal fjärrvärme och fjärrkyla, såsom tillgång till särskilt ekonomiskt stöd.**
6. Kommissionen ska underlätta utbyte av bästa praxis mellan de behöriga nationella eller regionala myndigheterna eller organen, inbegripet genom årliga möten för tillsynsorganen, offentliga databaser med uppgifter om hur medlemsstaterna genomfört åtgärderna och jämförelser **mellan olika länder.**
7. För att mobilisera privat finansiering av energieffektivitetsåtgärder och energirenovering **och bidra såväl till uppnåendet av unionens energieffektivitetsmål som till de nationella bidragen enligt artikel 4 i detta direktiv och till målen i direktiv 2010/31/EU** ska kommissionen föra en dialog med både offentliga och privata finansinstitut **samt med relevanta specifika sektorer** för att kartlägga **behov och** vilka potentiella åtgärder den kan vidta.

8. De åtgärder som avses i punkt 7 ska innefatta följande:
- a) Mobilisering av kapitalinvesteringar i energieffektivitet genom beaktande av de vidare effekterna av energibesparingar.
 - b) ***Underlättande av genomförandet av särskilda finansieringsinstrument för energieffektivitet och finansieringssystem i stor skala som ska inrättas av finansinstitut.***
 - c) Säkerställande av bättre ekonomiska resultatindikatorer och indikatorer för energiprestanda genom att
 - i) undersöka ytterligare hur investeringar i energieffektivitet ökar värdet på underliggande tillgångar,
 - ii) stödja studier för att bedöma det ekonomiska värdet av andra än energirelaterade fördelar vid investeringar i energieffektivitet.
9. I syfte att mobilisera privat finansiering av energieffektivitetsåtgärder och energirenoveringar ska medlemsstaterna när de genomför detta direktiv
- a) överväga hur de ***energiledningssystem och*** energikartläggningar som avses i artikel 11 kan användas på bättre sätt för att påverka beslutsfattandet,
 - b) optimera användningen av de möjligheter och verktyg som finns tillgängliga i unionsbudgeten och som föreslagits i initiativet om smart finansiering för smarta byggnader och i kommissionens meddelande av den 14 oktober 2020: *En renoveringsvåg för Europa – miljöanpassa våra byggnader, skapa jobb och förbättra liv.*
10. Senast den 31 december **2024** ska kommissionen ge medlemsstaterna och marknadsaktörerna vägledning i hur privata investeringar kan frigöras.
- Vägledningen ska syfta till att hjälpa medlemsstaterna och marknadsaktörerna att utveckla och genomföra sina energieffektivitetsinvesteringar, ***inbegripet*** inom de olika unionsprogrammen, och ska ge förslag till lämpliga finansiella mekanismer och ***innovativa finansieringslösningar***, med en kombination av bidrag, finansieringsinstrument och

projektutvecklingsstöd, för att skala upp befintliga initiativ och använda unions*programmen* som en katalysator för att stimulera och utlösa privat finansiering.

11. Medlemsstaterna får inrätta *en nationell* energieffektivitetsfond. Syftet med denna fond ska vara att genomföra energieffektivitetsåtgärder *för att stödja medlemsstaternas uppnående av sina nationella energieffektivitetsbidrag och vägledande utvecklingsbanor enligt artikel 4.2. Den nationella energieffektivitetsfonden får inrättas som en särskild fond inom en redan befintlig nationell facilitet som främjar kapitalinvesteringar.* Den nationella energieffektivitetsfonden får finansieras med intäkter från auktionering av utsläppsrätter inom ramen för EU:s system för handel med utsläppsrätter för byggnadssektorn och transportsektorn.
12. *Om medlemsstaterna inrättar nationella energieffektivitetsfonder enligt punkt 11 i denna artikel ska de inrätta finansieringsinstrument, inbegripet offentliga garantier, för att öka användningen av privata investeringar i energieffektivitet och av låneprodukter för energieffektivitet och innovativa system som avses i punkt 3 i denna artikel. Den nationella energieffektivitetsfonden ska, enligt artiklarna 8.3 och 24, stödja genomförandet av åtgärder på ett prioriterat sätt bland personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, personer i låginkomsthushåll och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder. Detta stöd ska omfatta finansiering av energieffektivitetsåtgärder för små och medelstora företag i syfte att stimulera och utlösa privat finansiering för små och medelstora företag.*
13. Medlemsstaterna får tillåta att offentliga organ uppfyller skyldigheterna enligt artikel 6.1 genom årliga bidrag till den nationella energieffektivitetsfonden som motsvarar beloppet för de investeringar som krävs för att uppfylla dessa skyldigheter.
14. Medlemsstaterna får föreskriva att kvotpliktiga parter kan fullgöra sina skyldigheter enligt artikel 8.1 och 8.4 genom att varje år till den nationella energieffektivitetsfonden betala ett belopp som motsvarar de investeringar som krävs för att uppfylla dessa skyldigheter.
15. Medlemsstaterna får utnyttja sina intäkter från årliga utsläppstilldelningar enligt beslut nr 406/2009/EG för utvecklingen av innovativ finansiering för energieffektivitetsförbättringar.

16. Kommissionen ska bedöma ändamålsenligheten och effektiviteten i det offentliga finansieringsstödet för energieffektivitet på unionsnivå och nationell nivå, och medlemsstaternas kapacitet öka privata investeringar i energieffektivitet, samtidigt som de behov av offentlig finansiering som uttrycks i de nationella energi- och klimatplanerna beaktas. Kommissionen ska utvärdera huruvida en energieffektivitetsmekanism på unionsnivå, med syfte att tillhandahålla en unionsgaranti, jämte tekniskt stöd och tillhörande bidrag för att möjliggöra genomförandet av finansieringsinstrument och finansierings- och stödsystem på nationell nivå, på ett kostnadseffektivt sätt skulle kunna stödja uppnåendet av unionens energieffektivitets- och klimatmål, och vid behov föreslå inrättandet av en sådan mekanism.

Kommissionen ska i detta syfte, senast den 30 mars 2024 överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet, vilken vid behov åtföljs av ett lagstiftningsförslag.

17. Medlemsstaterna ska senast den 15 mars 2025 och därefter vartannat år, som en del av sina integrerade nationella energi- och klimatlägesrapporter som lämnats in enligt artikel 17 och i enlighet med artikel 21 i förordning (EU) 2018/1999, lämna följande uppgifter till kommissionen:

- a) volymen av offentliga investeringar i energieffektivitet och den genomsnittliga hävstångseffekt som uppnåtts genom offentlig finansiering till stöd för energieffektivitetsåtgärder,**
- b) volymen av låneprodukter för energieffektivitet, med åtskillnad mellan olika produkter,**
- c) om relevant, inrättade nationella finansieringsprogram för att öka tillämpningen av energieffektivitet och bästa praxis samt innovativa finansieringssystem för energieffektivitet.**

För att underlätta utarbetandet av den rapport som avses i första stycket i denna punkt ska kommissionen integrera de krav som anges i det stycket i den gemensamma mall som fastställs i de genomförandeakter som antagits i enlighet med artikel 17.4 i förordning (EU) 2018/1999.

18. *Vid fullgörandet av den skyldighet som avses i punkt 17 b, och utan att det påverkar tillämpningen av ytterligare nationella åtgärder, ska medlemsstaterna beakta de befintliga upplysningsskyldigheterna för finansinstitut, inbegripet följande:*

a) Regler om upplysningar för kreditinstitut enligt kommissionens delegerade förordning (EU) 2021/2178⁴⁹.

b) Krav på offentliggörande av ESG-risker för kreditinstitut i enlighet med artikel 449a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013⁵⁰.

För att underlätta insamling och aggregering av uppgifter om volymen av låneprodukter för energieffektivitet i syfte att fullgöra den skyldighet som avses i punkt 17 b ska kommissionen senast den 15 mars 2024 ge medlemsstaterna vägledning om arrangemang för att få tillgång till, samla in och aggregera uppgifter om volymen av låneprodukter för energieffektivitet på nationell nivå.

⁴⁹ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2021/2178 av den 6 juli 2021 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 genom specificering av innehållet i och presentationen av de upplysningar som ska lämnas av företag som omfattas av artikel 19a eller 29a i direktiv 2013/34/EU vad gäller miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter samt specificering av den metod som ska användas i syfte att fullgöra denna upplysningsskyldighet (EUT L 443, 10.12.2021, s. 9).

⁵⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (EUT L 176, 27.6.2013, s. 1).

Artikel 31

Omvandlingsfaktorer och primärenergifaktorer

1. Vid jämförelse av energibesparingar och omvandling till en jämförbar enhet ska de effektiva värmevärdena i bilaga VI till förordning (EU) 2018/2066 och de primärenergifaktorer som anges i punkt 2 i denna artikel gälla, om inte användning av andra värden eller faktorer kan motiveras.
2. En primärenergifaktor ska tillämpas när energibesparingarna beräknas i primärenergitermer med hjälp av en bottom-up-strategi som grundar sig på slutlig energianvändning.
3. När det gäller besparingar i kWh el ska medlemsstaterna använda en koefficient för att på ett tillförlitligt sätt beräkna de resulterande primärenergibesparingarna. Medlemsstaterna ska använda en standardkoefficient på **1,9** eller använda sitt utrymme för skönsmässig bedömning för att fastställa en annan koefficient om det kan motiveras utifrån de nationella omständigheterna.
4. När det gäller besparingar i kWh av andra energibärare ska medlemsstaterna använda en koefficient för att på ett tillförlitligt sätt beräkna de resulterande primärenergibesparingarna.
5. När medlemsstater fastställer sin egen koefficient till ett standardvärde som tillhandahålls i enlighet med detta direktiv, ska den koefficienten fastställas genom en transparent metod som baseras på nationella, **regionala eller lokala** omständigheter som påverkar primärenergianvändningen. Dessa omständigheter ska vara styrkta och verifierbara samt grundas på objektiva och icke-diskriminerande kriterier.

6. När medlemsstater fastställer en egen koefficient ska de ta hänsyn till den energimix som finns med i uppdateringen av deras integrerade nationella energi- och klimatplaner som överlämnats i enlighet med artikel 14.2 i förordning (EU) 2018/1999 och efterföljande nationella energi- och klimatplaner som anmäls till kommissionen i enlighet med artiklarna 3 och 7–12 i den förordningen. Om medlemsstater avviker från standardvärdet ska de meddela kommissionen den koefficient som de använder tillsammans med beräkningsmetoden och underliggande data i dessa uppdateringar och efterföljande planer.
7. Senast den 25 december **2026** och därefter vart fjärde år ska kommissionen revidera standard*koefficienterna* utifrån observerade data. Dessa revideringar ska utföras med beaktande av dess effekter på unionsrätten såsom direktiv 2009/125/EG och förordning (EU) 2017/1369.

KAPITEL VII

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 32

Sanktioner

Medlemsstaterna ska fastställa regler om sanktioner för överträdelse av bestämmelserna i denna förordning och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de tillämpas. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Medlemsstaterna ska till kommissionen anmäla dessa regler och åtgärder senast den... [två år efter dagen för detta direktivs ikraftträdande] samt utan dröjsmål eventuella ändringar som berör dem.

Artikel 33

Delegerade akter

1. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 34 *för att se över* ■ de harmoniserade referensvärden för effektivitet *som fastställs i förordning (EU) 2015/2402*.
2. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 34 för att ändra detta direktiv genom att anpassa de värden, beräkningsmetoder, standardkoefficienter för primärenergi och krav som avses i artikel 31 och i bilagorna II, III, V, VIII– XII och XIV till tekniska framsteg.
3. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 34 för att ■ komplettera detta direktiv genom att, efter samråd med berörda parter, inrätta ett gemensamt unionssystem för att bedöma hållbarheten för datacenter belägna på unionens territorium. *Kommissionen ska anta den första sådana delegerade akten senast den 31 december 2023*. Det gemensamma unionssystemet ska fastställa definitionen av hållbarhetsindikatorer för datacenter och fastställa *centrala prestandaindikatorer* och metoder för att mätning av dessa.

Artikel 34

Utövande av delegeringen

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.
2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 33 ska ges till kommissionen för en period på fem år från och med den ... [dagen för detta direktivs ikraftträdande]. Kommissionen ska utarbeta en rapport om delegeringen av befogenhet senast nio månader före utgången av femårsperioden. Delegeringen av befogenhet ska genom tyst medgivande förlängas med perioder av samma längd, såvida inte Europaparlamentet eller rådet motsätter sig en sådan förlängning senast tre månader före utgången av perioden i fråga.
3. Den delegering av befogenheter som avses i artikel 33 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.
4. Innan kommissionen antar en delegerad akt ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning.
5. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
6. En delegerad akt som antas enligt artikel 33 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period av två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 35

Översyn och övervakning av genomförandet

1. I samband med den rapport om tillståndet i energiunionen som överlämnas i enlighet med artikel 35 i förordning (EU) 2018/1999 ska kommissionen rapportera om koldioxidmarknadens funktion i enlighet med artikel 35.1 och 35.2 c i den förordningen, och i det sammanhanget beakta effekterna av genomförandet av detta direktiv.
2. Senast den 31 oktober 2025 och därefter vart fjärde år ska kommissionen utvärdera de befintliga åtgärderna för att öka energieffektiviteten och minska koldioxidutsläppen från uppvärmning och kylning. Utvärderingen ska beakta samtliga följande aspekter:
 - a) Tendenser i fråga om energieffektivitet och utsläpp av växthusgaser inom uppvärmning och kylning, även fjärrvärme och fjärrkyla.
 - b) Kopplingar mellan vidtagna åtgärder.
 - c) Ändringar vad gäller energieffektivitet och utsläpp av växthusgaser inom uppvärmning och kylning.
 - d) Befintliga och planerade energieffektivitetspolicyer och -åtgärder och policyer och åtgärder för att minska utsläppen av växthusgaser på unionsnivå och nationell nivå.
 - e) Åtgärder som medlemsstaterna tillhandahållit i sina heltäckande bedömningar enligt artikel 25.1 i detta direktiv och anmält i enlighet med artikel 17.1 i förordning (EU) 2018/1999.

Senast den 31 oktober 2025 och vart fjärde år därefter ska kommissionen lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet om denna utvärdering, vid behov åtföljd av lagstiftningsförslag, för att säkerställa att unionens klimat- och energimål uppnås.

3. Före den 30 april varje år ska medlemsstaterna till kommissionen lämna statistik över nationell el- och värmeproduktion från hög- och lågeffektiv kraftvärme, i enlighet med de allmänna principer som anges i bilaga II, i förhållande till den totala värme- och elproduktionen. De ska också lämna årsstatistik för värme- och elproduktion från kraftvärme samt bränslen för kraftvärme, och för fjärrvärme- och fjärrkylproduktionen och fjärrvärme- och fjärrkylkapaciteten, i förhållande till den totala värme- och elproduktionen och värme- och elkapaciteten. Medlemsstaterna ska lämna statistik om primärenergibesparingar som uppnåtts genom användning av kraftvärme i enlighet med den metod som anges i bilaga III.
4. Senast den 1 januari 2021 ska kommissionen överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet, på grundval av en bedömning av potentialen för ökad energieffektivitet vid omvandling, omsättning, överföring, transport och lagring av energi, vid behov åtföljd av lagstiftningsförslag.
5. Senast den 31 december 2021 ska kommissionen, med förbehåll för eventuella ändringar av bestämmelserna om kundmarknaderna i direktiv 2009/73/EG, göra en bedömning av och överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om bestämmelserna om mätning och fakturering av samt kundinformation om naturgas, i syfte att, om så är lämpligt, anpassa dem till de relevanta bestämmelserna om el i direktiv (EU) 2019/944, för att stärka konsumentskyddet och göra det möjligt för slutkunder att mer frekvent få tydlig och uppdaterad information om sin naturgasanvändning och att styra sin energianvändning. Om så är lämpligt ska kommissionen anta lagstiftningsförslag så snart som möjligt efter överlämnandet av den rapporten.
6. Kommissionen ska senast den 31 oktober 2022 bedöma huruvida unionen har uppnått sina överordnade energieffektivitetsmål för 2020.
7. Senast den 28 februari 2027 och vart femte år därefter ska kommissionen utvärdera genomförandet av detta direktiv och överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet.

Utvärderingen ska innefatta följande:

- a) En bedömning av detta direktivs allmänna effektivitet och behovet av ytterligare anpassning av unionens energieffektivitetspolitik i enlighet med målen för Parisavtalet och mot bakgrund av den ekonomiska utvecklingen och utvecklingen på innovationsområdet.
- b) *En detaljerad bedömning av de sammanlagda makroekonomiska effekterna av detta direktiv, med tonvikt på effekterna på unionens energitrygghet, energipriser, minimering av energifattigdom, ekonomiska tillväxt, konkurrenskraft, jobbskapande och rörlighetskostnader samt hushållens köpkraft.*
- c) Unionens överordnade energieffektivitetsmål för 2030 enligt artikel 4.1, i syfte att justera de målen uppåt om betydande kostnadsminskningar inträffar till följd av ekonomisk eller teknisk utveckling, eller om så krävs för att uppnå unionens mål för minskning av koldioxidutsläppen för 2040 eller 2050, eller unionens internationella åtaganden om minskning av koldioxidutsläpp.
- d) En bedömning av om medlemsstaterna ska fortsätta att uppnå nya årliga besparingar i enlighet med artikel 8.1 första stycket led **b iv** för tioårsperioder efter 2030.
- e) En bedömning av om medlemsstaterna ska fortsätta att säkerställa att minst 3 % av den totala golvytan i uppvärmda och/eller kylda byggnader som ägs av offentliga organ renoveras varje år i enlighet med artikel 6.1 med sikte på att revidera renoveringstakten enligt den artikeln.
- f) En bedömning av om en andel av medlemsstaternas energibesparingar även fortsättningsvis ska uppnås bland personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder, i enlighet med artikel 8.3, för tioårsperioderna efter 2030.
- g) En bedömning av om medlemsstaterna ska fortsätta att uppnå en minskning av den slutliga energianvändningen i enlighet med artikel 5.1.

h) Effekterna av detta direktiv vad avser stöd till ekonomisk tillväxt, ökad industriproduktion, utbyggnad av förnybar energi eller avancerade insatser för klimatneutralitet.

Utvärderingen ska även omfatta effekterna på insatserna för att elektrifiera ekonomin och införandet av vätgas, inbegripet huruvida någon ändring av behandlingen av rena förnybara energikällor kan vara motiverad och ska, om så är lämpligt, föreslå lösningar på eventuella identifierade negativa effekter.

Rapporten ska *åtföljas av en detaljerad bedömning av om det är nödvändigt att ändra detta direktiv för att förenkla regelverket och* ska, om så är lämpligt, åtföljas av förslag om ytterligare åtgärder.

8. Kommissionen ska senast den 31 oktober 2032 bedöma huruvida unionen har uppnått sina överordnade energieffektivitetsmål för 2030.

Artikel 36

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska senast den ... [*två år efter dagen för detta direktivs ikraftträdande*] sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa artiklarna 1, 2, och 3, 4.14.4, 4.5 första, andra, fjärde, femte och sjätte styckena, 4.6 och 4.7, 511, 12.2-12.5, 21 25, 26.1, 26.2 och 26.426.14, 27, 28.1,28.5, 2932 och bilagorna I, III, VII, X, XI och XV.

Medlemsstaterna ska sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa artiklarna 4.5 tredje stycket, 12.1, 26.3 och 28.6. senast de datum som anges i artiklarna. De ska genast underrätta kommissionen om texten till dessa bestämmelser.

När en medlemsstat antar dessa åtgärder ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. De ska även innehålla en uppgift om att hänvisningar i befintliga lagar och andra författningar till det direktiv som upphävs genom det här direktivet ska anses som hänvisningar till det här direktivet. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras och om hur uppgiften ska formuleras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 37

Ändring av förordning (EU) 2023/955

I artikel 2 i förordning (EU) 2023/955 ska led 1 ersättas med följande:

- ”1. energifattigdom: energifattigdom enligt definitionen i artikel 2.52 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/... *⁺⁺.**

”

- * Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/... om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955 (EUT L ..., ..., ...).

⁺⁺ EUT: EUT: För in numret på direktivet i dokument PE-CONS .../23 (2021/0203(COD)) och i fotnoten det direktivets nummer, datum, titel och hänvisning till EUT.

Artikel 38
Upphävande

Direktiv 2012/27/EU, i dess ändrade lydelse enligt de akter som förtecknas i del A i bilaga XVI, ska upphöra att gälla med verkan från och med den ... [två år efter dagen för detta direktivs ikraftträdande, plus en dag], utan att det påverkar medlemsstaternas skyldigheter när det gäller tidsfristerna för införlivandet med nationell lagstiftning av de direktiv som anges i del B i bilaga XVI.

Hänvisningar till de upphävda direktiven ska anses som hänvisningar till det här direktivet och ska läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilaga XVII.

Artikel 39
Ikraftträdande *och tillämpning*

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artiklarna 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 och 20 och bilagorna [II](#), [VIII](#), [IX](#), [XII](#), [XIII](#) och [XIV](#) ska tillämpas från och med den ... [två år efter dagen för detta direktivs ikraftträdande, plus en dag].

Artikel 37 ska tillämpas från och med den... [den dag då förordning (EU) 2023/955 börjar tillämpas].

Artikel 40
Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i

På Europaparlamentets vägnar

På rådets vägnar

Ordförande

Ordförande

Bilaga I

NATIONELLA BIDRAG TILL UNIONENS ENERGIEFFEKTIVITETSMÅL FÖR 2030 NÄR DET GÄLLER SLUTLIG ENERGIANVÄNDNING OCH/ELLER PRIMÄRENERGIANVÄNDNING

1. Nivån för de nationella bidragen beräknas på grundval av följande vägledande formler:

$$FEC_{C_{2030}} = C_{EU}(1 - Target) FEC_{B_{2030}}$$

$$PEC_{C_{2030}} = C_{EU}(1 - Target) PEC_{B_{2030}}$$

där C_{EU} är en korrektionsfaktor, Target är den nationella ambitionsnivån och $FEC_{B_{2030}}$ respektive $PEC_{B_{2030}}$ syftar på 2020 års EU-referensscenario som används som grundscenario för 2030.

2. I följande vägledande formel ingår objektiva kriterier som återspeglar de faktorer som förtecknas i artikel 4.3 d i–iv, som var och en används för att fastställa den nationella ambitionsnivån i procent (Target) och har samma vikt i formeln (0,25):

- a) Bidrag *som är beroende av tidiga insatser* ($F_{early-action}$).
- b) Ett bidrag som beror på BNP per capita (F_{wealth}).
- c) Ett bidrag som beror på energiintensitet ($F_{intensity}$).
- d) Ett bidrag som baseras på potentialen för kostnadseffektiv energibesparing ($F_{potential}$).

3. *$F_{\text{early-action}}$ ska beräknas för varje medlemsstat som produkten av dess mängd energibesparingar och den förbättring av energiintensiteten som varje medlemsstat uppnått. Mängden energibesparingar för varje medlemsstat ska beräknas på grundval av minskningen av energianvändningen (i toe) i förhållande till unionens minskning av energianvändningen mellan treårsgenomsnittet för perioden 2007–2009 och treårsgenomsnittet för perioden 2017–2019. Förbättringen av energiintensiteten för varje medlemsstat ska beräknas på grundval av minskningen av energiintensiteten (i toe/EUR) i förhållande till unionens minskning av energiintensiteten mellan treårsgenomsnittet för perioden 2007–2009 och treårsgenomsnittet för perioden 2017–2019.*
4. F_{wealth} ska beräknas för varje medlemsstat på grundval av dess treårsgenomsnitt av Eurostats index för BNP per capita i fasta priser i förhållande till unionens treårsgenomsnitt för perioden 2017–2019, uttryckt i köpkraftspariteter (PPP).
5. $F_{\text{intensity}}$ ska beräknas för varje medlemsstat på grundval av dess treårsgenomsnitt för slutlig energiintensitet (FEC eller PEC relativt BNP i fasta priser, uttryckt i köpkraftspariteter (PPP)) i förhållande till unionens treårsgenomsnitt för perioden 2017–2019.
6. $F_{\text{potential}}$ ska beräknas för varje medlemsstat på grundval av besparingarna av slutlig energi eller primärenergi enligt scenariot PRIMES MIX 55 % för 2030. Besparingarna uttrycks i förhållande till prognoserna i 2020 års EU-referensscenario för 2030.
7. För vart och ett av kriterierna i punkt 2 a–d ska en undre och en övre gräns tillämpas. Ambitionsnivån ska för **faktorerna F_{wealth} , $F_{\text{intensity}}$ och $F_{\text{potential}}$** begränsas till 50 % och 150 % av unionens genomsnittliga ambitionsnivå för en viss faktor. **Ambitionsnivån ska för faktor $F_{\text{early-action}}$ begränsas till 50 % och 100 % av unionens genomsnittliga ambitionsnivå.**
8. Om inget annat anges är Eurostat källan till de ingångsdata som används för att beräkna faktorerna.
9. F_{total} ska beräknas som den viktade summan av samtliga fyra faktorer ($F_{\text{early-action}}$, F_{wealth} , $F_{\text{intensity}}$ och $F_{\text{potential}}$). Målet (Target) ska sedan beräknas som produkten av den totala faktorn F_{total} och unionsmålet.

10. *Kommissionen ska beräkna* en korrektionsfaktor C_{EU} för primäre energi och slutlig energi, som ska tillämpas *för att justera summan av resultaten av formeln för* alla nationella bidrag till *respektive unionsmål* 2030. Faktorn C_{EU} är samma för alla medlemsstater.
-

Bilaga II

ALLMÄNNA PRINCIPER FÖR BERÄKNING AV KRAFTVÄRMEPRODUCERAD EL

Del I

Allmänna principer

De värden som används för beräkning av kraftvärmeproducerad el ska fastställas på grundval av den förväntade eller faktiska driften av pannan under normala användningsvillkor. För mikrokraftvärmepannor får beräkningen baseras på certifierade värden.

1. Kraftvärmeproducerad el ska betraktas som lika med pannans totala årliga elproduktion, uppmätt vid anslutningspunkten till huvudgeneratorerna i följande fall:
 - a) I kraftvärmepannor av typerna 2, 4, 5, 6, 7 och 8 som anges i del II, med en total årlig effektivitet som av medlemsstaterna fastställts till minst 75 %.
 - b) I kraftvärmepannor av typerna 1 och 3 som anges i del II, med en total årlig effektivitet som av medlemsstaterna fastställts till minst 80 %.
2. I kraftvärmepannor med en total årlig effektivitet under det värde som anges i punkt 1 a, nämligen de kraftvärmepannor av typerna 2, 4, 5, 6, 7 och 8 som anges i del II, eller med en total årlig effektivitet under det värde som anges i punkt 1 b, nämligen de kraftvärmepannor av typerna 1 och 3 som anges i del II, ska följande formel användas för att beräkna kraftvärmeproducerad el:

$$E_{\text{CHP}} = H_{\text{CHP}} * C$$

där

E_{CHP} är mängden kraftvärmeproducerad el,

C är el–värmeförhållandet.

H_{CHP} är mängden av nyttiggjord värme från kraftvärmeproduktionen (beräknad för detta ändamål som den totala värmeproduktionen minus den värme som producerats i separata pannor eller genom direkt ångavtappning från ånggeneratoren före turbinen).

Beräkningen av kraftvärmeproducerad el ska grundas på det verkliga el–värmeförhållandet. Om det verkliga el–värmeförhållandet för en kraftvärmepanna är okänt, får följande standardvärden användas, särskilt för statistiska ändamål, för de kraftvärmepannor av typerna 1, 2, 3, 4 och 5 som avses i del II, förutsatt att beräknad mängd kraftvärmeproducerad el understiger eller är lika med pannans totala elproduktion:

Typ av panna	Standardvärden för el–värmeförhållandet, C
Kombicykel med värmeåtervinning	0,95
Mottrycksturbin	0,45
Kondensturbin med ångavtappning	0,45
Gasturbin med värmeåtervinning	0,55
Förbränningsmotor	0,75

Om medlemsstaterna fastställer standardvärden för el–värmeförhållanden för de pannor av typerna 6, 7, 8, 9, 10 och 11 som avses i del II, ska dessa värden offentliggöras och anmälas till kommissionen.

3. Om en del av energiinnehållet i den bränslemängd som använts för kraftvärmeprocessen återvinns i kemikalier, kan denna del subtraheras från bränslemängden innan den totala effektiviteten i enlighet med punkterna 1 och 2 beräknas.
4. Medlemsstaterna får fastställa el–värmeförhållandet som förhållandet mellan el och nyttiggjord värme vid en kraftvärmeprocess som används vid dellast med användning av de operativa uppgifterna för den specifika pannan.
5. Medlemsstaterna får använda andra rapporteringsperioder än årliga rapporteringsperioder för de beräkningar som görs enligt punkterna 1 och 2.

Del II

Kraftvärmetekniker som omfattas av detta direktiv

1. Kombicykel med värmeåtervinning
2. Mottrycksturbin
3. Kondensturbin med ångavtappning
4. Gasturbin med värmeåtervinning
5. Förbränningsmotor
6. Mikroturbiner
7. Stirlingmotorer
8. Bränsleceller
9. Ångmaskiner
10. Organiska Rankinecykler
11. Andra typer av tekniker eller kombinationer som innefattar kraftvärme.

Vid genomförande och tillämpning av de allmänna principerna för beräkning av kraftvärmeproducerad el ska medlemsstaterna använda de detaljerade riktlinjer som fastställts genom kommissionens beslut 2008/952/EG¹.

¹ Kommissionens beslut 2008/952/EG av den 19 november 2008 om detaljerade riktlinjer för genomförande och tillämpning av bilaga II till Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/8/EG (EUT L 338, 17.12.2008, s. 55).

Bilaga III

METOD FÖR ATT FASTSTÄLLA KRAFTVÄRMEPROCESSENS EFFEKTIVITET

De värden som används för beräkning av kraftvärmeproduktionens effektivitet och besparingarna av primärenergi ska fastställas på grundval av den förväntade eller faktiska driften av pannan under normala driftsförhållanden.

a) Högeffektiv kraftvärme

Vid tillämpningen av detta direktiv ska högeffektiv kraftvärmeproduktion uppfylla följande kriterier:

- Kraftvärmeproduktionen i kraftvärmepannor ska innebära besparingar beräknade i enlighet med led b av primärenergi på minst 10 % jämfört med referensvärdena för separat produktion av värme och el.
- Produktion i småskaliga kraftvärmepannor och mikrokraftvärmepannor, vilken leder till primärenergibesparingar, får betecknas som högeffektiv kraftvärme.
- ***För kraftvärmepannor som byggs eller genomgår omfattande reovering efter införlivandet av denna bilaga*** är de direkta koldioxidutsläppen från kraftvärmeproduktion som drivs med fossila bränslen mindre än 270 g CO₂ per 1 kWh utgående energi från kraftvärmeproduktionen (inklusive energi för uppvärmning/kylning, elkraft och mekanisk energi).
- ***Kraftvärmepannor som är i drift innan den ... [detta direktiv träder i kraft] får avvika från detta krav till och med den 1 januari 2034, förutsatt att de har en plan för att gradvis minska utsläppen för att nå tröskelvärdet på mindre än 270 g CO₂ per 1 kWh senast den 1 januari 2034 och att de har anmält denna plan till berörda operatörer och behöriga myndigheter.***

- När en kraftvärmepanna byggs eller genomgår omfattande uppgradering ska medlemsstaterna säkerställa att användningen av andra fossila bränslen än naturgas i befintliga värmekällor inte ökar jämfört med den genomsnittliga årliga förbrukningen under de tre föregående kalenderåren med full drift före uppgraderingen, och att inga nya värmekällor i systemet använder andra fossila bränslen än naturgas.

b) Beräkning av primärenergibesparingar

De primärenergibesparingar som görs till följd av kraftvärmeproduktion i enlighet med definitionen i bilaga II ska beräknas enligt följande formel:

$$PES = \left(1 - \frac{1}{\frac{CHPH\eta}{RefH\eta} + \frac{CHPE\eta}{RefE\eta}} \right) \times 100 \%$$

där

PES är primärenergibesparingarna,

CHP H η är kraftvärmeproduktionens värmeeffektivitet definierad som årlig produktion av nyttiggjord värme dividerad med den bränslemängd som använts för att producera summan av nyttiggjord värme och el från kraftvärme,

Ref H η är referensvärdet för effektivitet för separat värmeproduktion,

CHP E η är kraftvärmeproduktionens eleffektivitet definierad som årlig elproduktion genom kraftvärme dividerad med den bränslemängd som använts för att producera summan av nyttiggjord värme och el genom kraftvärme. Om en kraftvärmepanna framställer mekanisk energi, kan den årliga elproduktionen genom kraftvärme ökas med ytterligare en faktor som motsvarar en lika stor mängd el som den mekaniska energin. Denna ytterligare faktor ger inte rätt att utfärda ursprungsgarantier i enlighet med artikel 26.13.

Ref E η är referensvärdet för effektivitet för separat elproduktion.

c) Beräkningar av energibesparingar med alternativ beräkningsmetod

Medlemsstaterna får beräkna primärenergibesparingar från produktion av värme och el och mekanisk energi såsom anges nedan utan att tillämpa bilaga II, för att kunna utesluta den icke-kraftvärmeproducerade värmen och elen i processen. Sådan produktion kan betraktas som framställning genom högeffektiv kraftvärme under förutsättning att den uppfyller effektivitetskriterierna i led a i denna bilaga och, för kraftvärmepannor med en kapacitet på över 25 MW, den totala kapaciteten överskrider 70 %. En specifikation av den mängd kraftvärmeproducerad el som framställs genom denna produktion ska för utfärdande av ursprungsgaranti och för statistiska ändamål emellertid fastställas i enlighet med bilaga II.

Om primärenergibesparingarna för en process beräknas enligt vad som anges ovan ska primärenergibesparingarna beräknas enligt formeln i led b i denna bilaga varvid "CHP H_{η} " ska ersättas med " H_{η} " och "CHP E_{η} " ska ersättas med " E_{η} " där

H_{η} betecknar processens värmeeffektivitet, definierad som den årliga värmeproduktionen dividerad med den bränslemängd som använts för att producera summan av värmeproduktionen och elproduktionen.

E_{η} betecknar processens eleffektivitet, definierad som den årliga elproduktionen dividerad med den bränslemängd som använts för att producera summan av värmeproduktionen och elproduktionen. Om en kraftvärmepanna framställer mekanisk energi, kan den årliga elproduktionen genom kraftvärme ökas med ytterligare en faktor som motsvarar en lika stor mängd el som den mekaniska energin. Denna ytterligare faktor ger inte rätt att utfärda ursprungsgarantier i enlighet med artikel 26.13.

Medlemsstaterna får använda andra rapporteringsperioder än årliga rapporteringsperioder för de beräkningar som görs enligt leden b och c i denna bilaga.

För mikrokraftvärmepannor får beräkningen baseras på certifierade uppgifter.

d) Referensvärden för effektivitet för separat produktion av värme och el

Dessa harmoniserade referensvärden för effektivitet ska bestå av en uppsättning värden som differentieras av relevanta faktorer, bland annat konstruktionsår och bränsletyper, och de ska grundas på en väldokumenterad analys, bland annat med beaktande av uppgifter från operativ användning under realistiska förhållanden, bränslemix och klimatförhållanden samt tillämpad kraftvärmeteknik.

Referensvärdena för effektivitet för separat produktion av värme och el i enlighet med den formel som anges i led b ska fastställa driftseffektiviteten hos den separata värme- och elproduktion som ska ersättas av kraftvärme.

Referensvärdena för effektivitet ska beräknas enligt följande principer:

- i) För kraftvärmepannor ska jämförelsen med separat elproduktion utgå från principen att samma bränslekategorier jämförs.
- ii) Varje kraftvärmepanna ska jämföras med den bästa tillgängliga och ekonomiskt motiverade tekniken för separat produktion av värme och el på marknaden under kraftvärmepannans konstruktionsår.
- iii) Referensvärdena för effektivitet för kraftvärmepannor som är äldre än tio år ska fastställas som referensvärdet för pannor som är tio år gamla.
- iv) Referensvärdena för effektivitet för separat produktion av el och värme ska återspegla klimatskillnaderna mellan medlemsstaterna.

Bilaga IV

KRAV PÅ ENERGIEFFEKTIVITET FÖR OFFENTLIG UPPHANDLING

Inom ramen för tilldelningsförfaranden för offentlig upphandling och koncessioner ska upphandlande myndigheter och upphandlande enheter som köper produkter, tjänster, byggnader och byggentreprenader ska de,

- a) om en produkt omfattas av en delegerad akt som antagits enligt förordning (EU) 2017/1369, direktiv 2010/30/EU eller en relaterad genomförandeakt från kommissionen, endast köpa de produkter som uppfyller kriterierna enligt artikel 7.2 i den förordningen,
- b) om en produkt som inte omfattas av led a omfattas av en genomförandeåtgärd enligt direktiv 2009/125/EG, endast köpa produkter som uppfyller riktvärden för energieffektivitet som anges i den genomförandeåtgärden,
- c) om en produkt eller tjänst omfattas av unionens kriterier för grön offentlig upphandling **eller tillgängliga motsvarande nationella kriterier**, med relevans för produktens eller tjänstens energieffektivitet, göra sitt bästa för att endast köpa produkter och tjänster som uppfyller åtminstone de centrala tekniska specifikationer som fastställs i relevanta kriterier för unionens gröna offentliga upphandling **eller tillgängliga motsvarande nationella kriterier**, bland annat för datacenter, serverrum och molntjänster, vägbelysning och trafiksignaler, och datorer, bildskärmar, datorplattor och smarttelefoner.
- d) endast köpa däck som uppfyller kriterierna för den högsta klassificeringen för drivmedelseffektivitet, enligt definitionen i förordning (EU) 2020/740, vilket inte ska förhindra offentliga organ att köpa däck med högsta klassificering för väggrepp på vått underlag eller klassificering för externt däck- och vägbanebuller av säkerhetsskäl eller för allmänhälsan,

- e) i sina anbud om tjänsteavtal kräva att tjänsteleverantörer, i syfte att tillhandahålla tjänsterna i fråga, endast använder produkter som uppfyller leden a, b och d vid leverans av tjänsterna i fråga; detta krav ska endast gälla nya produkter som köpts in av tjänsteleverantörer helt eller delvis i syfte att tillhandahålla tjänsten i fråga,
- f) köpa eller ingå nya hyresavtal avseende byggnader som uppfyller åtminstone nivån för ***nära-nollenergi, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 6 i detta direktiv***, såvida inte syftet med inköpet är att
- i) vidta totalrenovering eller rivning av byggnaden,
 - ii) i fråga om offentliga organ, att sälja byggnaden vidare utan att använda den för det offentliga organets eget syfte, eller
 - iii) bevara byggnaden som en byggnad med officiellt skydd som del av en utvald miljö, eller på grund av dess särskilda arkitektoniska eller ***historiska*** värde.

Efterlevnaden av kraven i led f i denna bilagaska verifieras genom de energiprestandacertifikat som avses i artikel 11 i direktiv 2010/31/EU.

Bilaga V

GEMENSAMMA METODER OCH PRINCIPER FÖR ATT BERÄKNA INVERKAN AV KVOTPLIKTSYSTEM FÖR ENERGIEFFEKTIVITET ELLER ANDRA POLICYÅTGÄRDER ENLIGT ARTIKLARNA 8, 9, 10 OCH 30.14

1. Metoder för att beräkna andra energibesparingar än de som följer av beskattningsåtgärder vid tillämpning av artiklarna 8, 9, 10 och 30.14.

Kvotpliktiga, deltagande eller bemyndigade parter eller genomförande offentliga myndigheter får använda följande metoder för att beräkna energibesparingar:

- a) Förmodade besparingar i förhållande till resultaten av tidigare, oberoende kontrollerade energiförbättringar i liknande anläggningar. Den generiska metoden kallas förhandsbedömning (ex ante).
- b) Uppmätta besparingar, där besparingarna från insättandet av en åtgärd, eller av ett åtgärds paket, fastställs genom registrering av den faktiskt minskade energianvändningen, med beaktande av faktorer som additionalitet, nyttjande, produktionsnivåer och väder vilka kan påverka användningen. Den generiska metoden kallas efterhandsbedömning (ex post).
- c) Skattade besparingar, där tekniska bedömningar av besparingar används. Denna metod får användas enbart om det är svårt eller oproportionellt dyrt att fastställa solida uppmätta data för en särskild anläggning, t.ex. vid byte till en kompressor eller elmotor som har en annan kWh-klassificering än den för vilken oberoende information om besparingar har uppmätts, eller om dessa bedömningar baseras på nationellt fastställda metoder och riktmärken som görs av kvalificerade eller ackrediterade experter som är oberoende av de berörda kvotpliktiga, deltagande eller bemyndigade parterna.

- d) *Vid beräkning av energibesparingar enligt artikel 8.3 som kan räknas in för att uppfylla skyldigheten i den artikeln får medlemsstaterna uppskatta energibesparingarna för personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, personer i låginkomsthushåll och, i tillämpliga fall, personer som bor i subventionerade bostäder på grundval av tekniska bedömningar med hjälp av standardiserade villkor eller parametrar för boende- och värmekomfort, till exempel parametrar som definieras i nationella byggregler. Det sätt på vilket komfort bedöms för åtgärder i byggnader bör rapporteras av medlemsstaterna till kommissionen tillsammans med förklaringar av de beräkningsmetoder som använts.*
- e) Undersökningsbaserade besparingar, där användarnas respons på råd, informationskampanjer, märknings- eller certifieringssystem eller smarta mätare fastställs. Denna metod ska användas enbart för besparingar som följer av förändringar i användarbeteendet. Den får inte användas för besparingar som följer av insättandet av fysiska åtgärder.
2. Vid fastställande av energibesparingar för en energieffektivitetsåtgärd enligt artiklarna 8, 9, 10 och 30.14 ska följande principer tillämpas:
- a) Medlemsstaterna ska visa att *ett av målen för policyåtgärden, oavsett om det är nytt eller redan befintligt, är att uppnå* energibesparingar i slutanvändningsledet i enlighet med artikel 8.1 *och* ska tillhandahålla bevis och dokumentation som styrker att energibesparingarna är en följd av en policyåtgärd, inbegripet frivilliga avtal.
- b) Det ska kunna visas att besparingarna är mer långtgående än de som skulle ha inträffat under alla omständigheter, utan de kvotpliktiga, deltagande eller bemyndigade parternas eller de genomförande offentliga myndigheternas verksamhet. För att fastställa vilka besparingar som kan anföras som mer långtgående, ska medlemsstaterna ta hänsyn till hur användningen av och efterfrågan på energi skulle utvecklas i avsaknad av policyåtgärden i fråga genom att beakta åtminstone följande faktorer: energianvändningstendenser, förändringar i användarbeteendet, teknisk utveckling och förändringar som beror på andra åtgärder som genomförts på unionsnivå och nationell nivå.

- c) Besparingar till följd av genomförande av tvingande unionsrätt ska betraktas som besparingar som skulle ha inträffat under alla omständigheter och får därmed inte anföras som energibesparingar vid tillämpning av artikel 8.1. Genom undantag från det kravet får besparingar som rör renovering av befintliga byggnader, ***inbegripet de besparingar som följer av genomförandet av minimistandarder för energiprestanda för byggnader i enlighet med direktiv 2010/31/EU***, anföras som energibesparingar enligt artikel 8.1, förutsatt att det krav på väsentlighet som avses i punkt 3 h i denna bilaga säkerställs. Åtgärder för att främja energieffektivitetsförbättringar i den offentliga sektorn enligt artiklarna 5 och 6 kan komma att beaktas för att uppfylla de energibesparingar som krävs enligt artikel 8.1, förutsatt att de leder till kontrollerbara och mätbara eller uppskattningsbara energibesparingar i slutanvändningsledet. Beräkningen av energibesparingar ska överensstämma med denna bilaga.
- d) ***Energibesparingar i slutanvändningsledet till följd av genomförandet av åtgärder för förbättrad energieffektivitet som vidtagits i enlighet med nödförordningar enligt artikel 122 i EUF-fördraget får åberopas vid tillämpning av artikel 8.1, förutsatt att de leder till kontrollerbara och mätbara eller uppskattningsbara energibesparingar i slutanvändningsledet, med undantag för de energibesparingar som följer av ransonerings- eller begränsningsåtgärder.***
- e) Åtgärder som vidtas i enlighet med förordning (EU) 2018/842 kan anses väsentliga, men medlemsstaterna måste visa att de leder till kontrollerbara och mätbara eller uppskattningsbara energibesparingar i slutanvändningsledet. Beräkningen av energibesparingar ska överensstämma med denna bilaga.

- f) Medlemsstaterna *ska* enbart räkna in energibesparingar i slutanvändningsledet från policyåtgärder i sektorer eller anläggningar som omfattas av kapitel IVa i direktiv 2003/87/EG om de är ett resultat av genomförandet av artikel 9 eller 10 i detta direktiv och går utöver kraven i direktiv 2003/87/EG eller utöver genomförandet av åtgärder kopplade till gratis tilldelning av utsläppsrätter enligt det direktivet. Medlemsstaterna ska visa att policyåtgärderna leder till kontrollerbara och mätbara eller uppskattningsbara energibesparingar i slutanvändningsledet. Beräkningen av energibesparingar ska överensstämma med denna bilaga. Om en enhet är en kvotpliktig part enligt ett nationellt kvotpliktsystem för energieffektivitet enligt artikel 9 i detta direktiv och enligt EU:s utsläppshandelssystem för byggnader och vägtransporter enligt kapitel IVa i direktiv 2003/87/EG, ska övervaknings- och kontrollsystemet säkerställa att det koldioxidpris som tillämpas när bränsle frisläpps för konsumtion enligt det kapitlet beaktas vid beräkningen av och rapporteringen om energibesparingarna till följd av åtgärderna.
- g) Besparingar får medräknas endast om de överstiger följande nivåer:
- i) Unionens utsläppsnormer för nya personbilar och nya lätta nyttofordon till följd av genomförandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/631¹. Medlemsstaterna måste lägga fram *motiveringar*, samt sina antaganden och sin beräkningsmetod, för att påvisa additionalitet utöver unionens nya koldioxidkrav för fordon.
 - ii) Unionskrav avseende avlägsnande från marknaden av vissa energirelaterade produkter till följd av genomförandet av genomförandeåtgärder enligt direktiv 2009/125/EG. Medlemsstaterna ska lämna en motivering, samt sina antaganden och sin beräkningsmetod, för att påvisa additionalitet.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/631 av den 17 april 2019 om fastställande av normer för koldioxidutsläpp för nya personbilar och för nya lätta nyttofordon och om upphävande av förordningarna (EG) nr 443/2009 och (EU) nr 510/2011 (EUT L 111, 25.4.2019, s. 13).

- h) Politik i syfte att uppmuntra till högre nivåer av energieffektivitet hos produkter, utrustning, transportsystem, fordon och bränslen, byggnader och byggnadselement, processer eller marknader ska vara tillåten, med undantag *av policyåtgärder*
- i) som gäller användning av teknik för direkt förbränning av fossila bränslen och som genomförs från och med den 1 januari 2026, och*
- ii) för subvention av användningen av teknik för direkt förbränning av fossila bränslen i bostadshus från och med den 1 januari 2026.*
- i) Energibesparingar till följd av nya policyåtgärder som *genomförs från och med den 1 januari 2024* och som gäller användning av direkt förbränning av fossila bränslen i produkter, utrustning, transportsystem, fordon eller byggnader, eller i samband med byggtreprenader, får inte räknas in för att uppfylla energisparkravet *enligt artikel 8.1 b. När det gäller policyåtgärder som främjar kombinationer av teknik är andelen energibesparingar som uppnås med användning av teknik för förbränning av fossila bränslen inte stödberättigande från och med den 1 januari 2024.*
- j) *Genom undantag från led i får, för perioden 1 januari 2024–31 december 2030, energibesparingar från teknik för direkt förbränning av fossila bränslen som förbättrar energieffektiviteten i energiintensiva företag inom industrisektorn räknas som energibesparingar endast enligt artikel 8.1 b och c till och med den 31 december 2030, under förutsättning att*
- i) företaget har genomfört en energikartläggning i enlighet med artikel 11.2 och en genomförandeplan som omfattar*
- en översikt över alla kostnadseffektiva energieffektivitetsåtgärder med en återbetalningsperiod på högst fem år, baserat på metoder för enkla återbetalningsperioder som tillhandahålls av medlemsstaten,*

*– en tidsram för genomförandet av alla rekommenderade energieffektivitetsåtgärder med en återbetalningsperiod på högst fem år,
– en beräkning av förväntade energibesparingar till följd av de rekommenderade energieffektivitetsåtgärderna, och
– energieffektivitetsåtgärder som avser användning av teknik för direkt förbränning av fossila bränslen med relevant information som behövs för att*

> bevisa att den identifierade åtgärden inte ökar den mängd energi som krävs eller en anläggnings kapacitet,

> motivera att användningen av hållbar icke-fossil teknik inte är tekniskt genomförbar,

> visa att tekniken för direkt förbränning av fossila bränslen överensstämmer med den senaste unionslagstiftningen om utsläppsprestanda och förhindrar tekniska inlåsningseffekter genom att säkerställa framtida kompatibilitet med klimatneutrala alternativa icke-fossila bränslen och tekniker,

- ii) fortsatt användning av teknik för direkt förbränning av fossila bränslen är en energieffektivitetsåtgärd för att minska energianvändningen med en återbetalningsperiod på högst fem år, baserad på metoder för enkla återbetalningsperioder som tillhandahålls av medlemsstaten, som rekommenderas till följd av en energikartläggning i enlighet med artikel 11.2 och som ingår i genomförandeplanen,*
- iii) användningen av teknik för direkt förbränning av fossila bränslen överensstämmer med den senaste unionslagstiftningen om utsläppsprestanda, inte leder till tekniska inlåsningseffekter och säkerställer framtida kompatibilitet med klimatneutrala alternativa bränslen och tekniker,*
- iv) användningen av teknik för direkt förbränning av fossila bränslen i företaget inte leder till ökad energianvändning eller ökad kapacitet vid anläggningen i det företaget,*

- v) *det finns belägg för att ingen alternativ, hållbar lösning med icke-fossila bränslen var tekniskt genomförbar,*
- vi) *användningen av teknik för direkt förbränning av fossila bränslen leder till kontrollerbara och mätbara eller uppskattningsbara energibesparingar i slutanvändningsledet beräknade i enlighet med denna bilaga,*
- vii) *bevis offentliggörs på en webbplats eller görs allmänt tillgängliga för alla intresserade medborgare.*
- k) Åtgärder för att främja införande av småskalig förnybar energiteknik på eller i byggnader kan komma att beaktas för att uppfylla de energibesparingar som krävs enligt artikel 8.1, förutsatt att de leder till kontrollerbara och mätbara eller uppskattningsbara energibesparingar vid slutanvändning. Beräkningen av energibesparingar ska överensstämma med denna bilaga.
- l) Åtgärder för att främja installation av solenergiteknik kan komma att beaktas för att uppfylla de energibesparingar som krävs enligt artikel 8.1, förutsatt att de leder till kontrollerbara och mätbara eller uppskattningsbara energibesparingar vid slutanvändning. Den **värme som produceras** med hjälp av solvärmeteknik **från solstrålning** kan räknas bort från energianvändningen i slutanvändningsledet.
- m) För politik som påskyndar införandet av effektivare produkter och fordon, med undantag av **nya** policyåtgärder som **genomförs från och med den 1 januari 2024** som gäller användningen av direkt förbränning av fossila bränslen, får en fullständig medräkning anföras under förutsättning att det kan visas att införandet sker före utgången av den genomsnittliga förväntade livslängden för produkten eller fordonet, eller innan produkten eller fordonet vanligen skulle ha ersatts, och att besparingar anföras endast för perioden fram till utgången av den genomsnittliga förväntade livslängden hos den produkt eller det fordon som ska ersättas.
- n) Som stöd till införandet av energieffektivitetsåtgärder ska medlemsstaterna när så är relevant säkerställa att kvalitetsnormerna för produkter, tjänster och insättande av åtgärder bibehålls, eller införs i de fall sådana normer inte finns.

- o) För att ta hänsyn till klimatvariationer mellan regioner får medlemsstaterna välja att justera besparingarna till ett standardvärde eller medge olika energibesparingar i enlighet med temperaturvariationerna mellan regionerna.
 - p) Vid beräkningen av energibesparingar ska hänsyn tas till åtgärdernas livslängd och den takt med vilken besparingarna avtar över tid. Vid denna beräkning ska man räkna med de besparingar som varje enskild åtgärd kommer att leda till under perioden från och med datumet för genomförande till och med slutet av varje sparkravsperiod. Alternativt får medlemsstaterna anta en annan metod som uppskattas uppnå minst samma totala mängd besparingar. Om en annan metod används ska medlemsstaterna säkerställa att den totala mängd energibesparingar som beräknas med denna andra metod inte överstiger den mängd energibesparingar som skulle ha blivit resultatet av beräkningen om de besparingar räknas som varje enskild åtgärd kommer att leda till under perioden från och med datumet för genomförande till och med 2030. Medlemsstaterna ska i sina integrerade nationella energi- och klimatplaner som anmälts i enlighet med artiklarna 3 och 7–12 i förordning (EU) 2018/1999 i detalj beskriva vilken annan metod de har använt och vilka åtgärder som har vidtagits för att säkerställa att detta bindande beräkningskrav uppfylls.
3. Medlemsstaterna ska säkerställa att följande krav på policyåtgärder som vidtagits enligt artiklarna 10 och 30.14 uppfylls:
- a) Policyåtgärder och enskilda åtgärder ger kontrollerbara energibesparingar i slutanvändningsledet.
 - b) Ansvarsuppgifterna för varje deltagande part, bemyndigade part eller genomförande offentlig myndighet, beroende på vad som är tillämpligt, är tydligt definierade.
 - c) De energibesparingar som har uppnåtts eller som ska uppnås fastställs på ett klart och tydligt sätt.
 - d) Den mängd energibesparingar som krävs eller som ska uppnås genom policyåtgärden ska uttryckas som antingen primärenergianvändning eller slutlig energianvändning, med användning av de effektiva värmevärden eller primärenergifaktorer som avses i artikel 31.

- e) En årlig rapport om de energibesparingar som uppnåtts av bemyndigade parter, deltagande parter och genomförande offentliga myndigheter tillhandahålls och görs tillgänglig för allmänheten, liksom uppgifter om den årliga energibesparingstendensen.
 - f) Resultaten övervakas och lämpliga åtgärder vidtas om framstegen inte är tillfredsställande.
 - g) Högst en part får anföra energibesparingar som följer av en enskild åtgärd.
 - h) Den deltagande parten, den bemyndigade parten eller den genomförande offentliga myndigheten konstateras vara väsentlig för att de anförda energibesparingarna ska uppnås.
 - i) Den deltagande partens, den bemyndigade partens eller den genomförande offentliga myndighetens verksamhet har ingen negativ inverkan på personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder.
4. Vid fastställande av energibesparingar som följer av skatterelaterade policyåtgärder som införts enligt artikel 10 ska följande principer gälla:
- a) Energibesparingar får medräknas endast om de följer av beskattningsåtgärder som överstiger de minimiskattenivåer som är tillämpliga på bränslen enligt kraven i rådets direktiv 2003/96/EG² eller 2006/112/EG³.

² Rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet (EUT L 283, 31.10.2003, s. 51).

³ Rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt (EUT L 347, 11.12.2006, s. 1).

- b) Priselasticitet på kort sikt för beräkning av inverkan av energiskatteåtgärder ska motsvara känsligheten för prisförändringar hos efterfrågan på energi, och ska uppskattas på grundval av aktuella och representativa officiella uppgiftskällor vilka är tillämpliga på medlemsstaten och, i tillämpliga fall, på grundval av åtföljande studier från ett oberoende institut. Om en annan priselasticitet än elasticitet på kort sikt används ska medlemsstaterna förklara hur energieffektivitetsförbättringar till följd av genomförandet av annan unionslagstiftning har inkluderats i det grundscenario som används för att uppskatta energibesparingarna, eller hur en dubbelräkning av energibesparingar från annan unionslagstiftning har undvikits.
- c) Energibesparingar som följer av kompletterande skattepolitiska instrument, inbegripet skatteincitament eller inbetalningar till fonder, ska redovisas separat.
- d) Uppskattningar av elasticitet på kort sikt bör användas för att bedöma energibesparingarna till följd av beskattningsåtgärder för att undvika överlappning med unionsrätten och andra policyåtgärder.
- e) Medlemsstaterna ska fastställa fördelningseffekterna av beskattning och motsvarande åtgärder för personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder, och påvisa effekterna av de mildrande åtgärder som genomförs i enlighet med artikel 24.1, 24.2 och 24.3.
- f) Medlemsstaterna ska lägga fram bevis, inklusive beräkningsmetoder, för att energibesparingar inte räknas dubbelt om effekterna av energi- eller koldioxidbeskattningsåtgärder eller handel med utsläppsrätter i enlighet med direktiv 2003/87/EG överlappar varandra.

5. Anmälan av metod

Medlemsstaterna ska, i enlighet med förordning (EU) 2018/1999, till kommissionen anmäla den detaljerade metod som de föreslår för att upprätthålla de kvotpliktsystem för energieffektivitet och alternativa åtgärder som avses i artiklarna 9, 10 och 30.14 i detta

direktiv. Utom när det gäller beskattning ska en sådan anmälan innehålla uppgifter om följande:

- a) Nivån på de energibesparingar som krävs enligt artikel 8.1 första stycket eller besparingar som förväntas uppnås under hela perioden 1 januari 2021–31 december 2030.
- b) Hur den beräknade mängden nya energibesparingar som krävs enligt artikel 8.1 första stycket eller de energibesparingar som förväntas uppnås kommer att fördelas över sparkravsperioden.
- c) Kvotpliktiga, deltagande eller bemyndigade parter eller genomförande offentliga myndigheter.
- d) Målsektorer.
- e) Policyåtgärder och enskilda åtgärder, inbegripet den förväntade totala mängden ackumulerade energibesparingar för varje åtgärd.
- f) Policyåtgärder eller program, eller åtgärder som finansieras inom ramen för en nationell energieffektivitetsfond, vars genomförande prioriteras bland människor som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder och, i tillämpliga fall, människor som bor i subventionerade bostäder.
- g) Den andel och den mängd energibesparingar som ska uppnås bland människor som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder och, i tillämpliga fall, människor som bor i subventionerade bostäder.
- h) I tillämpliga fall, de indikatorer som tillämpas, den aritmetiska genomsnittsandelen och resultatet av de policyåtgärder som fastställs i enlighet med artikel 8.3.
- i) I tillämpliga fall, inverkan och negativa effekter av policyåtgärder som genomförs i enlighet med artikel 8.3 för människor som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder och, i tillämpliga fall, människor som bor i subventionerade bostäder.
- j) Sparkravsperiodens längd för kvotpliktsystemet för energieffektivitet.
- k) I tillämpliga fall, den mängd energibesparingar eller de mål för kostnadsminskningar som de kvotpliktiga parterna ska uppnå bland människor som påverkas av

energifattigdom, utsatta kunder och, i tillämpliga fall, människor som bor i subventionerade bostäder.

- l) De åtgärder som föreskrivs i policyåtgärden.
- m) Beräkningsmetod, inbegripet hur additionalitet och väsentlighet har fastställts och vilka metoder och riktmärken som används för förmodade och skattade besparingar och, om så är tillämpligt, de effektiva värmevärden och omvandlingsfaktorer som använts.
- n) Åtgärdernas livslängd och hur de beräknas eller vad de grundas på.
- o) Den metod som valts för att ta hänsyn till klimatvariationer inom medlemsstaten.
- p) Övervaknings- och kontrollsystem för åtgärder enligt artiklarna 9 och 10 och hur deras oberoende från kvotpliktiga, deltagande eller bemyndigade parter säkerställs.
- q) När det gäller beskattning,
 - i) målsektorer och skattebetalarsegment,
 - ii) genomförande offentlig myndighet,
 - iii) de besparingar som förväntas uppnås,
 - iv) beskattningsåtgärdens varaktighet,
 - v) beräkningsmetod, inbegripet vilken priselasticitet som används och hur den har fastställts, och
 - vi) hur överlappningar med EU:s utsläppshandelssystem i enlighet med direktiv 2003/87/EG har undvikits och risken för dubbelräkning har undanröjts.

Bilaga VI

MINIMIKRITERIER FÖR ENERGIKARTLÄGGNINGAR, INBEGRIPET DE SOM UTFÖRS SOM EN DEL AV ENERGILEDNINGSSYSTEM

De energikartläggningar som avses i artikel 11 ska

- a) basera sig på aktuella, uppmätta och spårbara operativa data om energianvändning och (för el) användningsprofiler,
- b) omfatta en ingående översyn av energianvändningsprofilen hos byggnader eller grupper av byggnader, industriprocesser eller industrianläggningar, inbegripet transport,
- c) identifiera energieffektivitetsåtgärder för att minska energianvändningen,
- d) identifiera potentialen för kostnadseffektiv användning eller produktion av förnybar energi,
- e) när så är möjligt, bygga på en analys av livscykelkostnaderna i stället för på enkla återbetalningsperioder i syfte att ta hänsyn till långsiktiga besparingar, restvärden för långsiktiga investeringar och diskonton,
- f) vara proportionella och tillräckligt representativa för att kunna ge en tillförlitlig bild av den totala energiprestandan och göra det möjligt att på ett tillförlitligt sätt identifiera de viktigaste möjligheterna till förbättringar.

Energikartläggningarna ska möjliggöra detaljerade och validerade beräkningar för de föreslagna åtgärderna så att tydlig information fås om potentiella besparingar.

De uppgifter som används vid energikartläggningarna ska kunna lagras för historisk analys och uppföljning av resultat.

█

Bilaga VII

MINIMIKRAV FÖR ÖVERVAKNING OCH OFFENTLIGGÖRANDE AV DATACENTERS ENERGIPRESTANDA

Följande minimiinformation som avses i artikel 12 ska övervakas och offentliggöras när det gäller datacenters energiprestanda:

- a) Datacentrets namn, namn på datacentralens ägare och operatörer, ***den dag som datacentralen inledde sin verksamhet och*** den kommun där datacentralen är baserad.
- b) Datacentrets golvyta, installerad effekt, årlig inkommande och utgående datatrafik, och den mängd data som lagras och behandlas i datacentret.
- c) Datacentrets prestanda under det senaste hela kalenderåret i enlighet med centrala prestandaindikatorer avseende bland annat energianvändning, effektutnyttjande, temperaturbörvärden, användning av spillvärme, vattenanvändning och användning av förnybar energi, ***i tillämpliga fall med användning av CEN/Cenelec EN 50600–4 ”Informationsteknik – Datahallsutrymmen och tillhörande system”, fram till dess att den delegerade akten som antagits i enlighet med artikel 33.3 träder i kraft.***

Bilaga VIII

MINIMIKRAV FÖR FAKTURERING OCH FAKTURERINGSINFORMATION GRUNDAD PÅ FAKTISK ANVÄNDNING AV NATURGAS

1. Minimikrav för fakturering

1.1 Fakturering som grundar sig på faktisk användning

För att göra det möjligt för slutkunder att reglera sin egen energianvändning bör fakturering ske på grundval av faktisk användning minst en gång om året, och faktureringsinformation bör göras tillgänglig åtminstone kvartalsvis, på begäran eller om slutkunder har valt att få e-faktura, eller i annat fall två gånger om året. Gas som används enbart för matlagningsändamål får undantas från detta krav.

1.2 Minimikrav på information i fakturan

Medlemsstaterna ska säkerställa att följande information där så är lämpligt görs tillgänglig för slutkunder i tydliga och begripliga termer i eller tillsammans med deras fakturor, kontrakt, transaktioner och kvitton vid distributionsstationer:

- a) Gällande faktiska priser och faktisk energianvändning.
- b) Jämförelser av slutkundens aktuella energianvändning med användningen för samma period föregående år, helst i grafisk form.
- c) Kontaktinformation till användarorganisationer, energimyndigheter eller liknande organ, inklusive webbadresser varifrån information kan hämtas om tillgängliga åtgärder för att förbättra energieffektiviteten, jämförbara slutanvändarprofiler och objektiva tekniska specifikationer för utrustning som använder energi.

Därutöver ska medlemsstaterna, när så är möjligt och ändamålsenligt, säkerställa att jämförelser med en genomsnittlig, normaliserad slutkund eller en jämförelseslutkund i samma användarkategori görs tillgängliga för slutkunder i tydliga och begripliga termer i, tillsammans med eller genom hänvisningar i fakturorna, kontrakten, transaktionerna och kvitton vid distributionsstationer.

1.3. Råd om energieffektivitet som bilaga till fakturor och annan återkoppling till slutkunder

I sina avtal och avtalsändringar samt i fakturorna till kunderna, eller via webbplatser som riktar sig till enskilda kunder, ska energidistributörer, systemansvariga för distributionssystem och företag som säljer energi i detaljistledet på ett tydligt och begripligt sätt till sina kunder lämna kontaktinformation om oberoende användarrådgivning, energimyndigheter eller liknande institutioner, inklusive webbadress, där kunderna kan få råd om tillgängliga energieffektivitetsåtgärder, jämförelseprofiler för deras energianvändning och tekniska specifikationer för apparater som använder energi som kan hjälpa dem att minska apparaternas energianvändning.

Bilaga IX

MINIMIKRAV FÖR FAKTURERINGS- OCH ANVÄNDNINGSSINFORMATION FÖR VÄRME, KYLA OCH VARMVATTEN FÖR HUSHÅLLSBRUK

1. Fakturering som grundar sig på faktisk användning eller avläsningar av värmekostnadsfördelare

För att göra det möjligt för slutanvändare att reglera sin egen energianvändning ska fakturering ske på grundval av faktisk användning eller avläsningar av värmekostnadsfördelare minst en gång per år.

2. Minsta frekvens för fakturerings- eller användningsinformation

Fram till den 31 december 2021 ska, i de fall där fjärravläsbara mätare eller värmekostnadsfördelare finns installerade, fakturerings- eller användningsinformation grundad på faktisk användning eller avläsningar av värmekostnadsfördelare tillhandahållas slutanvändare åtminstone kvartalsvis, på begäran eller om slutkunder har valt att få e-faktura, eller i annat fall två gånger per år.

Från och med den 1 januari 2022 ska, i de fall där fjärravläsbara mätare eller värmekostnadsfördelare finns installerade, fakturerings- eller användningsinformation grundad på faktisk användning eller avläsningar av värmekostnadsfördelare tillhandahållas slutanvändare minst månadsvis. Informationen får också göras tillgänglig via internet och uppdateras så ofta som de använda mätanordningarna och systemen tillåter. Värme och kyla får undantas från detta krav utanför säsongerna för uppvärmning eller kylning.

3. Minimikrav på information i fakturan

Medlemsstaterna ska säkerställa att följande information görs tillgänglig för slutanvändare i tydliga och begripliga termer i eller tillsammans med deras fakturor om de grundas på faktisk användning eller avläsningar av värmekostnadsfördelare:

- a) Gällande faktiska priser och faktisk energianvändning eller total värmekostnad och avläsningar av värmekostnadsfördelare.

- b) Den bränslemix som använts och de därmed förknippade årliga växthusgasutsläppen, även för slutanvändare som försörjs med fjärrvärme eller fjärrkyla, och en beskrivning av de olika skatter, avgifter och taxor som tillämpas.
- c) Jämförelser av slutanvändares aktuella energianvändning med användningen för samma period föregående år, i grafisk form och klimatkorrigerade för värme och kyla.
- d) Kontaktinformation (inklusive webbadresser) till organisationer för slutkunder, energimyndigheter eller liknande organ varifrån information om tillgängliga åtgärder för förbättrad energieffektivitet, jämförbara slutanvändarprofiler och objektiva tekniska specifikationer för utrustning som använder energi kan erhållas.
- e) Information om relevanta förfaranden för klagomål, ombudsmanstjänster eller alternativa tvistlösningsmekanismer som är tillämpliga i medlemsstaterna.
- f) Jämförelser med en genomsnittlig, normaliserad slutanvändare eller en jämförelseslutanvändare i samma användarkategori. Vid e-faktura kan sådana jämförelser i stället tillhandahållas på internet med hänvisning i fakturan.

Medlemsstaterna får begränsa omfattningen av kravet på att tillhandahålla information om växthusgasutsläpp i enlighet med första stycket led b så att det endast gäller försörjning från fjärrvärmesystem med en total installerad tillförd effekt som överstiger 20 MW.

Fakturor som inte är grundade på faktisk användning eller avläsningar av värmekostnadsfördelare ska innehålla en tydlig och heltäckande förklaring av hur beloppet i fakturan beräknats och åtminstone den information som avses i leden d och e.

Bilaga X

POTENTIAL FÖR VÄRME- OCH KYLEFFEKTIVITET

Den heltäckande bedömning av den nationella potentialen för uppvärmning och kylning som avses i artikel 25.1 ska innefatta och vara baserad på nedanstående:

Del I

ÖVERSIKT ÖVER VÄRME OCH KYLA

1. Värme- och kylbehovet i form av en bedömning av nyttiggjord energi¹ och kvantifierad slutlig energianvändning i GWh per år² fördelat på enskilda sektorer:
 - a) Bostäder.
 - b) Tjänster.
 - c) Industri.
 - d) Andra sektorer som ensamma svarar för mer än 5 % av det totala nationella behovet av nyttiggjord värme och kyla.
2. Fastställande eller, i fråga om led a i, fastställande eller uppskattning av nuvarande värme- och kylförsörjning:
 - a) Fördelat på teknik, i GWh per år³, inom de sektorer som avses i punkt 1 och om möjligt fördelat på energi från fossila respektive förnybara källor:

¹ Mängd värmeenergi som krävs för att tillgodose slutanvändarnas värme- och kylbehov.

² Senast tillgängliga uppgifter ska användas.

³ Senast tillgängliga uppgifter ska användas.

- i) Intern värme- och kylförsörjning inom tjänste- och bostadssektorn, fördelat på
 - rena hetvattenpannor,
 - högeffektiv kraftvärme,
 - Värmepumpar.
 - andra interna tekniker och energikällor.
 - ii) Intern värme- och kylförsörjning inom andra sektorer än tjänste- och bostadssektorn, fördelat på
 - rena hetvattenpannor,
 - högeffektiv kraftvärme,
 - Värmepumpar.
 - andra interna tekniker och energikällor.
 - iii) Extern värme- och kylförsörjning, fördelat på
 - högeffektiv kraftvärme,
 - spillvärme,
 - andra externa tekniker och energikällor.
- b) Identifiering av anläggningar som producerar spillvärme eller spillkyla och deras potentiella värme- eller kylförsörjning, i GWh per år:
- i) Anläggningar för termisk kraftproduktion som kan leverera eller utrustas för att leverera spillvärme med en total tillförd värmeeffekt på mer än 50 MW.
 - ii) Kraftvärmeanläggningar som använder den teknik som avses i del II i bilaga II med en total tillförd värmeeffekt på mer än 20 MW.

- iii) Avfallsförbränningsanläggningar.
 - iv) Anläggningar för förnybar energi med en total tillförd värmeeffekt på mer än 20 MW, utom de anläggningar som anges i leden i och ii som producerar värme eller kyla med hjälp av energi från förnybara energikällor.
 - v) Industrianläggningar med en total tillförd värmeeffekt på mer än 20 MW som kan leverera spillvärme.
- c) Rapporterad andel av fjärrvärme- och fjärrkylsektorns slutliga energianvändning som kommit från förnybara energikällor, spillvärme eller spillkyla⁴ under de senaste fem åren i enlighet med direktiv (EU) 2018/2001.

3. ***Aggregerade uppgifter om kraftvärmepannor i befintliga nät för fjärrvärme och fjärrkyla i fem kapacitetsintervall som omfattar***

- a) primärenergianvändning,***
- b) total effektivitet,***
- c) primärenergibesparingar,***
- d) emissionsfaktorer för koldioxid.***

⁴ Identifieringen av ”förnybar kyla” ska, efter det att metoden för beräkning av mängden förnybar energi som används för kyla och fjärrkyla fastställts i enlighet med artikel 35 i direktiv (EU) 2018/2001, göras i enlighet med det direktivet. Fram till dess ska fastställandet göras enligt en lämplig nationell metod.

4. **Aggregerade uppgifter om befintliga nät för fjärrvärme och fjärrkyla som levereras genom kraftvärme i fem kapacitetsintervall som omfattar**
- a) **total primärenergianvändning,**
 - b) **primärenergianvändning i kraftvärmepannor,**
 - c) **andelen kraftvärme i försörjningen av fjärrvärme eller fjärrkyla,**
 - d) **förluster i system för fjärrvärme,**
 - e) **förluster i system för fjärrkyla,**
 - f) **anslutningstäthet,**
 - g) **andel system per olika driftstemperaturgrupper.**
5. En karta över hela det nationella territoriet som utan att röja kommersiellt känsliga uppgifter visar
- a) efterfrågan på värme och kyla i olika områden med utgångspunkt i analysen i punkt 1, med tillämpning av enhetliga kriterier för att ringa in energitäta områden i kommuner och storstadsområden,
 - b) befintliga leveranspunkter för värme och kyla som fastställts enligt punkt 2 b och anläggningar för fjärrvärmedistribution,
 - c) planerade leveranspunkter för värme och kyla av det slag som beskrivs i punkt 2 b och **identifierade nya områden för fjärrvärme och fjärrkyla.**
6. En prognos över hur efterfrågan på värme och kyla kan utvecklas de närmaste 30 åren, angiven i GWh och, särskilt, med beaktande av prognoser för de närmaste tio åren, förändring av efterfrågan i byggnader och olika industrisektorer samt effekten av politik och strategier för efterfrågestyrning, t.ex. långsiktiga strategier för renovering av byggnader enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/844⁵.

⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/844 av den 30 maj 2018 om ändring av direktiv 2010/31/EU om byggnaders energiprestanda och av direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet (EUT L 156, 19.6.2018, s. 75)

Del II

MÅL, STRATEGIER OCH POLITISKA ÅTGÄRDER

7. Medlemsstatens planerade bidrag till sina nationella målsättningar, mål och bidrag för energiunionens fem dimensioner i enlighet med artikel 3.2 b i förordning (EU) 2018/1999, vilka ska uppnås genom värme- och kyleffektivitet, i synnerhet när det gäller artiklarna 4 b.1–4 och 15.4 b i den förordningen, och med angivande av vad som tillkommit utöver den integrerade nationella energi- och klimatplan som anmälts i enlighet med artiklarna 3 och 7–12 i den förordningen.
8. Allmän översikt över nuvarande politik och åtgärder som beskrivs i den senaste rapport som inlämnats i enlighet med artiklarna 3, 20, 21 och 27 a i förordning (EU) 2018/1999.

Del III

ANALYS AV DEN EKONOMISKA POTENTIALEN FÖR VÄRME- OCH KYLEFFEKTIVITET

9. En analys av den ekonomiska potentialen⁶ hos olika tekniker för värme och kyla ska göras för hela det nationella territoriet med hjälp av den kostnads-nyttanalyt som avses i artikel 25.3 och identifiera alternativa scenarier för mer effektiva tekniker för värme och kyla från förnybara energikällor, i förekommande fall fördelat på energi från fossila respektive förnybara energikällor.

Följande tekniker bör beaktas:

- a) Industriell spillvärme och spillkyla.
- b) Avfallsförbränning.
- c) Högeffektiv kraftvärme.

⁶ Analysen av den ekonomiska potentialen bör ange volymen energi (i GWh) som varje analyserad teknik kan producera per år. Hänsyn bör även tas begränsningar och inbördes kopplingar inom energisystemet. Analysen kan utgå från modeller baserade på antaganden om driften hos vanliga typer av tekniker eller system.

- d) Förnybara energikällor, t.ex. jordvärme, solenergi och biomassa, utom sådana som används för högeffektiv kraftvärme.
- e) Värmepumpar.
- f) Minskning av värme- och kylförluster från befintliga fjärrnät.

g) Fjärrvärme och fjärrkyla.

10. Analysen av den ekonomiska potentialen ska inbegripa följande steg och överväganden:

- a) Överväganden:
 - i) Kostnads-nyttoanalysen enligt artikel 25.3 ska innehålla en ekonomisk analys som tar hänsyn till socioekonomiska faktorer och miljöfaktorer⁷, samt en finansiell analys som bedömer projekt ur investerarnas synvinkel, varvid nettonuvärdet ska användas som kriterium för bedömningen både i den ekonomiska och den finansiella analysen.
 - ii) Grundscenariot bör tjäna som utgångspunkt och ta hänsyn till nuvarande politik när den heltäckande bedömningen sammanställs⁸ och vara kopplad till uppgifter som samlas in enligt del I och del II punkt 6 i denna bilaga.
 - iii) Andra scenarier än grundscenariot ska ta hänsyn till målen avseende energieffektivitet och förnybar energi i förordning (EU) 2018/1999 och varje scenario ska innefatta följande jämfört med grundscenariot:
 - Ekonomisk potential hos de tekniker som undersökts med nettonuvärde som kriterium.
 - Minskning av växthusgasutsläpp.
 - Primärenergibesparingar i GWh per år.
 - Inverkan på andelen förnybar energi i den nationella energimixen.

⁷ Inbegripet den bedömning som avses i artikel 15.7 i direktiv (EU) 2018/2001.

⁸ Brytdatumet för att ta hänsyn till politiska åtgärder i grundscenariot är utgången av det år som föregår det år före vars utgång den heltäckande bedömningen ska göras. Politiska åtgärder som genomförs under de tolv månader som föregår tidsfristen för inlämning av den heltäckande bedömningen behöver alltså inte beaktas.

Scenarier som av tekniska eller finansiella skäl eller på grund av nationell reglering inte är genomförbara får uteslutas i ett tidigt skede av kostnadsnyttanalysen om detta är berättigat på grundval av noggranna, uttryckliga och väldokumenterade överväganden.

Bedömningen och besluten bör i de analyserade scenarierna beakta kostnader och energibesparingar till följd av den ökade flexibiliteten i energiförsörjningen och en mer optimal drift av elnäten, inbegripet kostnader som undvikits och besparingar från minskade infrastrukturinvesteringar.

b) Kostnader och nytta

De kostnader och den nytta som avses i led a ska åtminstone omfatta följande:

i) Kostnader:

- Kapitalkostnader för anläggningar och utrustning.
- Kapitalkostnader för de tillhörande energinäten.
- Rörliga och fasta driftskostnader.
- Energikostnader.
- Kostnader för miljö, hälsa och säkerhet, om detta är möjligt.
- Arbetsmarknadskostnader, trygg energiförsörjning och konkurrenskraft, om detta är möjligt.

ii) Nytt:

- Produktionsvärdet för användaren (värme, kyla och el).
- Extern nytta såsom positiva miljöeffekter, minskade växthusgasutsläpp och positiva hälso- och säkerhetseffekter, om detta är möjligt.
- Arbetsmarknadseffekter, trygg energiförsörjning och konkurrenskraft, om detta är möjligt.

c) Scenarier som är relevanta i jämförelse med för grundscenariot:

Alla scenarier som är relevanta i jämförelse med grundscenariot ska övervägas, inbegripet rollen för effektiv individuell uppvärmning och kylning. Kostnads-nyttoanalysen kan omfatta antingen en bedömning av ett projekt eller en bredare lokal, regional eller nationell bedömning för en grupp av projekt, för att i planeringssyfte fastställa den mest kostnadseffektiva och gynnsamma värme- eller kyllösningen för ett visst geografiskt område utifrån ett grundscenario.

d) Gränser och samordnad strategi:

- i) Den geografiska gränsen ska omfatta ett lämpligt, väl avgränsat geografiskt område.
- ii) Kostnads-nyttoanalyserna ska ta hänsyn till alla relevanta centraliserade eller decentraliserade leveransresurser som är tillgängliga inom systemet och den geografiska gränsen, inbegripet tekniker som beaktas enligt del III punkt 9 i denna bilaga samt uppvärmnings- och kylningsefterfrågans kännetecken och utvecklingstendenser.

e) Antaganden:

- i) Medlemsstaterna ska för upprättandet av kostnads-nyttoanalyser göra antaganden om priserna på de viktigaste input- och outputfaktorerna och om diskonteringsräntan.
- ii) Den diskonteringsränta som används i den ekonomiska analysen för att beräkna nettonuvärdet ska väljas i enlighet med europeiska eller nationella riktlinjer.
- iii) Medlemsstaterna ska använda nationella, europeiska eller internationella prognoser för utvecklingen av energipriserna om så är tillämpligt i det nationella, regionala eller lokala sammanhanget.
- iv) De priser som används i den ekonomiska analysen ska ta hänsyn till socioekonomisk kostnad och nytta. Externa kostnader, såsom miljö- och hälsoeffekter, bör ingå i den mån det är möjligt, dvs. då ett marknadspris finns eller redan ingår i europeisk eller nationell lagstiftning.

- f) Känslighetsanalys: En känslighetsanalys ska ingå för att utvärdera kostnaderna och nyttan med ett projekt eller en grupp av projekt och baseras på variabla faktorer med en betydande inverkan på resultatet av beräkningarna, t.ex. olika energipriser, efterfrågenivåer, diskonteringsräntor och annat.

Del IV

POTENTIELLA NYA STRATEGIER OCH POLITISKA ÅTGÄRDER

11. En översikt över nya lagstiftningsåtgärder och andra politiska åtgärder⁹ för att infria den ekonomiska potential som fastställts i enlighet med punkterna 9 och 10 tillsammans med en prognos om följande:
- a) Minskningar av växthusgasutsläpp.
 - b) Primärenergibesparingar i GWh per år.
 - c) Inverkan på andelen från högeffektiv kraftvärme.
 - d) Inverkan på andelen från förnybara energikällor i den nationella energimixen och i värme- och kylsektorn.
 - e) Kopplingar till nationell finansiell programplanering och kostnadsbesparingar för offentliga budgetar och marknadsaktörer.
 - f) En uppskattning av eventuella offentliga stödåtgärder, med en årsbudget och identifiering av potentiella stödelement.

⁹ Denna översikt ska innefatta finansieringsåtgärder och finansieringsprogram som kan komma att anta under den period som den heltäckande bedömningen omfattar, utan att föregripa separata anmälningar av offentliga stödprogram för en bedömning av statligt stöd.

Bilaga XI

KOSTNADS–NYTTOANALYSER

Kostnads–nyttoanalyserna ska tillhandahålla information för de åtgärder som avses i artiklarna 25.3 och 26.7:

Om en anläggning för endast elproduktion eller en anläggning utan värmeåtervinning planeras, ska det göras en jämförelse mellan den planerade anläggningen eller den planerade uppgraderingen och en likvärdig anläggning som producerar samma mängd el eller värme, men som återvinner spillvärme och levererar värme genom högeffektiv kraftvärme eller nät för fjärrvärme och fjärrkyla, eller bådadera.

Inom en given geografisk gräns ska bedömningen ta hänsyn till den planerade anläggningen och samtliga lämpliga befintliga eller potentiella efterfrågepunkter för värme eller kyla som kan försörjas från denna, med beaktande av rationella möjligheter, t.ex. teknisk genomförbarhet och avstånd.

Systemgränsen ska omfatta den planerade anläggningen och värme- och kyllasten, såsom byggnad(er) och industriprocesser. Inom denna systemgräns ska den totala kostnaden för tillhandahållande av värme och el fastställas för båda fallen och jämföras.

Värme- eller kyllasten ska inbegripa befintlig värme- eller kyllast, såsom en industrianläggning eller ett befintligt fjärrvärme- eller fjärrkylsystem, och även, i stadsområden, den värme- eller kyllast och de kostnader som skulle vara aktuella om en grupp av byggnader eller en del av en stad försågs med eller anslöts till ett nytt fjärrvärme- eller fjärrkylnät, eller bådadera.

Kostnads–nyttoanalyserna ska baseras på en beskrivning av den planerade anläggningen och jämförelseanläggningen (jämförelseanläggningarna), däribland elektrisk och termisk kapacitet, i tillämpliga fall, bränsletyp, planerad användning och antalet planerade driftstimmar varje år, plats och efterfrågan på el och värme.

En bedömning av användningen av spillvärme ska beakta aktuell teknik. Vid bedömningen ska hänsyn tas till direkt användning av spillvärme eller uppgradering av spillvärme till högre temperaturnivåer, eller båda. När det gäller återvinning av spillvärme på plats ska åtminstone användningen av värmeväxlare, värmepumpar och värme-till-kraftteknik bedömas. När det gäller återvinning av spillvärme utanför anläggningen ska åtminstone industrianläggningar, jordbruksanläggningar och fjärrvärmenät bedömas som potentiella efterfrågepunkter.

Vid jämförelsen ska efterfrågan på termisk energi och de typer av uppvärmning och kylning som används av närliggande efterfrågepunkter för värme eller kyla beaktas. Jämförelsen ska omfatta infrastrukturkostnaderna för den planerade anläggningen och jämförelseanläggningen.

Kostnads–nyttanalyser enligt artikel 26.7 ska inbegripa en ekonomisk analys som omfattar en finansiell analys som återspeglar de verkliga kassaflödestransaktioner som följer av investering i och drift av enskilda anläggningar.

Projekt med positivt kostnads–nyttoreultat är de där summan av de diskonterade fördelarna i den ekonomiska och finansiella analysen överskrider summan av de diskonterade kostnaderna (kostnads–nyttöverskott).

Medlemsstaterna ska fastställa riktlinjer för metoden, antagandena och tidshorisonten för den ekonomiska analysen.

Medlemsstaterna får kräva att de företag som ansvarar för driften av anläggningar för termisk elproduktion, industriföretag, nät för fjärrvärme och fjärrkyla eller andra parter som påverkas av den fastställda systemgränsen och den geografiska gränsen, bidrar med uppgifter som ska användas vid bedömningen av en enskild anläggnings kostnader och fördelar.

Bilaga XII

URSPRUNGSGARANTI FÖR EL PRODUCERAD FRÅN HÖGEFFEKTIV KRAFTVÄRME

1. Medlemsstaterna ska vidta åtgärder för att säkerställa att
 - a) ursprungsgarantin för el producerad från högeffektiv kraftvärme
 - gör det möjligt för producenter att visa att den el de säljer är producerad från högeffektiv kraftvärme och har utställts för det syftet som svar på en begäran från producenten,
 - är korrekt, tillförlitlig och bedrägerisäker,
 - utställs, överförs och annulleras elektroniskt,
 - b) en och samma energienhet från högeffektiv kraftvärme endast redovisas en gång.
2. Den ursprungsgaranti som avses i artikel 26.13 ska innehålla åtminstone följande information:
 - a) Identitet, placering, typ och kapacitet (termisk och elektrisk) i anläggningen där energin producerades.
 - b) Datum och produktionsställe.
 - c) Det lägre värmevärdet för bränslekällan från vilken elen producerades.
 - d) Mängden och användningen av den värme som producerades tillsammans med elen.
 - e) Mängden el från högeffektiv kraftvärme i enlighet med bilaga III som ursprungsgarantin representerar.

- f) Primärenergibesparingarna som beräknades i enlighet med bilaga III på grundval av de harmoniserade effektivitetsreferensvärdena i led f i bilaga III.
- g) Anläggningens nominella elektriska och termiska effektivitet.
- h) Om och i vilken utsträckning anläggningen har fått investeringsstöd.
- i) Om och i vilken utsträckning enheten för energi på något annat sätt dragit nytta av nationella stödsystem, och i så fall vilken typ av stödsystem.
- j) Datum när anläggningen togs i drift.
- k) Datum och utfärdandeland samt ett unikt id-nummer.

Ursprungsgarantin ska ha standardstorleken 1 MWh. Den ska avse nettoelproduktionen mätt vid stationsgränsen och exporterad till nätet.

Bilaga XIII

ENERGIEFFEKTIVITETSKRITERIER FÖR ENERGINÄTREGLERINGAR OCH ELNÄTTARIFFER

1. Nättarifferna ska vara *transparenta och icke-diskriminerande, förenliga med artikel 18 i förordning (EU) 2019/943 och* kostnadsbaserade i förhållande till de kostnadsbesparingar i näten som uppnåtts genom åtgärder på efterfrågesidan och laststyrning och distribuerad produktion, däribland besparingar från sänkta leveranskostnader eller till följd av nätinvesteringar och en mer optimal nät drift.
2. Nätreglering och nättariffer ska inte hindra nätoperatörer eller energiåterförsäljare från att ställa till förfogande systemtjänster för laststyrningsåtgärder, efterfrågestyrning och distribuerad produktion på organiserade elmarknader, inbegripet OTC-marknader och elbörser för handel av energi, kapacitet, balanseringstjänster och tilläggstjänster inom alla tidsramar, däribland marknader för terminshandel, dagen före handel och handel under leveransdygnet, i synnerhet
 - a) slutkunders överföring av last från högtrafik till lågtrafik, med hänsyn tagen till tillgången på förnybar energi, energi från kraftvärme och distribuerad produktion,
 - b) energibesparingar till följd av laststyrning från distribuerade användare genom *oberoende* aggregatorer,
 - c) minskad efterfrågan till följd av energieffektivitetsåtgärder som genomförts av energitjänsteleverantörer, däribland energitjänsteföretag,
 - d) anslutning och utleverans från produktionskällor med låga voltal,
 - e) anslutning av produktionskällor från en plats som ligger närmare användningen, och
 - f) lagring av energi.

3. Nättariffer eller tariffer i detaljistledet får stödja dynamisk prissättning med koppling till efterfrågan från slutkunder, såsom
- a) tidsdifferentierade tariffer,
 - b) pris för kritisk högtrafik,
 - c) realtidspris, och
 - d) högtrafikrabatter.
-

Bilaga XIV

ENERGIEFFEKTIVITETSKRAV FÖR SYSTEMANSVARIGA FÖR ÖVERFÖRINGSSYSTEM OCH SYSTEMANSVARIGA FÖR DISTRIBUTIONSSYSTEM

Systemansvariga för överföringssystem och systemansvariga för distributionssystem ska

- a) fastställa och offentliggöra sina standardregler för fördelningen av kostnader för tekniska anpassningar, till exempel nätanslutningar, nätförstärkningar och ibruktagande av nya nät, förbättrad nätdrift och regler för icke-diskriminerande genomförande av nätkoder, som behövs för att integrera nya producenter som matar in el producerad från högeffektiv kraftvärme i det sammankopplade nätet,
- b) till nya producenter av el producerad från högeffektiv kraftvärme som vill ansluta sig till systemet tillhandahålla heltäckande och nödvändig information, däribland
 - i) en heltäckande och detaljerad uppskattning av kostnaderna för anslutningen,
 - ii) en rimlig och exakt tidtabell för att ta emot och bearbeta begäran om nätanslutning,
 - iii) en rimlig indikativ tidtabell för en föreslagen nätanslutning; anslutningsprocessen bör inte ta längre än 24 månader med beaktande av vad som är praktiskt möjligt och icke-diskriminerande,
- c) tillhandahålla standardiserade och förenklade rutiner för anslutning av producenter av distribuerad högeffektiv kraftvärme som underlättar nätanslutningen.

Standardreglerna som avses i första stycket led a ska baseras på objektiva, transparenta och icke-diskriminerande kriterier, som tar särskild hänsyn till alla de kostnader och fördelar som förknippas med anslutningen av producenterna till nätet. De kan omfatta olika typer av anslutning.

Bilaga XV

PUNKTER SOM MINST MÅSTE INGÅ I AVTAL OM ENERGIPRESTANDA ELLER I DE ÅTFÖLJANDE ANBUDSSPECIFIKATIONERNA

- Resultat *och* rekommendationer i analyser *och energikartläggningar* som genomförts innan avtalet ingicks och som omfattar byggnadens energianvändning i syfte att genomföra åtgärder för förbättrad energieffektivitet.
- En klar och transparent lista över de effektivitetsåtgärder som ska genomföras eller de effektivitetsresultat som ska uppnås.
- Garanterade besparingar som ska uppnås genom att åtgärderna i avtalet genomförs.
- Avtalstiden samt milstolpar, villkor och uppsägningstid.
- En klar och transparent lista över avtalsparternas skyldigheter.
- Referensdatum för att fastställa uppnådda besparingar.
- En klar och transparent lista över steg som ska utföras för att genomföra en åtgärd eller ett åtgärds paket och, i tillämpliga fall, tillhörande kostnader.
- Ett åtagande att fullt ut genomföra samtliga åtgärder i avtalet och dokumentera alla ändringar under projektet.
- Regler som gäller för införande av likvärdiga krav i utläggande på entreprenad till tredje parter.
- En klar och transparent redogörelse för de finansiella effekterna av projektet och fördelningen av parternas andelar i de uppnådda ekonomiska besparingarna, nämligen tjänsteleverantörens ersättning.

- Klara och transparenta bestämmelser om mätning och verifiering av de garanterade besparingar som uppnåtts, kvalitetskontroller och garantier.
- Bestämmelser som klargör rutinerna för hantering av ändrade ramvillkor som påverkar innehållet i och resultatet av avtalet, nämligen ändrade energipriser och användningsfrekvens för en anläggning.
- Detaljerad information om varje avtalsparts skyldigheter och om sanktioner för överträdelser.

BILAGA XVI

Del A

Upphävt direktiv och en förteckning över ändringar av detta (som det hänvisas till i artikel 39)

Europaparlamentets och rådets direktiv

2012/27/EU

(EUT L 315, 14.11.2012, s. 1)

Rådets direktiv 2013/12/EU

(EUT L 141, 28.5.2013, s. 28)

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU)

endast artikel 2

2018/844

(EUT L 156, 19.6.2018, s. 75)

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU)

2018/2002

(EUT L 328, 21.12.2018, s. 210)

Europaparlamentets och rådets förordning (EU)

endast artikel 54

2018/1999

(EUT L 328, 21.12.2018, s. 1)

Europaparlamentets och rådets beslut (EU)

endast artikel 1

2019/504

(EUT L 85I, 27.3.2019, s. 66)

Kommissionens delegerade förordning (EU)

2019/826

(EUT L 137, 23.5.2019, s. 3)

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU)

endast artikel 70

2019/944

(EUT L 158, 14.6.2019, s. 125)

Del B

**Tidsfrister för införlivande med nationell rätt
(som det hänvisas till i artikel 39)**

Direktiv	Tidsfrist för införlivande
2012/27/EU	5 juni 2014
(EU) 2018/844	10 mars 2020
(EU) 2018/2002	25 juni 2020, med undantag av artikel 1.5– 1.10 och punkterna 3 och 4 i bilagan
	25 oktober 2020 vad gäller artikel 1.5–1.10 och punkterna 3 och 4 i bilagan
(EU) 2019/944	31 december 2019 vad gäller artikel 70.5 a
	25 oktober 2020 vad gäller artikel 70.4
	31 december 2020 vad gäller artikel 70.1– 70.3, 70.5 b och 70.6

BILAGA XVII

JÄMFÖRELSETABELL

Direktiv 2012/27/EU	Detta direktiv
Artikel 1	Artikel 1
Artikel 2, inledningen	Artikel 2, inledningen
Artikel 2 punkt 1	Artikel 2 punkt 1
–	Artikel 2 punkterna 2, 3 och 4
Artikel 2 punkt 2	Artikel 2 punkt 5
Artikel 2 punkt 3	Artikel 2 punkt 6
–	Artikel 2 punkt 7
Artikel 2 punkt 4	Artikel 2 punkt 8
Artikel 2 punkt 5	Artikel 2 punkt 9
Artikel 2 punkt 6	Artikel 2 punkt 10
Artikel 2 punkt 7	Artikel 2 punkt 11
Artikel 2 punkt 8	Artikel 2 punkt 12
Artikel 2 punkt 9	–
Artikel 2 punkt 10	Artikel 2 punkt 13
–	Artikel 2 punkterna 14 och 15
Artikel 2 punkt 11	Artikel 2 punkt 16
Artikel 2 punkt 12	Artikel 2 punkt 17

Artikel 2 punkt 13

Artikel 2 punkt 18

Artikel 2 punkt 14	Artikel 2 punkt 19
Artikel 2 punkt 15	Artikel 2 punkt 20
Artikel 2 punkt 16	Artikel 2 punkt 21
Artikel 2 punkt 17	Artikel 2 punkt 22
Artikel 2 punkt 18	Artikel 2 punkt 23
Artikel 2 punkt 19	Artikel 2 punkt 24
Artikel 2 punkt 20	Artikel 2 punkt 25
Artikel 2 punkt 21	Artikel 2 punkt 26
Artikel 2 punkt 22	Artikel 2 punkt 27
Artikel 2 punkt 23	Artikel 2 punkt 28
Artikel 2 punkt 24	Artikel 2 punkt 29
–	Artikel 2 punkt 30
–	Artikel 2 punkt 31
Artikel 2 punkt 25	Artikel 2 punkt 32
Artikel 2 punkt 26	–
Artikel 2 punkt 27	Artikel 2 punkt 33
Artikel 2 punkt 28	Artikel 2 punkt 34
Artikel 2 punkt 29	Artikel 2 punkt 35
Artikel 2 punkt 30	Artikel 2 punkt 36
Artikel 2 punkt 31	Artikel 2 punkt 37

Artikel 2 punkt 32	Artikel 2 punkt 38
Artikel 2 punkt 33	Artikel 2 punkt 39
Artikel 2 punkt 34	Artikel 2 punkt 40
Artikel 2 punkt 35	Artikel 2 punkt 41
Artikel 2 punkt 36	Artikel 2 punkt 42
Artikel 2 punkt 37	Artikel 2 punkt 43
Artikel 2 punkt 38	Artikel 2 punkt 44
Artikel 2 punkt 39	Artikel 2 punkt 45
Artikel 2 punkt 40	–
Artikel 2 punkt 41	Artikel 2 punkt 46
Artikel 2 punkt 42	Artikel 2 punkt 47
Artikel 2 punkt 43	Artikel 2 punkt 48
–	Artikel 2 punkt 49
Artikel 2 punkt 44	Artikel 2 punkterna 50 och 51
Artikel 2 punkt 45	Artikel 2 punkt 51
–	Artikel 2 punkterna 52, 53, 54, 55 och 56
–	Artikel 3
–	Artikel 4.1
Artikel 3.1 första stycket	Artikel 4.2 första stycket
	Artikel 4.2 andra stycket

Artikel 3.1 andra stycket, inledningen	Artikel 4.3 första stycket, inledningen
Artikel 3.1 andra stycket, leden a och b	Artikel 4.3 första stycket, leden a och b
Artikel 3.1 andra stycket, led c	–
Artikel 3.1 andra stycket, led d	Artikel 4.3 första stycket, led c
Artikel 3.1 tredje stycket, inledningen	–
–	Artikel 4.3 första stycket, led d, inledningen
–	Artikel 4.3 första stycket, led d i, d ii och d iii
Artikel 3.1 tredje stycket, led a	Artikel 4.3 första stycket, led d iv
–	Artikel 4.3 första stycket, led e, inledningen
Artikel 3.1 tredje stycket, led b	Artikel 4.3 första stycket, led e i
Artikel 3.1 tredje stycket, led c	Artikel 4.3 första stycket, led e ii
Artikel 3.1 tredje stycket, led d	Artikel 4.3 första stycket, led e iii
Artikel 3.1 tredje stycket, led e	–
	Artikel 4.3 första stycket, led e iv
Artikel 3.2 och 3.3	–
Artikel 3.4	Artikel 35.6
Artikel 3.5 och 3.6	–
–	Artikel 4.4
–	Artikel 4.5

Artikel 4.6

Artikel 4.7

Artikel 5

Artikel 5.1 första stycket	Artikel 6.1 första stycket
Artikel 5.1 andra stycket	Artikel 6.1 femte stycket
–	Artikel 6.1 andra och tredje styckena
Artikel 5.1 tredje stycket	Artikel 6.1 fjärde stycket
Artikel 5.1 fjärde och femte styckena	–
Artikel 5.2	Artikel 6.2
–	Artikel 6.2, andra stycket
Artikel 5.3	Artikel 6.3
Artikel 5.4	Artikel 6.4
Artikel 5.5	Artikel 6.5
Artikel 5.3, första stycket led b	Artikel 6.5 andra stycket led c
–	Artikel 6.5 andra stycket led c
Artikel 5.6	Artikel 6.6
–	Artikel 6.6 andra stycket led a
Artikel 5.6 andra stycket	Artikel 6.6 andra stycket led a
Artikel 5.7	–
Artikel 6.1 första stycket	Artikel 7.1 första stycket

Artikel 6.1 andra stycket	Artikel 7.1 första stycket
–	Artikel 7.1 andra stycket
	–
Artikel 6.2, 6.3 och 6.4	Artikel 7.2, 7.3 och 7.4
–	Artikel 7.5, 7.6, 7.7 och 7.8
–	
Artikel 7.1 inledningen, leden a och b	Artikel 7.1 inledningen, leden a och b
–	Artikel 8.1, led c
Artikel 7.1 andra stycket	Artikel 8.5
Artikel 7.1 tredje stycket	Artikel 8.1 femte stycket

Artikel 7.1 fjärde stycket	Artikel 8.1 fjärde stycket
–	Artikel 8.3 och 8.4
Artikel 7.2	Artikel 8.6
Artikel 7.3	Artikel 8.7
Artikel 7.4	Artikel 8.8
Artikel 7.5	Artikel 8.9
Artikel 7.6	Artikel 8.10
Artikel 7.7	–
Artikel 7.8	–
Artikel 7.9	–
Artikel 7.10	Artikel 8.2
Artikel 7.11	–
	Artikel 8.11, 8.12 och 8.13
Artikel 7.12	Artikel 8.14
Artikel 7a.1	Artikel 9.1
Artikel 7a.2	Artikel 9.3
Artikel 7a.3	Artikel 9.4
–	Artikel 9.2
–	Artikel 9.5, 9.6 och 9.7
Artikel 7a.4 och 7a.5	Artikel 9.8 och 9.9

–

Artikel 7a.6 och 7a.7

Artikel 7b.1 och 7b.2

Artikel 9.10

Artikel 9.11 och 9.12

Artikel 10.1 och 10.2

–	Artikel 10.3 och 10.4
–	Artikel 11.1 och 11.2
Artikel 8.1 och 8.2	Artikel 11.5, 11.6 och 11.7
Artikel 8.3 och 8.4	–
–	Artikel 11.8
Artikel 8.5	Artikel 11.9
–	Artikel 11.10
Artikel 8.6	Artikel 11.11
Artikel 8.7	Artikel 11.12
–	,
–	Artikel 12
Artikel 9	Artikel 13
Artikel 9a	Artikel 14
Artikel 9b	Artikel 15
Artikel 9c	Artikel 16
Artikel 10	Artikel 17
Artikel 10a	Artikel 18
Artikel 11	Artikel 19
Artikel 12	Artikel 20
–	Artikel 21
–	Artikel 22.1

Artikel 12.1	Artikel 22.2
Artikel 12.2, inledningen och led a i–a v	Artikel 22.2 andra stycket, leden a–g
	Artikel 22.2 andra stycket, led h
Artikel 12.2 led b	Artikel 22.3 tredje stycket
–	Artikel 22.3 tredje stycket, led a och b
Artikel 12.2 led b i och b ii	Artikel 22.3 tredje stycket, led c och d
–	Artikel 22.3 tredje stycket, led e
–	Artikel 22.4 22.9
–	
–	Artikel 23
–	
–	Artikel 24
Artikel 13	Artikel 32
Artikel 14.1	Artikel 25.1
–	Artikel 25.2
Artikel 14.2	Artikel 25.5
Artikel 14.3	Artikel 25.3 första stycket
–	Artikel 25.3 andra stycket
Artikel 14.4	Artikel 25.4
–	Artikel 25.5 och 25.6
–	Artikel 26.1, 26.2 och 26.3, 26.4. 26.5 och

Artikel 14.5, inledningen och led a	Artikel 26.7, inledningen och led a
Artikel 14.5 leden b, c och d	–
–	Artikel 26.7 leden b, c och d och andra stycket
Artikel 14.5 andra och tredje styckena	Artikel 26.7 tredje och fjärde styckena
Artikel 14.6 led a	Artikel 26.8 led a
Artikel 14.6 led b	–
Artikel 14.6 led c	Artikel 26.8 led b
–	Artikel 26.8 led c
Artikel 14.6 andra och tredje styckena	Artikel 26.8 andra och tredje styckena
Artikel 14.7, 14.8 och 14.9	Artikel 26.9, 26.10 och 26.11
–	Artikel 26.12
Artikel 14.10 och 14.11	Artikel 26.13 och 26.14
Artikel 15.1 andra stycket	Artikel 27.1
Artikel 15.1 andra och tredje styckena	–
–	Artikel 27.2, 27.3 och 27.4
Artikel 15.1 fjärde stycket	Artikel 27.5
Artikel 15.2 och 15.2a	–
Artikel 15.3, 15.4 och 15.5 första stycket	Artikel 27.6, 27.7 och 27.8
Artikel 15.5 andra stycket	–

Artikel 15.6 första stycket	–
Artikel 15.6 andra stycket	Artikel 27.9
Artikel 15.7	Artikel 27.10
Artikel 15.9 första stycket	Artikel 27.11
Artikel 15.9 andra stycket	–
Artikel 16.1 och 16.2	–
–	Artikel 28.1 och 28.2
Artikel 16.3	Artikel 28.3
–	Artikel 28.4
Artikel 17.1 första stycket	–
Artikel 17.1 andra stycket	Artikel 30.3
Artikel 17.2	Artikel 22.7
Artikel 17.3	–
Artikel 17.4	–
Artikel 17.5	Artikel 22.10
Artikel 18.1, inledningen	Artikel 29.1, inledningen
Artikel 18.1 led a i och a ii	Artikel 29.1 leden a och b
–	Artikel 29.1 leden c och d
Artikel 18.1 led b	Artikel 29.2
Artikel 18.1 led c	Artikel 29.3

–	Artikel 29.4
Artikel 18.1 led d i och d ii	Artikel 29.5 leden a och b
–	Artikel 29.5 led c
Artikel 18.2 leden a och b	Artikel 29.6 leden a och b
Artikel 18.2 leden c och d	–
–	Artikel 29.6 led c
–	Artikel 29.7
Artikel 18.3	Artikel 29.8
Artikel 19.1 led a	Artikel 22.5 första stycket
Artikel 19.1 led b	Artikel 7.7 första stycket
Artikel 19.1 andra stycket	Artikel 22.9 andra stycket
Artikel 19.2	–
Artikel 20.1 och 20.2	Artikel 30.1 och 30.2
–	Artikel 30.3, 30.4 och 30.5
Artikel 20.3, 20.3a, 20.3b och 20.3c	Artikel 30.6, 30.7, 30.8 och 30.9
Artikel 20.3d	Artikel 30.10 första stycket
–	Artikel 30.10 andra stycket
Artikel 20.4, 20.5, 20.6 och 20.7	Artikel 30.11, 30.13, 30.14 och 30.15,
–	Artikel 30.12
–	Artikel 30.16
–	Artikel 30.17 och 30.18

Artikel 21

Bilaga IV, fotnot 3

–

Bilaga IV, fotnot 3

Artikel 31.1

Artikel 31.2, 31.3 och 31.4

Artikel 31.5

Artikel 31.6 och 31.7

Artikel 22.1 och 22.2	Artikel 33.1 och 33.2
–	Artikel 33.3
Artikel 23	Artikel 34
Artikel 24.4a, 24.5 och 24.6	Artikel 35.1, 35.2 och 35.3
Artikel 24.7, 24.8, 24.9, 24.10 och 24.12	–
Artikel 24.13 och 24.14	Artikel 35.4 och 35.5
Artikel 24.15, inledningen	Artikel 35.7, inledningen
Artikel 24.15 led a	–
Artikel 24.15 led b	Artikel 35.7 led a
–	Artikel 35.7 leden b, c, d, e, f, g och h
–	Artikel 35.7 andra stycket
Artikel 24.8	Artikel 35.7 tredje stycket
Artikel 25	–
Artikel 26	–
–	–
Artikel 28	Artikel 36
–	Artikel 37
Artikel 27 första punkten	Artikel 38 första punkten
Artikel 27 andra punkten	–
Artikel 27 tredje punkten	Artikel 38 andra punkten

Artikel 28.1 första stycket

Artikel 28.1 andra stycket

Artikel 28.1 tredje och fjärde styckena

Artikel 28.2

Artikel 36.1 första punkten

–

Artikel 36.1 andra stycket

Artikel 36.2

Artikel 29

–

–

Artikel 30

–

Bilaga I

Bilaga II

Bilaga III

Bilaga IV

Bilaga V

Bilaga VI

–

Bilaga VII

Bilaga VIIa

Bilaga VIII

Bilaga IX

Bilaga X

Bilaga XI

Bilaga XII

Bilaga XIII

Artikel 39

Artikel 39 andra stycket

Artikel 39 tredje stycket

Artikel 40

Bilaga I

Bilaga II

Bilaga III

Bilaga IV

–

Bilaga V

Bilaga VI

Bilaga VII

Bilaga VIII

Bilaga IX

Bilaga X

Bilaga XI

Bilaga XII

Bilaga XIII

Bilaga XIV

Bilaga XV

Bilaga XV

–

–

Bilaga XVI

–

Bilaga XVII

